

Erdoğan BAYRAKTAR

CEVRENİN KORUNMASI

Yerel Yönetimlerin

Öncelikli Sorunudur

Dr. Kadir TOPBAŞ

**"İstanbul'un hava kalitesinin
DAHA DA İYİLEŞTİRİLMESİ İÇİN
çalışmalar sürdürülmektedir"**

Dr. Kadir TOPBAŞ

Türkiye Belediyeler Birliği & İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Sağlıklı toplumların, sağlıklı gelecek nesillerin inşasında güçlü bir etken olan çevre; bizim de üzerine titizlikle eğildiğimiz, azami önem yüklediğimiz bir konu. İnsanın yaşadığı çevreye göre şekillendiği gerçeğini göz önünde bulundurarak bu ayki dergimize "çevre" konusunu tema olarak belirledik.

Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Erdoğan Bayraktar'la; çevrenin korunması, vatandaşlarımızın daha kaliteli ve iyi yaşam alanlarına sahip olmaları için Çevre ve Şehircilik Bakanlığının yaptığı çalışmalar üzerine bir röportaj gerçekleştirdik. Yapılan çalışmaların "çevreci şehirler" oluşturmaya yönelik olduğunu vurgulayan Sayın Bayraktar; çevrenin korunmasının öncelikle yerel yönetimlerin sorunu olduğunu ifade etti.

Değişen ve gelişen Türkiye'de su, atık ve atık su yönetimi, gürültü kontrolü, hava kirliliği kontrolü ve iklim değişikliği konuları özellikle büyükşehirler başta olmak üzere tüm şehirlerimizin gündemlerinde ilk sıralarda yer almaktadır. Çevre ve Şehircilik Bakanlığından uzmanların konuyla ilgili yazıları dergimizde yerini almıştır. Yerel yönetimlerimizin çalışmalarına yardımcı olacağına inandığım bu yazılar için Bakanlıkla birlikte belediyelerimiz de katkı sağlamıştır.

Çevrenin korunmasında belediyeler olarak hepimize belli sorumluluklar düşmektedir. Daha iyi bir gelecek için, çevreci şehirlerle bezenmiş Türkiye için hep birlikte durmaksızın çalışmalıyız.

Birliğimiz, dergimiz aracılığıyla okurlarının da bilgisine sunduğu faaliyetlerini, belediyelerimizden aldığı güç ve destekle hız kesmeden sürdürmektedir.

Tüzüğümüzle verilen görevleri layıkıyla yerine getirme gayreti içerisinde yol alan Birliğimiz; bir taraftan temsil kabiliyeti ile belediyelerimizin yanında olurken diğer taraftan yürütülen lobi faaliyetleri ile Birliğimizce belediyelerimizi ilgilendiren tüm yasal düzenlemeleri parlamentoda yakından takip ederek hak ve menfaatlerin savunucusu olmaktadır.

Bu kapsamda Belediye Gelirleri Kanunu'nda düzenlenen harcamalara katılma paylarına ilişkin bir anket hazırlanarak bütün belediyelerimize gönderilmiştir. Diğer taraftan belediyelerimizden Birliğimize iletilen yakınmalar dikkate alınarak belediyelerin atık su ve evsel katı atık ücreti belirleme yükümlülüğünün ertelenmesi talebinde bulunulmuştur.

Lobi faaliyetleri kapsamında Temmuz-Ağustos döneminde yürütülen bir diğer çalışma da Maliye Bakanlığınca hazırlanan Kamu İç Kontrol Rehberi Taslağı'nın incelenerek görüş ve önerilerimizin bildirilmesi olmuştur.

Sizlerle birlikte sizler için var olan Türkiye Belediyeler Birliği; daha etkili yerel yönetimlerin daha iyi bir gelecek hazırlayacağı inancıyla eğitim ve işbirliklerini sürdürecektir. Esen kalın.

İÇİNDEKİLER

Çevre ve Belediyeler	4
Türkiye – Azerbaycan Yerel Yönetimlerinde İşbirliğine Doğru	24
Tunus Heyeti Birliğimizi Ziyaret Etti	24
Kayseri İçme Suyu Rehabilitasyon Projesi	29
Ulaşılabilirlik Bölgesel Paylaşım Toplantıları Sona Erdi	33
Bisiklet Şehri Konya	40
Belediyelerden Haberler	51
Belediye Akademisi Eğitimleri Temmuz Ayında Sapanca ve Hakkari’de Yapıldı	61
Birliğimiz ve Keçiören Belediyesi Çocuk İşçiler Sorununa Dikkat Çekiyor	67
Temmuz-Ağustos Ayı Lobi Faaliyetlerimiz.....	68
Birliğimiz Manas Üniversitesi Öğrencilerini Ağırladı.....	70
IWES 2012 - 4. Atık Teknolojileri Sempozyumu ve Sergisi İstanbul’da Gerçekleştirilecek	70
Soru-Cevap Hattı	71
2013-2014 Akademik Yılı Jean Monnet Bursu	82
Resmî Gazete	83
Yargı Kararı	90
Genelgeler	91

Nizamettin MANGIR
İstanbul’un Hava Kalitesinin
İyileştirilmesine Yönelik
Çalışmalar

**İklim Değişikliği ve
Belediyeler**

**Gürültü Kontrolü
ve Belediyeler**

**Atık Yönetimi ve
Belediyeler**

13

**"Çevrenin Korunması
Yerel Yönetimlerin
Öncelikli Sorunudur"**

**Çevre ve Şehircilik Bakanı
Erdoğan BAYRAKTAR**

**Atık Su Yönetimi ve
Belediyeler**

57

**Güçlü İNSEL - Emine ÇOKGÖR
Eysel / Kentsel Atık Su
Arıtma Tesisi Çamurlarının
Değerlendirilmesi**

63

Türkiye Belediyeler Birliği adına sahibi

Dr. Kadir TOPBAŞ

Türkiye Belediyeler Birliği

&

İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Hayrettin GÜNGÖR

Genel Sekreter

Danışma Kurulu

Prof. Dr. Adem ESEN

Abdullah ŞİMŞEK

İsmail DESTAN

Doç. Dr. Uğur ÖMÜRGÖNÜLŞEN

Dr. Kasım TURGUT

Ali GÜNEY

Tahir TEKİN

Yayın Kurulu

Nilüfer SIVRIKAYA

Ahmet Sertan ÇAĞLAR

Burcu ALPSOY

Cemal BAŞ

Cenk KADIOĞLU

Fikret GÖLTEKİN

Hayati ÜNLÜ

Nigar GÖRGÜN

Tuğçe ÖZKAN

Tasarım

Gizem AŞÇIOĞLU

Bilal BERBER

Yönetim Yeri

Atatürk Bulvarı No: 229

Kavaklıdere - ANKARA

Tel: (0312) 419 21 00(pbx)

Faks: (0312) 419 21 30

e-posta: dergi@tbb.gov.tr

Yayın Türü

Dergimiz ayda

bir yayımlanan yaygın

sürelî yayındır.

Temmuz-Ağustos, Sayı: 771-772

Birleştirilmiş Sayıdır.

Basım Tarihi: 09.11.2012

ISSN 1308-6707

Baskı

SİSTEM OFSET

İvedik Organize Sanayi

Ağaç İşleri Yapı Kooperatifi

521. Sokak No: 32/34

Yenimahalle / ANKARA

Tel: (0312) 395 81 12

Faks: (0312) 395 81 14

www.tbb.gov.tr

ÇEVRE ve BELEDİYELER Genel Bir Bakış

Recep ŞAHİN

TBB Genel Sekreter Yardımcısı

Kalkınma ve Çevre Yönetimi

Ülkemizde hayat standartları her geçen gün artmakta, daha müreffeh ve kalkınmış bir ülke olma yolunda önemli mesafeler alınmakta, bu maksatla mevzuat, kurumsal yapılar ve uygulamalardaki gelişmelerle ülkemiz önemli bir dinamizm sergilemektedir. Bu dinamizme paralel olarak doğal kaynaklarımızın en akılcı şekilde, bozulmadan ve kirlenmeden kullanılması ve sürdürülebilirliğinin sağlanması gerekmektedir. Bunun sağlanması o kadar kolay da değildir. Mesela içme suyu temin edilen veya edilecek bir su havza olduğunu, ancak bu havzada önemli bir maden kaynağının bulunduğunu varsaydığımızda; güzel bir koyda kafeslerde balık yetiştiriciliği yapıldığını, atık sularla kirlenen bu koyda turizm maksatlı taleplerin olduğunu düşündüğümüzde; aynı mekan üzerindeki bu farklı taleplerin; çevrenin bozulmadan ve kirlenmeden, optimum faydayı sağlayacak şekilde dengeyle yönetilmesi gerektiği gerçeği karşımıza çıkar. Bu dengenin istenilen düzeyde olabilmesi için Anayasamızda belirtildiği üzere devlete ve vatandaşlara; yani herkese görevler düşmektedir.

Çevre Alanındaki Gelişim

Ülkemizdeki sosyo ekonomik ivmeye paralel olarak son yıllarda çevre ile ilgili de önemli gelişmeler olmuştur. Avrupa Birliği'nin 8 Mart 2001 tarihinde Türkiye'nin Katılım Ortaklığı Belgesi'ni resmen kabul etmesiyle olumlu yönde değişiklikler olmuş, bu gelişmeler ışığında Türkiye, 2003 yılında "Ulusal Program"ını hazırlayıp yayımlayarak çevre müktesebatının geniş çaplı bir uyum hareketinin ilk adımını atmış ve 2005 yılında Avrupa Birliği ile resmen müzakerelere başlamıştır. Bu tarihten sonra Türkiye'nin Çevre Mevzuatı'nda önemli sayılabilecek çok sayıda değişiklik ve düzenleme gerçekleştirilmiş 2006 yılında Çevre Kanunu revize edilmiştir. Atık, su ve atık su, hava, deniz kirliliği, kimyasallar ve gürültü kirliliği gibi ana konu başlıklarında birçok mevzuat çıkartılmıştır. Geline nokta, Türkiye büyük ölçüde AB ile uyumlu çevre yasal çerçevesini oluşturmayı başarmıştır. Bu düzenlemelerin uygulanması için kanun ve yönetmeliklerin çoğunda kademeli bir geçiş süreci öngörülmüştür.

AB ile başlatılan üyelik müzakereleri 33 ana başlıktan oluşan fasıllar halinde ele alınmakta olup, bunlardan 27'nci başlık "Çevre Faslı"nı oluşturmaktadır.

Mülga Çevre ve Orman Bakanlığı, Yüksek Planlama Kurulunda onaylanan "AB Entegre Çevre Uyum Stratejisi (UÇES 2007-2023)" belgesini 2006 yılında yayımlayarak Türkiye'nin 'Çevre' başlığı altında AB'ye uyumluluk sürecinde izleyeceği yol haritasını ortaya koymuştur. UÇES, su ve atık su, atık, hava kalitesi, kimyasallar, endüstriyel kirlilik önleme ve kontrol, doğa koruma gibi yedi alt başlıkta ele alınmıştır. İki yıla yakın süren UÇES çalışmalarının koordinasyonunda şahsımın da önemli katkılan olmuştur. Bu çalışmada özellikle ülkemizin AB müktesebatına uyum konusunda yüksek maliyet gerektiren direktifler, bunların uyum planları, gerekli maliyetler, bu maliyetlerin

tarafarca karşılanabilirliği ve maliyetlere yönelik finansman planlaması gibi önemli hususlara yer verilmiştir.

UÇES'te Türkiye'nin Çevre Vizyonu;

"Bugünkü ve gelecek kuşakların temel gereksinimlerinin sağlandığı, yaşam kalitesinin arttığı, biyolojik çeşitliliğin korunduğu, doğal kaynakların sürdürülebilir kalkınma yaklaşımıyla akılcı yönetildiği, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkını gözetten bir ülke olacaktır" şeklinde ifade edilmektedir.

Türkiye'nin ulusal çevre stratejisi, şu temel ilkelere vurgu yapmaktadır;

- Sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı: T.C. Anayasası'na göre "Herkes sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek Devletin ve vatandaşların ödevidir." Çevreyle ilişkili bütün faaliyetlerde bu ilkeye uyulacaktır.
- Sektörler arası entegrasyon: Çevre koruma ekonomik ve sosyal kalkınmanın vazgeçilmez bir parçası olarak görülmektedir. Bu ilke ile endüstri, tarım, enerji, ulaştırma, eğitim vb. sektörel politikalarda çevre korumayla ilgili hususlar dikkate alınacaktır. Tüm sektörel politikalar ile çevrenin iyileştirilmesi ve korunması politikalarının birbiri ile ilişkilendirilmesi için tüm kamu kuruluşlarının, özel sektörün, sivil toplum kuruluşlarının ve akademik çevrelerin yakın işbirliği içinde olması gerekmektedir.

- Kullanan-kirleten öder prensibi: Kirleten öder ilkesi Ulusal Çevre Stratejisi'nin hazırlanmasında dikkate alınan temel ilkelere biridir. Çevreye zarar veren maddelerin azaltılması ya da çevreye zarar vermeyecek şekilde bertaraf edilmesi için yatırıma ihtiyaç duyulmaktadır. Çevresel kirliliğin önlenmesi ve azaltılmasında ekonomik araçların oluşturulması ve kullanılması çok önemlidir. Ayrıca, çevre koruma hizmetlerine yönelik yatırımlara kaynak sağlanabilmesi amacıyla verilen hizmetlerin karşılığının alınması gerekmektedir.
- Kirliliği önleyici tedbirlerin alınması: Çevre kirliliğinin önlenmesi önleyici tedbirlerin alınması ile daha ekonomik şekilde sağlanabilir. Kirliliğin kaynağında önlenmesi kirlilik oluştuğundan sonra giderilmesinden daha ekonomik ve etkin bir faaliyettir. Bu nedenle faaliyetlerin çevrede en az değişikliğe sebep olacak, insan sağlığına ve çevreye en az risk oluşturacak, havayı en az kirletecek ve kullanılan ürünlerin yeniden kullanılabilir olmasına dikkat edilecektir.
- Doğal kaynakların korunması: Yer altından çıkan su, petrol ve maden gibi kaynaklar sınırsız kaynaklar değildir. Sürdürülebilir kalkınmanın temel şartlarından biri de doğal kaynakların sürdürülebilir şekilde kullanılmasıdır. Doğal kaynaklar kullanılırken jeolojik yapıyı tahrip etmeyecek, biyo çeşitliliği koruyacak ve kaynaklardan sürdürülebilir şekilde faydalanılması gerekmektedir. Yenilenemez enerji kaynaklarının ve yer altı su kaynaklarının ülkemizin ihtiyaçlarını uzun dönemde karşılayacak şekilde kullanılmasına dikkat edilecektir.
- Sürdürülebilir kalkınma: Sürdürülebilir kalkınma ilkesi Birleşmiş Milletler tarafından 1992 yılında Rio De Janeiro'da düzenlenen Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda tanımlanmıştır. Sürdürülebilir kalkınma bu günkü ve gelecekteki nesiller için çevre kalitesini iyileştirmek ve korumak amacıyla ekonomik, sosyal ve

teknolojik faaliyetlerin çevre korumayı dikkate alacak şekilde koordineli bir şekilde sürdürülmesidir. Ulusal çevre stratejisi ülkemizin ulusal çevre problemlerinin ekonomik ve sosyal kalkınma ile uyum içinde çözülmesi için bir yol haritası olacaktır.

- **Kamu-özel sektör işbirliği:** Çevre altyapı tesislerinin finansmanı, yapımı ve işletilmesinde teknik ve finansal güçlükleri aşmak, halka ekonomik ve kaliteli hizmet sunabilmek amacıyla kamu-özel sektör işbirliği geliştirilecektir. Özelleştirmede kamu yararının gözetilmesi ve hizmet bedelinin ödenebilirliğini sağlamak için belediyelerin teknik, idari ve denetim kapasitesi artırılacaktır.

- **Kamuoyu çevre bilincinin arttırılarak halkın katılımının sağlanması:** Çevre korumanın etkin olarak sağlanabilmesi için kamuoyunda çevre bilincinin yerleştirilmesi gerekmektedir. Tüm toplumun aktif bir şekilde katkısı olmaksızın çevre korumanın etkin bir şekilde sağlanması mümkün görünmemektedir. Bu çerçevede kamuoyunun bilgilendirilmesine ve karar mekanizmasına katılımına önem verilecektir.

Son yıllarda Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca yapılan birçok çalışmada yukarıdaki ilkeler dikkate alınmıştır.

İlerleyen süreçte müzakereler kapsamında 'Çevre Faslı' görüşmeleri 2009 yılında resmen başlatılmıştır.

Bu çalışmaların yanı sıra küresel iklim değişikliği ile ilgili yürütülen çalışmalara ülke olarak katkı koyabilmek amacıyla Türkiye, 2009 yılında Kyoto Protokolü'ne taraf olmuştur. Ayrıca Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından

Türkiye'nin "İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı" hazırlanarak 2011 yılında yayımlanmış ve yürürlüğe konulmuştur.

Çevre ve Belediyeler

Bugün geldiğimiz noktada çevre mevzuatına bakıldığında uygulamada en önemli roller özel sektörde sanayiye, kamuda ise belediyelere düşmektedir. Tabii ki çevre mevzuatının en önemli dayanakları belediye mevzuatı ki zaten bu görevlerin önemli bir kısmı çevre mevzuatında da yerini bulmuştur.

Çevrenin yatay bir konu olması nedeniyle çıkarılan mevzuat toplumun tüm katmanlarını etkilemektedir. Yukarıda bahsedilen son on yılı kapsayan süreç içerisinde yürürlüğe giren mevzuat kapsamında kamu kurumları içerisinde en önemli paydaşlar içinde belediyeler yer almaktadır. Bu sebeple Belediyelerin gerekli yatırımları gerçekleştirmesi, çevresel faaliyetlere sahip çıkması ve desteklemesi ülkemizin istenilen çevresel standartları yakalaması hususunda oldukça önemlidir. Dergimizin bu sayısındaki diğer makalelerde önemli başlıklar detaylı ele alındığından aşağıda çevre ve belediyeler kapsamında çok genel hatlarıyla bir değerlendirme yapılacaktır.

Su ve Atık Su;

Su ile ilgili ülkemizde birçok mevzuat ve birçok kurum bulunmaktadır. Bu çok parçalı yapıda yetki ve sorumluluklarda kısmen örtüşmeler kısmen ise boşluklar bulunmakta ve her geçen gün su kaynakları üzerindeki çok farklı kullanım talepleri diğer taraftan da kirleticilerin miktarı ve türü artmaktadır. Su kaynaklarının en optimum şekilde yönetilebilmesi için bir su

kanununa ihtiyaç duyulmaktadır. Bu doğrultuda Orman ve Su İşleri Bakanlığı'nca Su Kanunu Tasarısı hazırlanarak kurum görüşlerine açıldı. Bununla birlikte mülga Çevre ve Orman Bakanlığı tarafından Havza Koruma Eylem Planları hazırlanmıştır. Bu planlarla, havza bazlı su yönetimine geçiş anlamında önemli bir adım atılmıştır.

İçme suyu ile ilgili olarak, belediyelerde şebeke kayıp kaçak oranlarının yüksekliği dikkat çeken bir nokta ve bu oranların aşağı çekilmesi son derece önem taşıyor. Özellikle bu durum, içme suyu kaynağı olarak yeraltı suyu kullanan belediyelerin enerji giderlerinin fazla olmasından dolayı belediyeleri daha da zor durumda bırakmaktadır. İyi bir finansal yapıya sahip olabilmek için belediyeler bu konuya son yıllarda daha fazla önem vermeye başlamışlardır.

Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'nde içme suyu havzalarındaki koruma hükümlerine bakıldığında, mutlak koruma alanının kamulaştırma sorumluluğu suyu kullanan idareye verilmiş olmakla birlikte, böyle bir kamulaştırmanın belediyelerce yapılması maliyet anlamında mümkün değildir. Her ne kadar havza bazında her su kaynağı için özel hüküm çalışmaları bir nebze sorunu çözsede kalıcı bir çözümün Su Kanunu çalışmalarında elde edilmesi önem arz etmektedir.

20/11/2005 tarihli "İçmesuyu Elde Edilen veya Elde Edilmesi Planlanan

Yüzeysel Suların Kalitesine Dair Yönetmelik" hükümlerine göre içme suyu elde edilen yada elde edilmesi planlanan yüzeysel suların kalitelerinin belirlenerek sınıflandırılması ve bu suların içme ve kullanma suyu olarak kullanılabilmesi için uygulanması gereken arıtma sınıfları tespit edilmelidir.

İçme ve kullanma suyunu yüzeysel sulardan temin eden büyükşehir belediyeleri dışındaki belediyelerin kendi laboratuvarlarının olmaması, akredite olmuş laboratuvar sayısının yetersizliği ve analiz ücretlerinin yüksek olması sebebiyle yönetmelik çerçevesinde yapılması istenilen

analizler yapılamamakta, bu sebeple içme ve kullanma suyu olarak kullanılan bu su kaynaklarının kaliteleri düzenli olarak takip edilememekte olup; büyükşehir belediyesi dışındaki belediyelerde söz konusu analizlerin Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü'nce yapılması maksadıyla yönetmelikte düzenleme yapılmış ve yönetmelik 29.06.2012 tarihinde revize edilmiştir.

Şebekedeki suyun kalitesinin 17.02.2005 tarihli "İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkında Yönetmelik"te; denetim ve kontrol izlemeleri adı altında bahsi geçen analizlerin maliyetlerinin belediyeler tarafından karşılanması öngörülmekteydi. Ancak Sağlık Bakanlığına açılan bir dava sonucu Yönetmeliğin 10'uncu maddesine 31.07.2009 tarihinde eklenen "Bu madde kapsamında yapılan her türlü analiz ücretleri, belediye yerleşim yerlerinde belediyelerce., ödenir" ibaresinin yürütmesinin durdurulmasına karar verilmiştir. Kararın ardından Sağlık Bakanlığı bahsi geçen analizlerin maliyetlerini kendi

Bakanlık bütçesinden karşılama yoluna gitmiştir.

Atık su arıtma konusunda; kanalizasyon ve atık su arıtma tesislerinin fizibilite, tasarım, ekipman seçimi, yapım ve işletim gibi her aşaması önemli mühendislik çalışmalarını gerektirmektedir. Bu konularda özellikle büyükşehir belediyeleri su ve kanalizasyon idareleri başta olmak üzere belediyelerin aldığı çok önemli mesafeler ve tecrübe birikimleri mevcuttur. Belediyelerin atık su arıtma tesislerini yaparak işletmeye alma tarihleri Çevre Kanunu Geçici Madde 4'te nüfus aralıkları itibarıyla belirlenmiştir.

Son yıllarda Avrupa Birliği uyum çalışmalarından

mevzuatımıza yansıyan hassas alan tanımı ve ötrofikasyon konusuna değinecek olursak; Kentsel Atık su Arıtımı Yönetmeliği'nde "Hassas su alanı: Ötrofik olduğu belirlenen veya gerekli önlemler alınmazsa yakın gelecekte ötrofik hale gelebilecek doğal tatlı su gölleri, diğer tatlı su kaynakları, haliçler ve kıyı suları, önlem alınmaması halinde yük-

sek nitrat konsantrasyonları içerebilecek içme suyu temini amaçlanan yüzeysel tatlı sular ve daha ileri arıtma gerektiren alanlar. Ötrofikasyon: suların, besin maddelerince özellikle azot ve/veya fosfor bileşiklerince, alg ve daha yüksek yapılı bitkilerin üremesini hızlandıracak, böylece sudaki canlıların dengesini bozacak ve su kalitesinde istenmeyen bozulmalara yol açacak şekilde zenginleşmesi" şeklinde tanımlanmaktadır. Ötrofikasyonun iki en önemli kaynağı tarımdan kaynaklanan gübreler ile kentsel atık sularıdır. Ötrofikasyon sonucu su kalitesindeki bozulma sucul hayatı etkileyerek yaşayan tür sayısında azalmaya ve tür kaybına da sebep olmaktadır. Bu anlamda atık su arıtma prosesi seçilirken Kentsel Atık su Arıtımı Yönetmeliği ve Hassas ve Az Hassas Su Alanları Tebliği'nde tanımlanan alıcı ortamı hassas alan olan alanlara deşarj eden belediyelerin atık su arıtma tesisi tasarımlarında azot ve fosfor arıtımı yapan ileri biyolojik arıtım proseslerini seçmeleri gerekmektedir. Kimyasal yöntem yerine biyolojik yollarla azot ve fosfor gideriminin tercih edilmesinde atık su arıtma tesislerinin işletim maliyetlerini azaltmaktadır. Tebliğ'deki diğer hususlara da dikkat edilmesi prosesi seçimi anlamında önem arz etmektedir.

Arıtılan suyun sulamada tekrar kullanımı da mevzuatta vurgulanan bir husustur. Atık su arıtma tesisleri işletmeye alındıktan sonra önemli bir husus olan arıtma çamurunun bertarafı da gündeme gelmektedir. Arıtma çamurları halihazırda çamurun niteliği ve miktarı gibi hususlar dikkate alınarak depolama, tarımda gübre olarak veya çimento fabrikalarında ek yakıt/ hammadde olarak kullanılabilir. Evsel ve Kentsel Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanılmasına Dair Yönetmeliğe göre; "kapasitesi bir milyon eşdeğer nüfusun üzerinde olan tesislerde oluşan arıtma çamurlarının en az %90 kuru madde değerine kadar kurutulması esastır. Ancak arıtma çamuru üreticileri %90 kuru madde değerine ulaşmadan kullanımının teknik ve ekonomik açıdan uygun olduğunu belgelemesi durumun-

da Bakanlıkça %90 kuru madde değerine ulaşması şartı aranmaz .” hükmü yer almaktadır.

Atık;

Doğal kaynakların hızla tüketilmesinin önüne geçilmesi ve üretilen atıkların çevre ve insan sağlığı için bir tehdit olmaktan çıkarılarak ekonomi için bir gir-diye dönüştürülmesini hedefleyen atık yönetim stratejileri, tüm dünyada gide-rek öncelikli bir politika hedefi olarak benimsenen “sürdürülebilir kalkınma” yaklaşımının temelini oluşturmaktadır.

Atık konusunda bakıldığında, evsel atıklar, ambalaj atıkları, tıbbi atıklar, atık pil ve akümülatörler, hafriyat toprağı inşaat ve yıkıntı atıkları, bitkisel atık yağların kontrolü, ömrünü tamamlamış lastikler, elektrik elektronik atıklar, evlerden kaynaklanan tehlikeli atıklar gibi çok değişik konularda mevzuatta belediyeler rol almıştır. İlgili mevzuat hazırlanırken kaynağında azaltım, geri kazanım, geri kullanım ve bertaraf hi-yerarşisi gözetilmiştir.

Vahşi depo sahalarının çöp depo sa-halanna dönüştürülmesinde katı atık birlik modelinin Bakanlıkça planlana-rak ele alınması konunun hızlı ve en düşük maliyetle çözüme gitmesinde son derece önemli olmuştur ve bu

süreç devam etmektedir. Birlik nüfusu 250 bin civarında olan belediyelerin çöpünden gaz ve elektrik elde edilmesi karlı olmakta ve bu tesisler elektrik fiyatlandırmasında Yenilenebilir Enerji Kanunu’na göre teşvik almaktadırlar. Ayrıca bu tesisler elde ettikleri sertifikaları gönüllü karbon piyasalarında satabilmekte ve ilave gelir elde edebilmektedirler. Bir taraftanda eski vahşi çöp sahalarının rehabilitasyonu hızlanmaktadır. Metan gazının karbondioksit gazından 21 kat daha etkin bir sera gazı olmasının da etkisiyle, Türkiye’nin toplam sera gazı emisyonlarının %9’u vahşi çöplüklerden kaynaklanmakta oldu-ğu düşünülürse yapılan yatırımlarla ülkemiz aynı zamanda global iklim değişikliği mücadelesinde de belediyelerinin gayretleriyle uluslararası kat-kısını vermiş olmaktadır. Diğer taraftan kurulan bazı çöp depolama tesislerinde kompost üre-tilmeye çalışılmaktadır. Elde edilen kompostun

içeriğindeki cam ve pillerden kaynaklanan ağır metaller, kompostun kullanım potansiyelini zorlaştırdığından atık-ları kaynağında ayırmanın önemi bir kez daha ortaya çık-maktadır. Bu arada birçok belediyemiz pillerin ayrı toplan-masına yönelik başarılı kampanyalar yürütmektedir.

Ambalaj atıklarının geri kazanımında dikkate değer mesa-feler alınmakla birlikte konutlardan toplanan ambalaj atık-ları istenilen düzeyde değildir. İlgili yönetmelikteki kar-maşıklık, uygulamaya da yansımış durumda. Başarı için belediyelerin konuyu sahiplenmeleri ve himaye etmeleri, diğer taraftan ambalajları piyasaya sürenlerin maliyetlerin karşılanmasında daha etkin rol almaları yerinde olacak. Ba-kanlıkça yeni hazırlanan ve görüşe açılan tebliğ taslağıyla, kuru ve ıslak atıkların mavi ve sarı torbalarda konutlarda ayrılarak, ambalaj atıklarının yanı sıra diğer birçok atığın toplanması ve getirme merkezleri gibi yeni, tamamlayıcı bir düzenleme gündemdedir. Burada Bakanlığın yeni bir kargaşaya meydan vermeyecek şekilde sorumlulukları bel-irlemesi önem arz etmektedir.

Tıbbi atıklarda termal sterilizasyon genel bir bertaraf yön-temi olarak uygulanmakta olup gömme ve kireçleme yo-luyla bertaraf Bakanlıkça istenmemektedir. Mahalli çevre kurullarınca kilogram başına toplama ve bertaraf ücreti belirlenmekte, belediye birliklerinin özel sektörle yaptık-ları sözleşmeyle yatırım ve işletme gerçekleştirilmektedir. Bakanlıkça bölgesel bir planlama yapılmış olup belediye-lerce bu konuda önemli mesafeler alınmıştır.

03.12.2011 tarihinde Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği “Büyükşehirlerde büyükşehir belediyelerinin sorumluluk alanlarında günlük 10 tonun üzerinde tıbbi atık oluşması halinde, tıbbi atıklar yakılarak bertaraf edilir. Üniteler tara-

fından münferit yakma tesisleri kuramaz ve işletilemez" şeklinde değiştirilmiş olup bu değişiklik 01.01.2014 tarihinde yürürlüğe girecektir.

Kentsel dönüşümün başladığı şu günlerde daha da önem kazanacak bir konu hafriyat inşaat ve yıkıntı atıklarının yönetimi. Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'nde belediyelere hafriyat toprağı, inşaat/yıkıntı atıkları ile doğal afet atıklarının toplanması, geçici biriktirilmesi, taşınması, geri kazanılması ve bertarafı ile ilgili yönetim planı hazırlamakla, geri kazanım tesisleri sahaları ile depolama sahalarını belirlemek, kurmak/kurdurtmak ve işletmek/işlettirmekle, bu atıkların toplanması, taşınması ve bertaraf bedelini belirlemekle, geçici biriktirilmesi, taşınması ve bertarafı faaliyetlerini denetlemekle, geri kazanım tesisleri ile depolama sahalarına izin vermek ve gerektiğinde bu izni iptal etmek gibi önemli sorumluluklar verilmiştir.

Mevcut Yönetmelik Bakanlıkça revizyon halinde olup uygulamada yaşanan sorunlar ele alınmaktadır. Diğer taraftan Afet Kanunu kapsamında Yıkım Yönetmelik Taslağı hazırlanmış olup yıkım öncesi yapılarda tehlikeli atıkların arındırılması anlamına gelen seçici yıkım öngörülmekte olup, yıkım esnasındaki tozumanın önlen-

mesine de vurgu yapılmaktadır. Bu hususlarda Belediye ve Büyükşehir Belediye Kanunu'ndan gelen yetki ve sorumluluklar dikkate alınmaktadır.

Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği'nde belediyelere, yetki sahasında bulunan lokantalar, sanayi mutfakları, oteller, tatil köyleri, motel ve yemekhaneler, hazır yemek üretimi yapan firmalar ile diğer yerlerde gerekli denetimleri yaparak kullanılmış kızartmalık yağların kanalizasyona dökülmesini önlemekle, bu işletmelerin toplayıcılarla yıllık sözleşme yapmalarını sağlamak, sözleşme yapmayanlara gerekli cezai işlemi uygulamak gibi sorumluluklar yüklenmiştir.

22.05.2012 tarihli **Atık Elektrikli Ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği**'nde özellikle belediyelerden beklenen husus aşağıdaki tabloya uygun olarak getirme merkezlerini kurarak atık elektrik ve elektronik eşyaların toplanmasını sağlamak ve kurulan getirme merkezlerine ilişkin olarak halkı bilgilendirmektir.

Belediye Nüfusu	Getirme Merkezi Oluşturma ve AEEE Toplama Başlangıç Yılları
400.000'den fazla	1/5/2013
200.000-400.000 arası	1/1/2014
100.000-200.000 arası	1/1/2015
50.000-100.000 arası	1/1/2016
10.000-50.000 arası	1/1/2017
10.000'den az	1/1/2018

Atıkların geri kazanımı ülkemizde istihdam oluşturan bir sektör olmuştur. Yüzlerce lisanslı tesis, binlerce çalışanıyla istihdam oluşturmaktadır. Sanayide ucuz hammadde girdisi anlamında önemine binaen Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı koordinasyonunda "Ulusal Geri Kazanım Stratejisi" hazırlanmakta olup son aşamaya gelinmiştir. Atıkların mevzuata aykırı ve kontrolsüz bir şekilde işlem görmesi durumunda soluduğumuz havamız kirlenmekte, ya da suyumuz veya toprağımız kirlenmekte ve bu durum sağlığımızı tehdit etmektedir. Bu anlamda belediyelerinin kendi yetki ve sorumluluğunda olan konuları sahiplenmeleri oldukça önem arz etmektedir.

Hava Kalitesi;

Hava kalitesi Bakanlığın son 7 yılda tüm kentlerde kurduğu yaklaşık 120 istasyonla kükürt dioksit ve partikül madde sürekli izlenmekte ve web adresinden anında takip edilebilmektedir. Bu istasyonlar, soluduğumuz havayla ilgili anında bilgilenmemizin sağlanması için çok önemli bir altyapıdır. Hava kalitesi ölçüm istasyonlarının sayı ve parametre olarak

geliştirilmesi Çevre ve Şehircilik Bakanlığının programında yer almaktadır. Kentlerdeki hava kirliliğinin en önemli nedenleri trafik, ısınma ve sanayidir. İmar planları hazırlanırken hava kirliliği ile ilgili kriterler dikkate alınmalıdır. Trafik emisyonlarının azaltılmasında bilinen birçok trafik ve toplu taşıma sistemlerinin devreye alınmasıyla ilgili gelişmeler son derece önemlidir. Yine ısınma maksatlı yakıtın kalitesi, merkezi ısıtma, binalarda yalıtım, ayrıca şehir içinde kalmış sanayi emisyonlarının etkin kontrolü de hava kalitesini etkileyen önemli faktörlerdendir. Bakanlıkça Isınmadan Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği kapsamında ısınma maksatlı yerli ve ithal kömür kalitesi belirlenmiş olup, hava kalitesi izleme sonuçlarına göre iller gruplandırılmakta ve illerde kullanılacak yakıt kalitesi Mahalli Çevre Kurulu'nda karara bağlanarak her yıl ilan edilmektedir. Bakanlıktan denetim yetkisi alan belediyeler ise kömür kalitesine ilişkin denetimlerde bulunmaktadır.

Kentsel dönüşüm çalışmalarının başladığı bu dönemde imar planlarının hava kalitesinin daha iyi koruyacak şekilde gerçekleştirilmesi, binalarda merkezi ısıtma sistemleri ve ısı yalıtımı yoluyla hem enerji verimliliğinin sağlanması, hem ısınmadan kaynaklanan kirlenici emisyonların azalması, hem de karbondioksit salımının azaltılarak iklim değişikliğine ciddi katkı sağlayacak olması son derece önem arz etmekte olup; bu hususlar Bakanlıkça yayınlanan İklim Değişikliği Eylem Planı'nda da yer almaktadır.

Gürültü;

Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği kapsamında belediyeler, içinde

gürültü haritalarını ve kontrol tedbirlerini içeren eylem planlarını hazırlamakla yükümlüler. İki yüz elli binden fazla yerleşik nüfusu olan yerleşim alanlarının 30.6.2013 tarihine kadar gürültü haritalarının, 18/07/2014 tarihine kadar eylem planlarının hazırlanmış olması gerekmektedir. Yüz binden fazla yerleşik nüfusu olan yerleşim alanlarının 30.6.2018 tarihine kadar; gürültü haritalarının ve 18.07.2019 tarihine kadar; eylem planlarının hazırlanmış olması gerekmektedir. Gürültü konusu özellikle turizm ve eğlence sektörünün olduğu belediyelerin Bakanlıktan yetki alarak gürültüye yönelik denetim ve yaptırım uygulayabilmektedir. Bunun için belediyelerinin gerekli personel ve donanımına sahip olmaları, personelin Bakanlığın yetki verdiği gürültü konusunda eğitim veren üniversite ve odalardan eğitim sertifikasına sahip olmaları gerekmektedir.

Finansman;

Ülkemizin AB'ye uyum sürecinde en önemli başlıklardan birisi olan çevre sektörü, yatırım ihtiyacının en fazla olduğu bölümdür ve bu yatırımların en büyük paydaşı yerel yönetimler ve belediyelerdir. Şöyle bir bakıldığında UÇES'te belirlenen 59 milyar avroluk maliye-

tin, atık, su ve atık su sektörlerini kapsayan % 75 oranındaki kısmı belediyelerin sorumluluğunda olan konulardır.

Belediyelerinin su ve atık suyla ilgili yatırım ihtiyaçları başı çekmektedir. Bu kapsamda bu yatırımları gerçekleştirmekte oldukça zorlanan özellikle nüfusu 25 binin altında olan belediyelere yönelik içme suyu, kanalizasyon ve atık su arıtma tesisleri yatırım projeleri için % 50 hibe sağlayan ve İller Bankası'na yürütülen SUKAP, önemli merkezi bir destek olarak görülmektedir. Bununla birlikte özellikle kanalizasyon yatırımlarının oldukça maliyetli oluşu geriye kalan % 50 yatırım bedelinin dahi belediyelerin öz kaynakları ile karşılanmasını zorlaştırmaktadır. Burada yıllardır Bakanlığın süre gelen hibe destekleri devreye girmekte, belediyelerin bu kaynak yoluyla da desteklenmeye çalışılmaktadır. Ancak 16/05/2012 tarihli Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'la Bakanlıkça belediyelere sağlanan bu kaynağın yarısının kentsel dönüşüme aktarılması sebebiyle SUKAP'taki oranların daha da arttırılması belediyeleri oldukça rahatlatacaktır. Yapılan araştırmalar göstermiştir ki çevre kirliliğini önlemek için yapılan bir birim yatırımın çevre ve insan sağlığı üzerinde sağladığı fayda en az iki veya üç birimdir.

Yine Bakanlığın Çevre Kanunu'nun 29'uncu maddesi uyarınca "Atıksu Arıtma Tesislerinin Teşvik Tedbirlerinden Faydalanmasında Uygulacak Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik" kapsamında 2011'de başlayan uygulamaya çevre

izni olan atık su arıtma tesislerinin önceki yıla ait enerji giderlerinin yarısına kadar olan kısmı, her yıl Bakanlar Kurulu'nca belirlenen oran çerçevesinde Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca geri ödenmesi de belediyelerinin faydalandığı önemli bir imkan olmuştur.

Avrupa Birliği hibe fonları da içme suyu, kanalizasyon ve atık su arıtma tesisleri ile katı atık tesislerinin fizibilite proje ve yatırım maksatlı olarak belediyelerin faydalandığı hibelerdendir.

Son yıllarda özellikle çöp depo sahalarının yapımında ve işletilmesinde, atık su arıtma tesisleri işletilmesinde imtiyaz sözleşmeleri de bir finansman modeli olarak yaygınlaşmaktadır. Bu uygulamada sözleşme hükümlerinin çok dikkatli hazırlanması önemlidir.

Tabii ki belediyelerin her ne kadar merkezi bütçeden desteklense de kullanan kirliten öder prensibi çerçevesinde kendi öz kaynaklarını geliştirmek durumundadır, aksi takdirde yapılan tesislerin işletilmesinin ve yenilenmesinin sürekliliği zora girecektir.

■ Sonuç

Yukarıda genel hatlarıyla değinilen konulardan anlaşılacağı üzere çevrenin korunması, kirliliğin önlenmesinde mevzuatta belediyelere önemli sorumluluklar verilmiş olup; son yıllarda mevzuata paralel olarak uygulamalarda da önemli mesafeler alınmaktadır. Bununla birlikte çevre mevzuatının uygulanmasında belediyeler değişik sorunlarla da karşılaşmaktadır. Bu sorunların aşılması için atfedilen sorumluluklar ile belediyelerin imkan ve kabiliyetlerinin paralel olması ile bu sorumluluklar yerine getirilirken sosyo ekonomik etkilerinin daha iyi irdelenmesi, belediyelerin finansal ve kurumsal kapasitelerinin desteklenmesi gerekmektedir. Belediye mevzuatına bakıldığında çevreyle birlikte diğer bir çok teknik, sosyal ve kültürel alanlarda da belediyeler vatandaşlarına hizmet vermeye çalışmaktadırlar. Bu doğrultuda Türkiye Belediyeler Birliği de yetki ve sorumlulukları kapsamında özellikle çevre ile ilgili konularda belediyelerimize artan bir ivmeyle gerekli desteği vermeye çalışmaktadır.

"Çevrenin Korunması Yerel Yönetimlerin Öncelikli Sorunudur"

Çevre ve Şehircilik Bakanı

Erdoğan BAYRAKTAR

Sayın Bakanım; geçen zaman içerisinde sizce "çevre" ve "şehircilik" kavramları nasıl bir "ortak güç" ortaya koydu?

Erdoğan BAYRAKTAR: Ülkemiz son dönemlerde yakaladığı ekonomik büyümeye paralel olarak büyük bir şehirleşme sürecine de girmiştir. Şehir nüfusu artmakta, yeni yerleşim birimleri inşa edilmekte, bu durum çevrenin de bu süreçte birlikte yönetilmesinin gerektirmektedir. Özellikle büyük şehirlerde hızla artan nüfusun ihtiyaçlarını karşılamak için katı atık ile içme suyu ve atık su altyapı sistemleri ihtiyaçları ortaya çıkmaktadır. Şehirde yaşayanlar için önemli ihtiyaç olan ve kentlerin akciğerleri olarak nitelendirilen yeşil alanlar, şehirleşme çabalarımızda planlamalarımıza dâhil edilmektedir.

Bu bağlamda, Bakanlığımız yetki ve sorumlulukları kapsamında şehirlerimizin yaşam kalitesini yükseltmek, iklime ve çevreye duyarlı kent planları hazırlamak, şehirlerimizin kendine özgü tarihi ve kültürel dokusunu korumak, risk azaltma kavramını ön plana alarak doğal afetlere hazırlıklı, yaşanabilir bir çevre ve marka şehirler oluşturma konuları ön plana çıkmaktadır. "Çevreci Şehircilik" olarak da tanımlayabileceğimiz bu kavram, çevrenin korunması ve geliştirilmesi, planlı ve sağlıklı bir altyapı ile ekonomik kalkınmanın sağlanması ve bunlarla birlikte sosyal imkânların da yükseltilmesine dayanan ve bu üç temel eksenin birbiriyle uyumlu bir biçimde yönetilmesi ile mümkün olacaktır.

Bakanlığımız genç bir bakanlık olmasına karşın yılların verdiği kurumsal tecrübe ve birikimlerle halkımızın rahat ve huzurlu bir şekilde yaşayabileceği "çevreci şehirler" imar etmek amacıyla birçok çalışma ortaya koymuştur.

"Çevrenin korunması" sanayi devrimi sonrasında çıkan, günümüzde önemi giderek artan önemli bir sorun olarak görülüyor. Çağdaş ülkeler bünyesinde bulunan ülkemizde de merkezi yönetimden yerel yönetimlere, devletin her kurumunda ve toplumun her kesiminde bu bilinç giderek artıyor. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı sorunları "önlenemez problemler" haline gelmeden çözmek, işin başında müdahalede bulunarak gelecek nesillere temiz bir Türkiye bırakmak, diğer ülkelere örnek olmak için pek çok çalışma yürütüyor. Çevre ve Şehircilik Bakanımız Sayın Erdoğan Bayraktar ile belediyelerimizin önemli sorumluluk alanlarından olan "çevrenin korunması ve bu konuda yapılan/yapılması gereken çalışmalar" hakkında bir röportaj gerçekleştirdik. Sayın Bakan, eğitimin önemine dikkat çekerken merkezi yönetimlerle belediyelerin birlikte çalışması gerektiğine, geleceğin hepimizin olduğuna vurgu yaptı.

"Çevreci bina kriterleri" oluşturulması ve gerekli görülürse bu kriterlerin Binalarda Enerji Performansı Yönetmeliği'ne entegre edilmesini, konutların karbon ayak izlerinin (karbondioksit emisyonları) hesaplanması ve emisyon azaltımlarının sertifikalandırılmasıyla; jeotermal enerji, güneş enerjisi, rüzgar enerjisi gibi yenilenebilir enerji kaynaklarının ısınma ve aydınlatma gibi alanlarda kullanılmasının yaygınlaştırılması ve teşvik edilmesini çalışmalarımızdan birkaçı olarak gösterebiliriz.

Ayrıca, kentsel dönüşüm hazırlıkları sürecinde yeni toplu konut alanlarında ekolojik bina kriterlerinin oluşturulmasına başlanacaktır. Çevrecilik ve şehirleşme konusunda, şehirlerin marka değerleri artırılacak şehirlerin meydan ve çevre düzenlemeleri mekan-insan-çevre ilişkisi düşünülerek yeniden tasarlanacaktır.

Önümüzdeki yıllar için, Çevre ve Şehircilik Bakanlığının temel olarak çevreyle ilgili hedefleri nelerdir?

E.B.: Hava kalitesinin korunması, hava kirliliğinin ve gürültünün azaltılması veya bertaraf edilmesi için hedef ve ilkeleri belirlemek, atık ve kimyasalların yönetimine ilişkin hedef, politika ve ölçütleri belirleyerek uygulatmak, yeraltı ve yerüstü sularının, denizlerin ve toprağın korunması ile kirliliğin önlenmesine ilişkin usul ve esasları tespit etmek ve iklim değişikliği ve ozon tabakası konusundaki çalışmaları koordine etmek, strateji belgeleri ve eylem planları hazırlamak ve uygulamakla sorumlu olan Bakanlığımız çevrenin korunması ve standartlarının yükseltilmesi amacıyla 2017 yılı hedefleri belirlemiştir.

Su kirliliği ile mücadelemizde temel politikamız, atık su oluşturmayan ya da oluşan atık suyu tekrar geri kazanan temiz üretim teknolojilerinin kullanılması ve "kirliliğin kaynağında önlenmesidir." 2017 yılı sonuna kadar mevcut altyapı tesislerinin tümü iyileştirilmesini ve atık bertaraf hizmeti verilen nüfus oranı artırılmasını, geri kazanılabilir nitelikteki atıkların en az yarısının kaynağında

ayrı toplanmasını ve bu atıkların yüzde 75 oranında geri kazanımının sağlanmasını hedefliyoruz. İklim Değişikliği Eylem Planı'nın uygulanması ve izlenmesi, hava kirliliğinin önlenmesine yönelik tüm illerin temiz hava eylem planlarının hazırlanması, çevre politikalarının uygulanmasına yönelik ekonomik araçların geliştirilmesi Bakanlık olarak önceliğimizdir.

Sayın Bakanım, genel olarak çevrenin korunması ve doğal yapının bozulması için belediyelerin yapmış olduğu çalışmaları nasıl değerlendiriyorsunuz? Bu konuda belediyelerden beklentileriniz nelerdir?

E.B.: Özellikle 2003 yılından itibaren belediyelerde çevre mevzuatı ile alakalı büyük bir gelişme sağlanmıştır. Bu çalışmalar, sektörel yatırıma ivme kazandırmış, ekonomik anlamda dinamik, güçlü bir yapının oluşmasının yanı sıra ciddi bir istihdam kaynağı oluşturmuştur.

TÜİK verilerine göre, ülkemizde çevresel harcamaların yüzde 85'ini belediyeler yapmaktadır. Bu harcamaların önemli bir payını da katı atık bertaraf tesisleri oluşturmaktadır.

Bakanlığımız ve belediyelerin koordinasyonu ile yürütülen bu çalışmaların sürdürülebilirliğinin sağlanması ve çevre ve insan sağlığının korunması Anayasamızda ifadesini bulan "sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı" politikasını gerçekleştirmede atılan birer adımdır. Bu çalışmalara mahalli idareler tarafından ivme kazandırıldıkça milli ekonomiye katkı sağlanacaktır.

Halka en yakın yerel yönetimlerden biri olan belediyelerce sürdürülebilir kalkınmanın hedef alınması büyük önem taşımaktadır. Böylece kalkınmanın sosyal, ekonomik ve çevresel yönden sürdürülebilir olması sağlanacaktır. Bu kapsamda, belediyelerin diğer yerel kuruluşlarla ve özel sektörle diyalog içinde olması sürdürülebilir kalkınma hedeflerinin gerçekleştirmesi açısından önemlidir. Diğer bir deyişle günümüz kentlerinin sürdürülebilir yerler haline gelebilmesi için

çevre konusu kentsel altyapının ötesinde bir yaklaşımla ele alınmalıdır. Belediyelerimizin hava kirliliğini önleme amacıyla yenilenebilir enerji kullanımını artırma çalışmaları, ekokent ile ilgili uygulama imar planı projeleri, enerji verimliliğini teşvik çalışmaları, doğal gaz kullanımını yaygınlaştırmayı hedeflemeleri gibi örnekler sürdürülebilir kentsel enerji kullanımı yönünde atılmış önemli adımlardır.

Diğer bir önemli husus ise çevrenin korunması, iyileştirilmesi ve geliştirilmesi için yerel yönetimlerin bölge ve merkez yönetimlerle ve hatta uluslararası kuruluşlar ile işbirliği yapmasının büyük önem taşımasıdır. Dünya Belediyeler Birliğinin üyesi olan Türkiye Belediyeler Birliği Başkanı Kadir Topbaş'ın Dünya Belediyeler Birliği Başkanlığını sürdürmesi de sınır aşan özellikleri dolayısıyla sınır tanımayan çevre sorunlarının uluslararası platformlarda müzakerelerinde ülkemizi güçlendirmektedir.

Ülkemizde çevresel yatırımlar yeterli finansal kaynak sağlanarak gerçekleştirilmesine rağmen, yapıldıktan sonra etkin bir şekilde işletilememektedir. Bu nedenle yatırım yapılırken projelerin işletme ve bakım maliyeti açısından uygun teknoloji seçimi, gerekli düzeyde tarifelerin uygulanması ve kurumsal kapasite açısından güçlenmesi önem arz etmektedir. Atık suların arıtımı amacıyla arıtma tesislerinin kurulması tek başına çözüm olmamakla birlikte söz konusu bu tesislerin işletilmesinin sağlanması ana hedef olmalıdır.

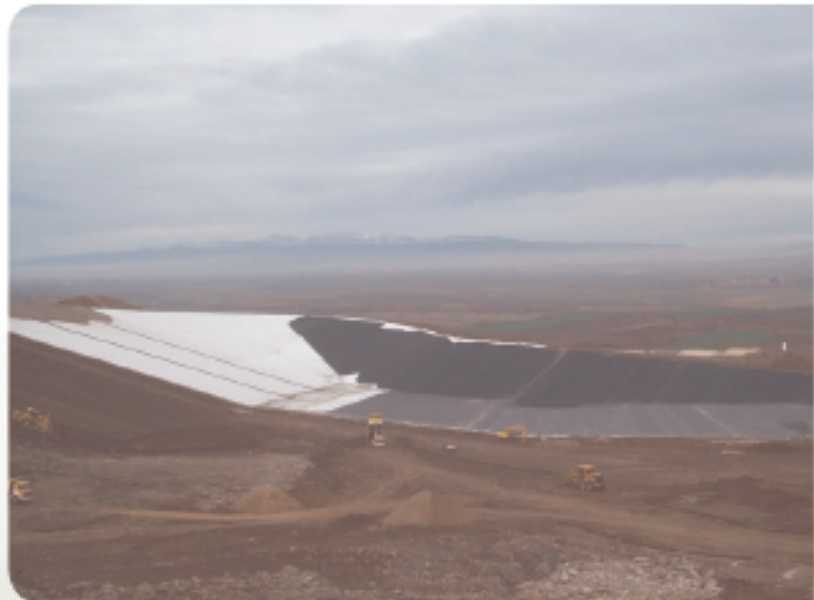
Çevre ile ilgili yapılan altyapı yatırımları konusunda belediyeleri yeterli görüyorsunuz? Söz konusu yatırım maliyetlerinin boyutu nedir? Çevre ve Şehircilik Bakanlığı olarak belediyelere ne gibi mali destekleriniz var?

E.B.: Katı atık yönetim hizmetlerinde yaşanan en önemli problemlerden biri kendi temizlik işleri veya katı atık yönetim işletmeleri olan çok sayıda küçük belediyelerin bulunması ve teknik personel yetersizliğidir. Bu sistem, etkili ve ekonomik olmadığı gibi, maliyetlerin karşılanamaması, yeterli kaynakların ve uygun teknolojinin bulunamaması ve genellikle de uygun katı atık yönetim pratiklerinin hayata geçirilmesinde ilerleme kaydedilememesi gibi problemlere yol

açmaktadır. Bu nedenle, atıkların bertarafı için daha büyük yönetim birimlerinin (Belediyeler Birliği gibi) kurulmasını teşvik etmek önem taşımaktadır. Bölgesel işbirliğinin başarılı olması için, tüm tarafların bu düzenlemenin yararlarını kavraması gerekmektedir.

Ayrıca, bölgesel işbirliği sayesinde; atık yönetimi ilgili yatırım programlarının finansmanı için rasyonel bir zeminin oluşturulması bu programlar için yapılan harcamaların koordinasyonunun sağlanması, atık yönetiminin iyileştirilmesi için kullanılacak kaynakların bulunması, yönetilmesi, finansman kaynaklarına kolay ulaşamayan küçük ve mali açıdan zayıf belediyelerin atık yönetim yatırımlarının finansının kolaylaşması, en uygun ve ekonomik teknolojiye yatırım yapılması, elverişsiz atık bertaraf uygulama deneyimlerine dayanılarak herhangi bir katı atık dü-

zenli depolama sahasının yerleşimine karşı meydana gelecek tepkileri ve endişeleri ortadan kaldırmak için yüksek standartlarda katı atık düzenli depolama tesisi yapılmasına imkan vermesi mümkün olabilmektedir. Böylece, sınırlı kaynaklardan maksimum avantaj sağlanacak şekilde yararlanılabilir ve büyük ölçekli işletmeler ve büyük tesisler ortaklaşa kullanılarak daha fazla verim elde edilebilir.

Bakanlığımız mahalli idarelere ve birliklere çevre mevzuatının gerektirdiği şekilde çevre ve insan sağlığına olumsuz etkilere neden olacak faaliyetlerini en aza indirmek veya önlemek konusundaki çalışmalarını mali destek vererek sağlamaktadır. Bu destek ile belediyelere yatırım programlarının finansmanı için rasyonel bir zeminin oluşturulması bu programlar için yapılan harcamaların koordinasyonunun sağlanması, çevre yönetiminin iyileştirilmesi için kullanılacak kaynakların bulunması, yönetilmesi, en uygun ve ekonomik teknolojiye yatırım yapılması ve yüksek standartlarda tesislerin yapılmasına imkan verilmektedir.

Bakanlığımız yönetim birlikleri/belediye başkanlıkları/il özel idarelerine ait altyapı yatırım projeleri arasında arıtma tesisi, kanalizasyon, katı atık bertaraf tesisi, müşavirlik hizmeti, çöp toplama aracı temini, derin deniz deşarjı ve çevre kirliliğinin giderilmesi ile ilgili projelere yardımda bulunmaktadır. Bakanlığımız ve belediyelerin koordinasyonu ile yürütülen bu çalışmalara devam edilmektedir.

Nüfusu 2000-10000 arasında olan küçük yerleşim yerlerinin AAT'lerinin projelendirilmesi aşamasında yaşadıkları sıkıntılardan giderilmesi için Bakanlığımız tarafından AAT tip projeleri hazırlanmış olup, talep eden belediyelere ücretsiz olarak verilmektedir. Bakanlığımız tarafından şu ana kadar 677 belediyeye AAT tip projesi verilmiştir.

Ayrıca, atık su arıtma tesisleri için en büyük gider, enerji gideri olmakla birlikte Bakanlığımızca 2011 yılında ilk olarak 172 tesise yaklaşık 23.000.000 TL enerji teşviği (%50) verilmiş olup teşvik tedbirlerinin devamı büyük önem arz etmektedir.

Sayın Bakanım, çevrenin en önemli sorunlarından biri olan katı atıkların geri kazanımı ve bertarafı ile ilgili yapılan çalışmaları nasıl değerlendiriyorsunuz? Önümüzdeki dönemde bu konu ile ilgili uygulanacak yeni projeler mevcut mu?

E.B.: Katı atıkların geri kazanımı ve bertarafı konusunda hedeflenen noktada olmamakla birlikte yapılan çalışma-

lardan oldukça iyi bir noktaya doğru ilerlediğimiz açıktır. Belirlenen hedeflere ulaşabilmek için Bakanlığımızın belediyelere teknik ve mali destekleri sürdürmektedir.

Belediye/birliklerin, mevzuat kapsamında düzenli depolama alanlarına alınacak organik atık miktarında yapılacak azaltım hedefleri doğrultusunda öncelikle ikili toplama sistemine geçiş yaparak, atık kumbaraları ve atık getirme merkezlerini oluşturmaları ve bu sistemleri takiben ayrı toplama sistemine geçiş yaparak kompost, biyometanizasyon ve diğer geri kazanım teknolojilerini faaliyete geçirmeleri hedeflenmektedir.

TÜİK verilerine göre, 2010 yılında atık toplama ve taşıma hizmeti verilen belediyelerde toplanan 25,28 milyon ton atığın %54,4'ü düzenli depolama sahalarında bertaraf edilmiştir.

Düzenli depolama tesislerine ek olarak ülkemizde sekiz adet kompost tesisi, Ankara (2), İstanbul (3), Gaziantep, Adana Büyükşehir Belediyeleri olmak üzere on bir adet metan gazından enerji üreten tesis ve belediye atıklarının hammadde olarak kullanıldığı Pamukova-Sakarya, Ankara ve Adana illerinde toplam üç adet biyometanizasyon tesisi bulunmaktadır.

Bakanlığımız ile Alman Çevre, Doğa Koruma ve Nükleer Güvenlik Bakanlığı arasında imzalanan Ortak Niyet Beyanı çerçevesinde, Alman Teknik İşbirliği (GTZ) koordinatörlüğünde "Türk-Alman Biyogaz Projesi" Ekim 2010 tarihinde resmen başlamıştır. Proje ile Türkiye'de hayvansal atıklar kullanılarak biyogaz üretme potansiyeli araştırılacak olup seçilecek pilot bölgede örnek bir tesisin kurulması için altyapı çalışmaları yapılacaktır.

Türkiye geneli işlem gören toplam tehlikeli atık miktarı, 2009 yılı için 629.030 ton ve 2010 yılı için 786.417 ton olarak belirlenmiştir. Bu atıklara madden sektörü atık miktarları dahil edilmemiştir.

■ Sayın Bakanım, doğal yapının korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi konularında yapılabilecek bilinçlendirme çalışmaları ve düzenlenecek eğitim faaliyetlerine yerel yönetimlerin ne gibi katkıları olabilir?

E.B.: Çevre sorunlarının temelinde insanların bir arada yaşaması sonucu oluşan ticaret ve üretim faaliyetleri ile temel ihtiyaçların karşılanması amacıyla hammadde, su, enerji ve besin maddelerinin tüke-

timi yatmaktadır. Nüfusun hızla artması sonucu ortaya çıkan katı, sıvı ve gaz atıklar çevreyi olumsuz yönde etkilemektedir. Bu olumsuzluklardan en fazla etkilenenler de yerel topluluklardır.

Günümüz dünyasının en önemli sorunlarının başında gelen çevre sorunlarının yerel sorunlar olarak ortaya çıkması ve yerel yönetimlerle ilişki içinde olmasından dolayı çevresel sorunların çözüm noktasında yerel yönetimler ön plana çıkmaktadır. Bilindiği üzere yerel yönetimler halkın ortak ve yerel gereksinimlerini gideren kamu kuruluşları olduklarından öncelikle yerel düzeyde ortaya çıkan çevre sorunlarının çözümünde etkili ve sorumludurlar. Bu sebeple çevrenin korunması, geliştirilmesi ve iyileştirilmesi öncelikle yerel yönetimlerin sorumlulukları arasındadır.

Doğal yapının korunması, çevre kirliliğinin önlenmesi gibi konularda yerel yönetimlerin gerçekleştirdiği bilinçlendirme çalışmaları ve eğitim faaliyetleri oldukça önemlidir. Çevre bilincinin yerleşmesi için tanıtıcı faaliyetler yapmak, çevre eğitimi teşvik etmek, çevre konularında kongre, panel ve seminerler düzenlemek, doküman temin etmek ve yayın faaliyetinde bulunmak, çevre sorunlarının çözümüne, özel sektörün, üniversitelerin, ilgili diğer kişi ve kuruluşların aktif katılımlarını sağlamak, çevreyi koruyucu ve çevre kirliliğini önleyici projeleri desteklemek ve bununla ilgili proje yarışmaları düzenlemek çevrenin eğitim ve bilinç artırma politikalarına entegre edilmesine olanak sağlayan önemli adımlar olacaktır.

İSTANBUL'UN HAVA KALİTESİNİN İYİLEŞTİRİLMESİNE YÖNELİK ÇALIŞMALAR

İBB Çevre Koruma Müdürlüğü Müdür Yardımcısı

Nizamettin MANGIR

*Dr. Kadir Topbaş;
"İstanbul'un hava kalitesinin daha da iyileştirilmesi
için çalışmalar sürdürülmektedir"*

Havamız en önemli doğal kaynaklarımızdan birisi olup, yaşamın sürdürülmesi için tüm insanlar, hayvanlar ve bitkiler tarafından paylaşılmakta ve kullanılmaktadır. Havanın doğal yapısında bulunan ana maddelerin oranlarının değişmesi veya yapısına yabancı maddelerin girmesi sonucu insan sağlığını bozan, hayvan, bitki ve eşyaya zarar verecek derecede safsızlık barındıran havayı kirlenmiş hava olarak tanımlamak mümkündür. Hava kalitesinin bozulması esasen yeni bir olgu değildir. 19. yüzyılın ortalarından itibaren büyük şehirlerin atmosferi yakma sistemlerinde kullanılan düşük kaliteli fosil yakıtlar sonucu özellikle kış aylarında devamlı olarak kirlenmiştir. Hava kalitesinin bozulması insan sağlığını ve ekosistemi doğrudan etkilemektedir.

Dünyada özellikle de gelişmekte olan ülkelerde pek çok kent hızlı büyüme ile karşı karşıyadır. Çevresel politika ve eylemlerin yokluğu veya yetersizliği, büyümeyle birlikte sosyal, ekonomik ve ekolojik maliyetleri de arttırmaktadır. Daha fazla nüfus, daha fazla sanayi ve daha fazla motorlu araç bazı şehirlerde önemli bir çevre problemi olan hava kirliliğinin daha da artmasına neden olmaktadır.

Hava kirliliği temel olarak; volkanik patlamalar, orman yangınları gibi doğal kaynaklardan ve insan aktivitelerine bağlı olarak oluşabilen yapay

kaynaklardan meydana gelmektedir. Hava kirliliğine neden olan yapay kaynaklar; konutlar, motorlu taşıtlar ve endüstriyel tesisler olarak kabaca sınıflandırmak mümkündür. Bu kaynaklardan konutlar kullandıkları kalitesiz yakıtlar, yakma sistemleri, ısı yalıtımsız binalar ve kalitesiz şehirleşme neticesinde hava kirlenmesine neden olmaktadır. Motorlu taşıt sayısındaki hızlı artışlar trafik problemi ile birlikte CO, HC, NO, kurşun gibi hava kirleticilerinde de artışlara neden olmaktadır. Sanayi tesisleri ise gerek kullandıkları yakıt gerekse prosesleri gereği hava kirletici emisyonlara neden olabilmektedir.

Hava kirliliğinin oluşumunda kirletici kaynak ve topoğrafik koşullar etkili olduğu kadar meteorolojik şartlarda en az onlar kadar etkilidir. Kritik meteorolojik şartların hüküm sürdüğü bazı günlerde yaşanan sis ve hava kirliliği inversiyonun da etkisiyle hava kalitesi ölçüm değerlerinde bölgesel artışlara neden olmaktadır.

Hava kirliliğindeki bu artışın insan sağlığını olumsuz etkilediği herkes tarafından

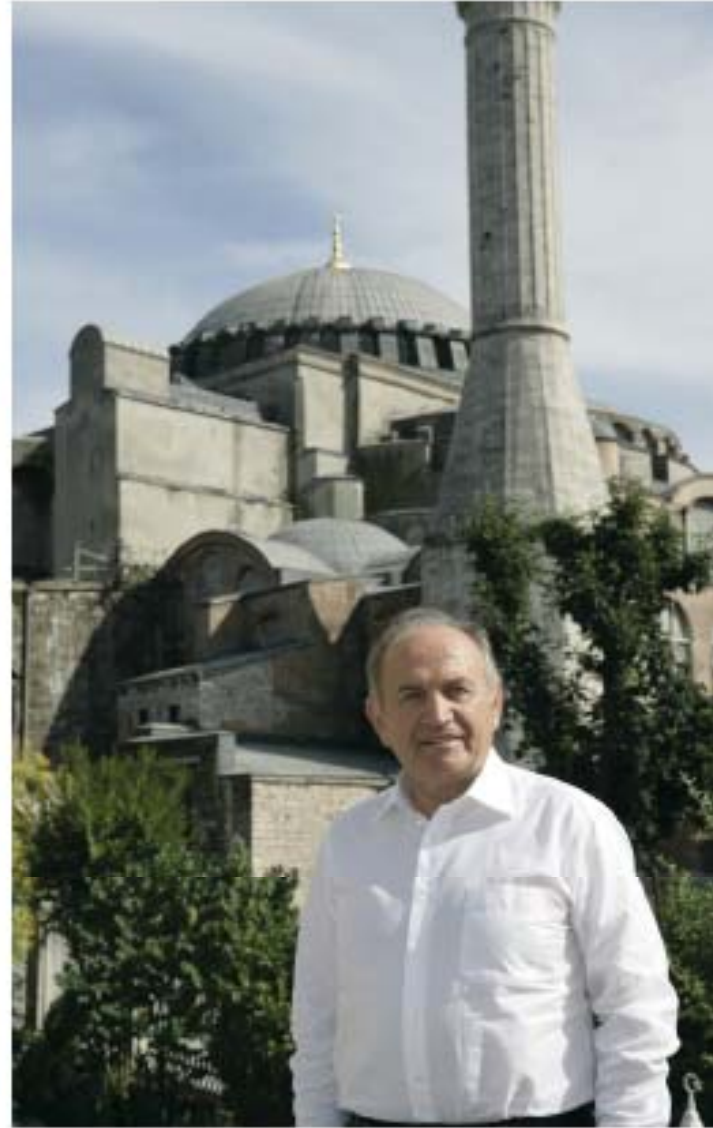
kabul edilen bir gerçektir. Hava kirliliği bir yandan kalp ve akciğer hastalıklarına bağlı ölüm oranını artırırken, diğer yandan bu hastalıklara bağlı hastane başvurularını artırmaktadır (Sağlık Bakanlığı, 2010). Bundan başka, hava kirliliği özellikle çocukların akciğer gelişimini olumsuz etkilemekte ve kirliliğin yoğun olduğu bölgelerde astım ve kronik obstrüktif akciğer hastalığı (KOAH) gibi kronik havayolu hastalıkların prevalansını artırmaktadır (Sağlık Bakanlığı, 2010). Batı ülkelerinde ve Kuzey Amerika'da metodolojik açıdan iyi kurgulanmış çok merkezli bölgesel ve uluslararası çalışmalar hava kirlleticilerin düzeylerindeki hafif artışların bile, başta kardiyak ve solunum hastalığı olan bireylerde insan sağlığını olumsuz etkilediğini ortaya koymuştur (Sağlık Bakanlığı, 2010).

Lokal etkilerinin yanında hava kirliliğinin bölgesel ve küresel etkileri de bulunmaktadır. Kentsel emisyonlar, ozon tabakasının incelmeye, küresel ısınma ve iklim değişikliği gibi problemlerin en önemli kaynaklarından (Cooper ve Alley, 1994, Kaynak: LIFE(2009)).

İstanbul'da hava kirliliği, modern yaşamın getirdiği en önemli sorunlardan biri olup, hızlı nüfus artışı, göçün neden olduğu nüfus yoğunlaşması, şehirleşme ve endüstrileşmede hatalı yer seçimi, kalitesiz yakıt kullanımı, ısı yalıtımına önem verilmeyişi, yakma cihazlarının standart dışı oluşu, sanayide eski yakma teknolojilerini kullanılması, baca gazı arıtımlarının gerektiği şekilde yapılmayışı, trafikte kaynaklanan emisyonların azaltılması için yeterli çalışmaların yapılmayışı, genel olarak çevre sorunları konusundaki bilgi eksikliği ve konunun her şeye rağmen yeterince önemsenmeyişi nedeni ile hava kirliliği geçmiş dönemlerde giderek artarak önemli boyutlara ulaşmıştı. (Öztürk, 1999)

1990'lı yılların başından itibaren İstanbul'da hava kirliliği insan sağlığını tehdit etmeye başlamış, hava kirliliğinin çok yoğun yaşandığı kış günlerinde sokağa çıkma yasakları uygulanmış, televizyon ve radyolardan zehir raporları yayınlanmıştır. Hava kirliliği ile mücadelede İstanbul Büyükşehir Belediyesi bir taraftan kaçak ve kalitesiz kömürün şehre sokulmasını ve kullanılmasını önlerken, diğer taraftan da temiz yakıt doğalgazın yaygınlaştırılması, yeşil alanların artırılması, toplu ulaşımın yaygınlaştırılması, sanayi tesislerinin denetlenmesi gibi çalışmalar yürütmüştür. Bu çalışmalar sayesinde hava kirliliği önemli ölçüde azaltılmıştır.

Hava kirliliği probleminin çözülmesi ve hava kalitesinin korunması için alınacak önlemler, öncelikle mevcut durumun belirlenmesi ve farklı kaynakların probleme kat-

Dr. Kadır TOPBAŞ;

"Bir taraftan kaçak ve kalitesiz kömürün şehre sokulması ve kullanılması önlenerek, diğer taraftan temiz yakıt doğalgazın yaygınlaştırılması, yeşil alanların artırılması, toplu ulaşımının artırılması ve sanayi tesislerinin denetlenmesi çalışmaları sayesinde hava kirliliği İstanbul'da önemli ölçüde azaltılmıştır."

kısının lokal bazda tespit edilmesine bağlıdır. 03.07.2009 tarihli ve 27277 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği"nde sınırları belirlenmiş herhangi bir bölgede, hava kirleticilerden belli bir zaman aralığında atmosfere verilen kirleticilerin listesi, miktarı ve bunların toplam kirlilik içindeki paylarını gös-

teren bilgiler emisyon envanteri olarak tanımlanmıştır (SKHKKY, 2009).

Kapsamlı bir emisyon envanterinin çıkarılması hava kalitesi yönetim sürecinin önemli bir aşamasıdır. Emisyon envanteri önemli hava kirletici kaynakların belirlenmesi, zamana bağlı emisyon trendlerinin incelenmesi, eylem planlarının hazırlanması ve bilgisayar destekli hava kalitesi dağılım modeli yardımıyla hava kalitesinin tahmini çalışmalarında yardımcı olarak kullanılmaktadır.

İstanbul'da emisyon envanterinin çıkarılmasına yönelik olarak, 2007—2009 yılları arasında Avrupa Birliği'nin çevre politikalarının en önemli öncülerinden ve çevre için finansal bir enstrüman olan LIFE-III Hibe Programı çerçevesinde bir proje gerçekleştirilmiştir. Çok amaçlı emisyon envanterinin hazırlanması ve hava kalitesi modellemesi bu projenin ana konularını oluşturmakta olup, proje kapsamında endüstriyel tesislerin üretimleri, kapasiteleri, kullanılan hammaddeler, üretim prosesleri, yakıt tüketimleri, baca özellikleri, evsel ısınmaya ilişkin bilgiler ve trafiğe ilişkin bilgiler toplanmıştır. İkinci aşamada emisyon faktörleri kullanılarak 3 ana kirlilik kaynağı olan sanayi, evsel ve trafikten kaynaklanan hava kirletici emisyonları hesaplanmıştır. Daha sonra dispersiyon modeli kullanılarak değişik meteorolojik şartlar altında şehir hava kalitesi hesaplanmıştır. Elde edilen sonuçlar gerçek hava kalitesi ölçüm sonuçlarıyla mukayese edilmiştir. Emisyon envanterinin çıkarılmasıyla, hava kirliliğinin azaltılması ve hava kalitesinin iyileştirilmesi için öncelikli olarak yapılması gereken çalışmalar belirlenmiştir.

İstanbul geçmişten bugüne kadar olan zaman diliminde nüfusu ve büyüklüğüyle dünyanın sayılı şehirlerinden olmuştur. İstanbul'un yatayda ve dikeyde büyümesini sağlayan en önemli faktör göç ve buna bağlı hızlı nüfus artışıdır.

İstanbul hızlı nüfus artışı ile adından sıkça söz ettirirken, esas çarpıcı artış otomobil ve motorlu araç sayılarında yaşanmıştır. Son 30 yıl içerisinde nüfus 2,57 kat artarken, oto-

mobıl sayısı 8,55 kat, motorlu araç sayısı ise 9,18 kat artmıştır. (TÜİK, 2010)

Ulaşım araçlarındaki hızlı artış nedeniyle, şehir hava kirliliğinde trafik kaynaklı hava kirleticilerin payı artmıştır. Bu gerçekten hareketle İstanbul Büyükşehir Belediyesince trafik kaynaklı emisyonların azaltımı noktasında çalışmalarına ağırlık vermekle beraber, diğer hava kirliliği azaltım çalışmalarını da devam ettirmektedir.

Bu çalışmalardan bir kısmı aşağıda verilmiştir.

■ Doğalgazın Yaygınlaştırılması

Hava kirliliği ile mücadelede en etkili yöntem temiz yakıt kullanmaktır. Bu nedenle, İstanbul Büyükşehir Belediyesi temiz yakıt doğalgazı yaygınlaştırma çalışmalarını büyük bir hızla yürütmektedir. İGDAŞ'ın abone sayısı bugün itibarıyla 5 milyonun üzerindedir.

■ Kaliteli Kömür Temini ve Denetimi

Hava kirliliğinin azaltılabilmesi için, kaliteli kömür kullanılması zorunluluğu gereğinden hareketle, Belediye Başkanlığının önerisiyle, 1995

yılından itibaren alınan İl Mahalli Çevre Kurulu kararlarıyla, ilimizde tüketilecek kömürlere (ithal, yerli, briket kömürlere) kalite sınırlaması getirilmiş ve tüketime sunulacak kömürlerin mutlaka iyileştirme-zenginleştirme tesislerinde işleme tabi tutulan torbalanmış kömür olmaları sağlanmıştır.

İlimizde kullanılan kömürlerin belirli kaliteye getirilmesi ile daha az tüketilmesi sağlanmıştır. Daha önceki yıllarda 8-10 milyon ton olan ve kalite olarak uygun olmayan kömürlerin yerine kaliteli kömür kullanımının temini ile kömür kullanımının 2011-2012 kış sezonu için 1 milyon ton civarında gerçekleştiği tahmin edilmektedir.

İstanbul'a sevk edilen kömürlerin İl Mahalli Çevre Kurulu kararlarıyla belirlenen özellikleri haiz olup-olmadıklarının kontrolü için, şehir girişlerinde ve şehir içinde satış yerlerinden alınan numuneler, Belediyeye ait Yenibosna'da bulunan Çevre ve Yakıt Analiz Laboratuvarı'nda analiz edilebilmektedir. Analizler sonucunda, İl Mahalli Çevre Kurulu'nca belirlenen speklere uygun kalitede olmayan kömürlerin satışı engellenerek ilgilileri hakkında yasal işlemler uygulanmaktadır. Laboratuvarı tam teşekküllü olup, bünyesinde uzman elemanlar çalıştıran ve TÜRKAK tarafından akredite belgesini haiz bir laboratuvardır.

■ Ulaşım Yatırımları

2004-2011 yılları arasında ulaşım 14,5 milyar dolar yatırım yapılmış olup, bu rakam toplam yatırım miktarının yüzde 53'ünü oluşturmaktadır. Raylı sistemlerin ulaşımındaki payı yüzde 8'den yüzde 13'e çıkarılmıştır. Yatırımlar tamamlandığında bu pay

yüzde 31'e yükselecektir. Toplu taşıma sistemlerinin yaygınlaşmasıyla hem ortalama yolculuk süreleri kısaltmakta hem de özel araç kullanımları azalmaktadır. Örneğin metrobüs sisteminin devreye girmesiyle, sefer sayıları azalmış ve daha fazla yolcu taşınmaya başlamıştır. Bu sayede günlük 242 ton akaryakıt tasarrufu sağlanmıştır. Özel araç kullanıcılarından metrobüsü tercih edenler de göz önünde bulundurulduğunda trafikten atmosfere salınan hava kirleticilerde azalma olmuştur.

Belediye tarafından desteklenen Doç. Dr. Alper Ünal tarafından hazırlanan "Toplu Taşımanın İstanbul Hava Kalitesine Pozitif Etkilerinin Belirlenmesi: Metrobüs Örneği" konulu akademik araştırma sonuçlarına göre metrobüs sistemi sayesinde yılda maksimum 30 ton partikül madde ve 770 ton karbon monoksit azaltımı gerçekleştirildiği hesaplanmıştır.

Büyükşehir Belediyesi İETT araç filosunu sürekli yenilemektedir. Filoda ekonomik ömrünü tamamlayan otobüslerin yerine ikame etmek ve sürekli artan yolcu talebini karşılamak için çevre dostu motora sahip, alçak tabanlı ve klimalı otobüs alımları için çalışmalar sürdürülmekte olup 2012 yılı yatırım programında yeni otobüs alımları planlanmıştır. Bu amaçla, 2012 yılında 200 adet doğalgaz yakıtlı, alçak tabanlı ve engelli rampalı araç alımı planlanmaktadır. Ayrıca bu otobüslerin yakıt ikmali için garajlarda doğalgaz dolum tesisi kurulması yeni yatırım programına alınmıştır. Çevre dostu otobüs sayısının artırılması ve alternatif temiz yakıtların toplu ulaşımında kullanılması amaçlı olarak doğal gaz yakıtlı otobüs alımı projesine destek olarak ilk etapta mevcut otobüslerden 100 adedinin CNG yakıtlı araçlara dönüştürülmesi hedeflenmiştir.

■ Ulaşım Araçlarının Birbirleriyle Koordinasyonunun Sağlanması ve "Park Et ve Devam Et" ve (R&R) Uygulamasının Yaygınlaştırılması

Ulaşım koordinasyonunun sağlanması ve toplu ulaşımın teşvik edilerek araç emisyonlarının azaltılması amacıyla, metrobüs başlangıç noktalarında 8 bin araçlık otopark yapılmış ve gün içerisinde yoğun ve uzun mesafeli olarak araç kullanan kişilerin metrobüs, metro gibi toplu ulaşım araçlarıyla gideceği yere ulaşımı daha kısa sürelerle indirilmiştir.

■ Akıllı Ulaşım Sistemleri

Trafik Kontrol Merkezi, Çağrı Merkezi, trafik kameraları, trafik ölçüm sistemleri, web uygulamaları, değişken mesaj sistemleri, online kavşak kontrol sistemi, cep trafik, emniyet şerit ihlal tespit sistemleri gibi uygulamalar sayesinde trafik sıkışıklığı ve trafikten kaynaklanan emisyonlar azaltılmaktadır. Örneğin, anayol akışının gereksiz kesilmesini önlemek için sinyalizasyon kavşaklarındaki bağlantı yollarına yerleştirilen sensörler ile bağlantı yolunda araç olup olmaması durumuna göre sinyal sürelerini otomatik olarak ayarlayan online kavşak sistemi sayesinde, bir kavşak bazında yapılan çalışmada yılda 50 ton CO₂ emisyonu azaltılabileceği hesaplanmıştır.

■ Sürücülerin Çevre Dostu Sürüş Teknikleri Konusunda Bilgilendirilmesi

İstanbul Büyükşehir Belediyesi İstanbul'daki taksi şoförlerimizin bilinçlendirilmesini sağlamak, çevre dostu sürüş tekniklerini özümsemek ve trafikle ilgili temel bilgi, becerilerini geliştirmek amacıyla taksi şoförlerine yönelik olarak 2008 yılında düzenlediği "mesleki geliştirme ve uyum kursu" başlığı altındaki eğitimleri tamamlayan 8781 taksi şoförünü eğitimi gerçekleştirmiştir. Bu çerçevede Belediye bünyesinde çalışan şoförler de benzer eğitimlerden geçirilmiştir.

■ Yeşil Alan Çalışmaları

İstanbul'u yaşanmaktan, görülmekten keyif alınan "Yeşiller içinde bir metropol'e" dönüştürmek için park, bahçe ve yeşil alanlarını nicelik ve nitelik olarak zenginleştirmeyi stratejik amaç olarak belirleyen Belediye bu doğrultuda yaptığı çalışmalarla 5 yılda İstanbul'a yaklaşık 18 milyon m² yeni yeşil alan kazandırmıştır. Diğer bir deyimle İstanbul'daki yeşil alanları 30 milyon m²'den 48 milyon m² çıkartarak yüzde 59

oranında artırmıştır. 8 yılda 1 milyon 107 bin ağaç dikilmiştir.

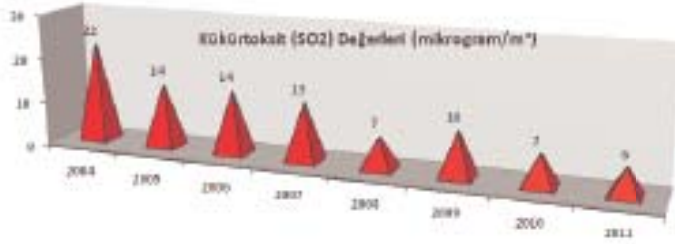
■ Sanayi Tesislerinin Denetimi

Sanayi tesislerinin hava kirliliği yönünden denetimleri İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğü tarafından yapılmaktadır. 1. Sınıf GSM'lere ruhsat verme yetkisi Belediyede bulunduğundan yönetmeliklerde belirtilen şartları sağlamayan veya şikayete konu emisyon iznine tabi tesisler Yönetmelik doğrultusunda incelenmesi ve gerekeğinin yapılması amacıyla İl Çevre ve Şehircilik Müdürlüğüne bildirilmektedir. Sanayi tesisleriyle ilgili zaman zaman müşterek denetimler yapılmaktadır.

■ Sonuç

1995 yılında dünya standartlarına göre bir metreküp havada bulunması gereken maksimum kükürtdioksit konsantrasyonu 150 mikrogram iken, İstanbul'da DİE verilerine göre 1994-95 kış aylarında ortalama 250 mikrograma kadar yükselmiştir. 1995-1996 kış aylarında doğalgaz kullanımının yaygınlaşması ve yakıt kalitesinin artırılması ile bu değer 115 mikrogram/m³'e, 1998'de 38 mikrogram/m³'e ve ardından yıllar itibarıyla kademeli olarak daha da düşerek 2011 yılı sonu itibarıyla 10 mikrogram/m³'ün altına kadar inmiştir. Avrupa Birliğinin belirlediği yıllık sınır değer ise 20 mikrogram/m³'tür.

İstanbul'da hava kalitesi ölçümleri, İstanbul Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma Müdürlüğü tarafından İstanbul'un 10 değişik noktasında 1998 yılından beri yapılmaktadır. 2011 yılından itibaren ise ölçüm istasyonu sayımız 11 adet sabit 1 adet mobil olmak üzere 12'ye çıkarılmıştır. Ölçüm istasyonlarının yerleri Şekil 1'de, istasyonlara ait fotoğraflar ise Şekil 2'de gösterilmektedir. Ölçüm istasyonlarında CO (Karbonmonoksit), NOX (Azotoksitler), SO₂ (Kükürtdioksit), PM₁₀ (Partikül Madde 10) ve O₃ (Ozon) parametreleri otomatik ölçülmekte ve saatlik olarak kaydedilmektedir (İBB, 2011). İstanbul Büyükşehir Belediyesi

Hava Kalitesi Laboratuvarları 2008 yılında Türk Akreditasyon Kurumundan (TÜRKAK) akredite edilmiştir. Hava Kalitesi Laboratuvarı akreditasyondan sonra 2008 yılında Çevre ve Orman Bakanlığında da "Yeterlilik Belgesini" almıştır.

Şekil -1 : İstanbul'daki Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonlarının Yerleri

Şekil - 2 : İstanbul Hava Kalitesi Ölçüm İstasyonları Fotoğrafları

İstanbul'un hava kirliliği değerlendirilirken, Asya-Afrika ve Avrupa'dan taşınan uzun mesafeli kirlilik de göz önünde bulundurulmalıdır. Yapılan bazı araştırmalar açıkça ortaya konmuştur ki, Türkiye'de nispeten yüksek yoğunluklu partikül madde oluşumları, kuzeybatı ve güney rüzgârlarıyla görülmektedir. Bu durum, özellikle Sahra çöl tozlarının ve Doğu Avrupa ülkelerinin etkisini işaret et-

mektedir. Sahra çölünden Türkiye üzerine doğru gelen kum fırtınaları zaman zaman İstanbul'da da etkili olmakta ve İstanbul partikül madde konsantrasyonlarında artışlara neden olmaktadır.

Hava kirliliğinin önlenmesinde kamunun alacağı önlemlerin yanında vatandaşlar tarafından da alınabilecek tedbirler de büyük önem taşımaktadır. Toplu ulaşımı tercih etmek, temiz araç ve yakıt kullanmak, aracın bakımını yaptırmak, baca temizliği, ısı yalıtımı yaptırmak vs. bunlardan bir kısmıdır.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi İstanbul'un hava kalitesinin daha da iyileştirilmesi için çalışmalarını sürdürmektedir. Hava kalitesi ölçüm değerleri her gün www.ibb.gov.tr internet adresinde Hava Kalitesi linkinde yayımlanmaktadır.

Kaynakça

1. Sağlık Bakanlığı (2010), T.C. Sağlık Bakanlığı Temel Sağlık Hizmetleri Genel Müdürlüğü 811 Nolu Yayını (2010, Eylül) Türkiye'nin Hava Kirliliği Ve İklim Değişikliği Sorunlarına Sağlık Açısından Yaklaşım
2. LIFE (2009), LIFE06-TCY/000283 Development of a GIS Based Decision Support System For Urban Air Quality Management In the City of Istanbul Final Report
3. SKHKY (2009), Sanayi Kaynaklı Hava Kirliliğinin Kontrolü Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarih: 03.07.2009 Resmi Gazete Sayısı: 27277
4. İBB (2010), İstanbul Büyükşehir Belediyesi Çevre Koruma Müdürlüğü
5. TÜİK (2010), Ulaştırma İstatistikleri, Motorlu Kara Taşıtları Ankara: Türkiye İstatistik Kurumu
6. Öztürk M., Mangır N., Özçelik R., İstanbul'da Hava Kirliliğindeki Değişimler, Kent Yönetimi İnsan ve Çevre Sorunları Sempozyumu, 1999 İstanbul

TÜRKİYE – AZERBAYCAN YEREL YÖNETİMLERİNDE İŞBİRLİĞİNE DOĞRU

Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Hayrettin Güngör, Birliğimiz Dış İlişkiler Müdürlüğü'ne bağlı uzmanlar ve Türk Dünyası Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Mustafa Başkurt ile birlikte 24-25 Temmuz tarihlerinde, Azerbaycan Adalet Bakanlığına bağlı "Belediyelerle İş Merkezi"nde temaslarda bulundu.

Tarihi ve kültürel bağları güçlü kardeş iki millet arasında yerel düzeyde bir işbirliğinin son derece önemli olduğunun vurgulandığı ziyarette; Türkiye'den giden heyeti, Azerbaycan Belediyelerle İş Merkezi Başkanı Mehdi Salimzade kabul etti.

Temaslar sırasında her iki ülkenin belediyelerinin personelinin eğitimi ve kapasitesinin gelişimi,

kardeş şehir işbirliklerinin geliştirilmesi ve belirlenen ihtiyaçlar doğrultusunda karşılıklı programlar düzenlenmesi görüşüldü.

Birliğimiz; kardeş şehir ilişkilerinin gelişimine verdiği önemin yanı sıra; farklı ülkelerin yerel yönetim birlikleriyle de işbirlikleri yapmaktadır.

TUNUS HEYETİ BİRLİĞİMİZİ ZİYARET ETTİ

Ulusal dış politikamız çerçevesinde son dönemde yakın ilişkiler geliştirilen Tunus ile yerel düzeyde işbirliklerini geliştirmek üzere Tunus İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürü Adel Ben Yakhlef başkanlığında bir heyet 16-18 Temmuz tarihlerinde Birliğimizi ziyaret etti.

Görüşmelerde, iki ülke arasındaki işbirliğinin önemi ve kardeş şehir ilişkisinin ülkelerin belediyecilik sisteminin gelişimine katkısı ile Türkiye'deki hizmet modellerinin paylaşımı ve Tunus'taki yerel yönetim reform çalışmalarına verilebilecek destekler ele alındı. Ziyaretler sırasında, bu konuda iki ülkenin belediye birlikleri arasında protokollerin hazırlanarak çalışmalar yapılması görüşüldü. Toplantıda Birliğimiz Genel Sekreteri Hayrettin Güngör tarafından Türkiye'deki yerel yönetim sistemine dair bir sunum yapıldı.

Heyet; Birliğimize yaptığı ziyaretin ardından İçişleri Bakanlığı temsilcileriyle de görüşmelerde bulundu.

Geçtiğimiz ay Tunus'a temaslarda bulunmak üzere giden Türkiye Belediyeler Birliği, UCLG ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Kadir Topbaş; burada Tunus'a 2 tanesi Birliğimizden, 2 tanesi İstanbul Büyükşehir Belediyesinden olmak üzere 4 tane çöp kamyonunun hibe edileceği bildirmişti. Tunus Belediyeleri Ulusal Federasyonunda yaptığı konuşmada Başkan Topbaş; yeniden yapılanan Tunus'a her türlü desteği vereceklerini belirtmişti.

GÜRÜLTÜ KONTROLÜ VE BELEDİYELER

Yaşadığımız çevrenin kalitesini ve insan sağlığını olumsuz yönde etkileyen önemli faktörlerden biri de gürültüdür. Gürültü; hoş gitmeyen, istenmeyen, rahatsız edici ses olarak tanımlanmakta olup, maruz kalma süresi ve gürültünün düzeyine bağlı olarak, insanlar üzerinde; fiziksel, fizyolojik, psikolojik ve performans etkileri bulunmaktadır. Bu nedenle, başkalarının istirahat hakkına saygının ve çevre hassasiyetinin yeterince gelişmediği durumlarda, insan faaliyetlerinden (ulaşım, endüstri tesisleri, şantiye faaliyetleri, eğlence yerleri, atölye, imalathane, iş yerleri ve açık hava faaliyetleri gibi) kaynaklanan gürültüler, yoğun şikâyetlere neden olmaktadır.

Çevresel gürültüye maruz kalınması sonucu, kişilerin huzur ve sükûnunun, beden ve ruh sağlığının bozulmaması için gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak amacıyla, 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 14'üncü maddesine istinaden, 2002/49/EC sayılı Avrupa Birliği Çevresel Gürültü direktifinin de gereksinimlerini karşılayacak şekilde, Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği hazırlanarak 04.06.2010 tarihli ve 27601 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Bu Yönetmelik ile ulaşım (karayolu ulaşımı, demiryolu ulaşımı, havayolu ulaşımı ve denizyolu ulaşımı), endüstri tesisleri, şantiye faaliyetleri, eğlence yerleri, atölye, imalathane, iş yerleri ve benzeri faaliyetler için çevresel gürültü sınır değerleri getirilmiştir. Ayrıca, gürültüye hassas yapılar için; iç mekân gürültü seviyesi sınır değerleri, gürültüye hassas yapıların bulunduğu alanlarda, açık havada yapılan faaliyetlerle; yasaklama ve saat sınırlamaları, yapılara; çevresel titreşim sınır değerleri getirilmiştir.

Bu çerçevede; çevresel gürültünün kontrol altına alınması için, gerek 2872 sayılı Çevre Kanunu gerekse bu Kanun'a istinaden yürürlüğe giren Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi (ÇGDY) Yönetmeliği ile belediyelere de görev ve yetkiler verilmiştir.

1. Çevresel gürültü denetimi, 2872 sayılı Çevre Kanunu ve bu Kanun'a istinaden çıkarılan (ÇGDY)

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı/ Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü'nden alınmıştır.

Yönetmeliği çerçevesinde yapılmaktadır. Çevre Kanunu'nun hükümlerine uyulup uyulmadığını denetleme yetkisi, Çevre ve Şehircilik Bakanlığına (Merkez ve taşra teşkilatı) aittir. Gerekğinde bu yetki, Bakanlıkça; il özel idarelerine, çevre denetim birimlerini kuran belediye başkanlıklarına, Denizcilik Müsteşarlığına, Sahil Güvenlik Komutanlığına, 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'na göre belirlenen denetleme görevlilerine devredilebilir.

Bugüne kadar, Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca, 10'u büyükşehir belediye baş-

kanlığı olmak üzere toplam, 97 belediye başkanlığına denetim ve idari yaptırım konusunda yetki devri yapılmıştır.

Yetki devri yapılan belediyelerde;

- Çevre denetim biriminin kurulması,
- Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca esasları belirlenmiş uzmanlığa sahip (Temel Akustik konularını içeren A1/A2 Tipi Eğitim Programı) en az 2 personelin görevlendirilmesi, bu personellerden en az birinin dört yıllık üniversite mezunu olması ve diğer personelin iki yıllık yüksek okul veya lise ve dengi okullardan mezun olması,
- ÇGDY Yönetmeliği kapsamında getirilen esas ve standartlara uygun ölçüm ekipmanının bulundurulması, şartları aranmaktadır.

Yetki devri yapılan belediyeler (Büyükşehir, il ve ilçe), yalnız kendi sınırları dâhilindeki (Belediye sınırları ve mücavir alan içinde) yerlerde, gürültü kaynaklarına ilişkin şikâyetlerin değerlendirilmesi, denetimlerin yapılması ve Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği'nin ihlalinin tespiti halinde idari yaptırım uygulama konusunda yetkilidir.

Yetki devri yapılan büyükşehir belediyesi sınırları içinde yer alan, ilçe belediyelerine yetki devri

yapılması halinde ise, ilçe belediyesi kendi sınırları içindeki gürültü kaynaklarına ilişkin şikâyetlerin değerlendirilmesi, denetimlerin yapılması ve Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği'nin ihlalinin tespiti durumunda, idari yaptırımın uygulanmasından yetkilidir. Bu kapsamda, büyükşehir belediye başkanlığının sorumluluk alanı, yetkili kılınan ilçe belediyelerinin sorumluluk alanları dışındaki alanları kapsayacaktır.

Usulüne uygun olarak yetki devrinin gerçekleştirildiği durumlarda, aynı usul kullanılarak yetki devri geri alınmadığı sürece, verilen yetkinin yetkiyi devreden makam tarafından doğrudan kullanılması mümkün değildir.

2. Özellikle yaz sezonunun başlaması ile birlikte canlı müzik yapan eğlence yerlerinden kaynaklanan gürültü, yoğun şikâyetlere neden olmaktadır. Canlı müzik yapan eğlence yerlerinin İş yeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik ve Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği gereği, "Canlı Müzik İzni" alması gerekmektedir. Canlı Müzik İzni; Çevre ve Şehircilik Bakanlığından Ön Yeterlik/Yeterlik almış kurum veya kuruluş tarafından hazırlanacak Çevresel Gürültü Seviyesi Değerlendirme Raporuna istinaden, Çevre ve Şehircilik İl Müdürlüğü veya yetki devri yapılması halinde, yetki devri yapılan belediye başkanlığının çevre denetim biriminin uygun görüşü alınarak, ilgili belediye tarafından verilmektedir. Bu kapsamda; eğlence yerlerinden kaynaklanan gürültü probleminin kontrol altına alınması için söz konusu iş yerlerinin canlı müzik izni alarak faaliyetlerini sürdürmesi önem arz etmektedir.
3. İnsanların yaşadığı çevrenin gürültü kaynaklarından uzaklaştırılması ve dolayısıyla daha sessiz ve sakin bir çevre oluşturulması için, yeni konut alanlarının

planlanması aşamasında, belediyeler tarafından, Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği'nde belirtilen ve yan sayfada verilen gürültüye maruz kalma kategorilerinin dikkate alınması gerekmektedir.

4. İnsanların yaşadığı binalarda gün boyunca rahatsız olmamaları ve gece uyku bölünmesi yaşamamaları için, inşa edilecek yapıların mimari projelerinde, yapı tiplerine bağlı olarak Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliğinde belirtilen İç Ortam Gürültü Seviyesi Sınır Değerlerini sağlandığının belediyeler tarafından kontrol edilmesi gerekmektedir.
5. Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği, Türkiye'de ilk kez gürültü problemi ile ilgili olarak gürültü haritası ve eylem planı kavramlarını ortaya koymuş, gürültü haritaları ve eylem planlarının; Çevre Düzeni Planları, Nazım İmar Planları ve Uygulama İmar Planlarında plan eki olarak istenmesi ve plan kararlarına esas alınması zorunluluğunu getirmiştir.

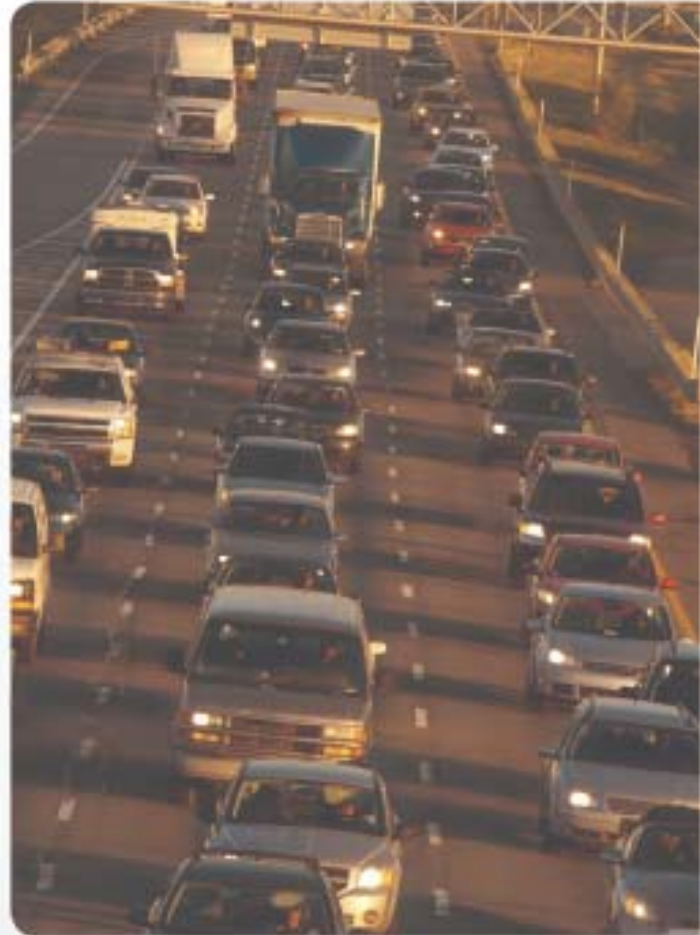
Gürültü haritaları; bir bölgenin gürültü sorununu ortaya koymak, yürürlükte bulunan her türlü sınır değerini aşıp aşılmadığını göstermek, inceleme sahası içinde bulunan gürültüden etkilenen; nüfus, konut, okul ve hastane sayısını belirlemek ve gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamaya yönelik eylem planlarının hazırlanması için yapılmaktadır.

Gürültü haritaları ve gürültü harita sonuçları dikkate alınarak gerekli kontrol tedbirlerini içeren eylem planlarının hazırlanmasına yönelik olarak belediyelere aşağıdaki görevler verilmiştir:

- Belediye sınırları ve mücavir alan içinde gürültü haritası hazırlanacak yerleşim alanlarını Çevre ve Şehircilik Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatı ile koordinasyon ve işbirliği içinde belirlemek.
- Belediye sınırları ve mücavir alan içindeki yerleşim alanlarının, gürültü haritalarının hazırlanmasında gerekli olan, gürültü kaynakları dışındaki tüm verileri

toplamak ve belirleyeceği esaslar çerçevesinde gürültü haritası hazırlamakla sorumlu kurum ve kuruluşların kullanımına açmak.

- Belediye sınırları ve mücavir alan içinde gürültü haritası hazırlanacak yerleşim alanlarında yer alan; karayolu, tramvay ile yer üstünden geçen metro yolları trafiği, limanlar ve sanayi tesisleri gibi gürültü kaynaklarının bulunduğu alanlar için ayrı gürültü haritalarını hazırlamak.
- Hazırlanan gürültü harita sonuçlarını dikkate alarak, kontrol tedbirlerini içeren eylem planlarını hazırlamak.
- Belediye sınırları ve mücavir alan içindeki yerleşim alanı için hazırlanan eylem planlarını kamuoyu görüşüne açmak.
- Belediye sınırları ve mücavir alan içindeki yerleşim alanı için hazırlanan gürültü haritalarının ve eylem planlarının nihai hali hakkında kamuoyuna bilgi vermek ve Çevre ve Şehircilik Bakanlığına göndermek.

Aynı zamanda, Çevresel Gürültünün Değerlendirilmesi ve Yönetimi Yönetmeliği ile gürültü haritaları ve eylem planlarının hazırlanmasına yönelik uygulama takvimi de belirlenmiştir.

İlk etapta

30/6/2013 tarihine kadar;

- İki yüz elli binden fazla yerleşik nüfusu olan yerleşim alanları,
- Yılda altı milyondan fazla aracın geçtiği ana kara yolları,
- Yılda altmış binden fazla trenin geçtiği ana demir yolları,
- Yılda elli binden fazla hareketin gerçekleştiği ana hava alanları, için gürültü haritalarının, 18/07/2014 tarihine kadar; eylem planlarının hazırlanmış olması gerekmektedir.

İkinci Etapta

30/6/2018 tarihine kadar;

- Yüz binden fazla yerleşik nüfusu olan yerleşim alanları,
- Yılda üç milyondan fazla aracın geçtiği ana kara yolları,
- Yılda otuz binden fazla trenin geçtiği ana demir yolları, için gürültü haritalarının, 18/07/2014 tarihine kadar; eylem planlarının hazırlanmış olması gerekmektedir.

Örnek gürültü haritası

KAYSERİ

İÇME SUYU REHABİLİTASYON PROJESİ

Kayseri şehri, nüfus bakımından Türkiye'nin dokuzuncu ve İç Anadolu Bölgesi'nin üçüncü büyük şehridir. Eskiden beri önemli bir ticaret, sanayi merkezi olan Kayseri'de endüstrilerin büyük çoğunluğu 1200 hektarlık alana yayılan Kayseri 1'inci Organize Sanayi Bölgesi içerisinde bulunuyor. Bölge pamuklu dokuma fabrikası, yünlü dokuma fabrikaları, ana tamir fabrikası, beyaz eşya, mutfak eşyası üretim fabrikaları, kauçuk ve plastik eşya imalatları, şeker, un, makarna, bisküvi fabrikaları, pastırma, sucuk imalathaneleri gibi sanayi kuruluşlarını bünyesinde barındırıyor. Şehirleşmeye paralel olarak alt yapı ihtiyacı artarak devam ediyor. Bölgede bulunan Erciyes dağı şehrin içme su rezervlerinin büyük bir bölümünü karşılıyor. Kayseri'de 1998 yılı itibarıyla şehrin içme suyu kaynaklarını daha verimli kullanmak, yüksek seviyedeki su kaçaklarını azaltmak ve modern çağın gereksinimlerine uygun otomasyon sistemini oluşturmak amacıyla içme suyu rehabilitasyon çalışmaları başlatıldı.

Kayseri merkez içme su rehabilitasyon projesi çalışmalarının ana hedefi olan su kaçaklarının önlenmesi ve kontrol edilebilir bir şebeke sisteminin oluşturulması çalışmaları bünyesinde zon bölgeleri oluşturuldu. Bu bölgelerin hidrolik modellemeleri yapıldı ve bu doğrultuda çalışmalar sürüyor. Kayıp ve kaçakların önlenmesi amacıyla birçok bölgede şebeke döşeme, pompa istasyonları iyileştirilmesi, otomasyon çalışmaları yapıldı. Başlatılan bu çalışmalar KASKİ bünyesinde devam ediyor.

Rehabilitasyonun başladığı zaman %60 seviyelerinde olan su kaybı oranları, yapılan ve şu anda da devam etti-

rilen çalışmalarla alt bölgelerde yaklaşık %17 oranına indirildi. Bu değerler de göstermektedir ki içme suyu rehabilitasyon çalışması kayıp ve kaçakların önlenmesinde büyük paya sahip. Örneğin Kılıçaslan Alt Bölgesi'nde rehabilitasyon öncesi yapılan ölçümlerde fatura edilemeyen değer %37,10 iken; rehabilitasyon sonrası bu %7,87 seviyesine düştü. Diğer şebekelerde de alt bölge oluşturma çalışmaları yapılıyor.

Çalışmalar kapsamında 212 km PVC, 359 km Dİ, 787 km Polietilen, 66 km Çelik boru hattı döşenerek 20.000 adet abonenin bağlantısı yenilendi. Şebeke yenileme kapsamında 1.424 km içme su hattı döşendi. Ayrıca ekonomik ömrünü tamamlamış ve sık sık arıza veren 99 km PVC, 157 km AÇB, 150 km Font, 196 km Galvanizli boru hattı iptal edildi. Böylece 602 km içme su hattı iptal edilmiş oldu.

Bir diğer konu ise şehir nüfusunun sürekli artması nedeniyle ihtiyaç duyulan su miktarının artması ki bu durum göz önüne alınarak ihtiyaç duyulan bölgelerde jeofizik çalışmalar ve çevresel faktörlere zarar vermeden su temini çalışmalarını yapılıyor. Mevcut durumda su rezervi olarak kullanılan kuyu ve kaptajlar şehrin 50 yıllık su ihtiyacına cevap veriyor.

İçme su rehabilitasyon projesi kapsamında Kayseri 7 ana zon bölgesine ayrılarak işletilmesi planlanmış ve çalışmalar bu doğrultuda gerçekleştirilmiştir.

Kayseri'deki 7 Ana Zon Bölgesi

- DZ-1 (Keykubat Zonu)
- DZ-2 (Yeşil Mahalle Zonu)
- DZ-3 (Doğu Bölgesi)
- DZ-4 (Germiraltı Zonu)
- DZ-5 (Beştepeler)
- DZ-6 (Çaybağları-Eskişehir)
- DZ-7 (Mahrumlar Zonu)

Pompa İstasyonları Rehabilitasyonu

İçme suyu sondaj kuyuları, terfi merkezleri ve depolarda bulunan mevcut ekipmanların değerleri kaydedildikten sonra; yapılan hesaplamalar sonucunda en uygun pompa, vana, debimetre ve çekvalf gibi temel ekipmanların montajı yapıldı. Uzmanlar sistemin sınırsız ve yüksek verimde çalıştığını belirtiyor.

Kayseri Belediyesi; her sondaj kuyusu için teknik bilgi dosyası oluşturarak; kuyu açılma yılı, debisi, dinamik seviyesi, statik seviyesi gibi değerleri gösteren tüm verileri arşivledi. Böylece her kuyu ve kaptaj alanından çekilebilecek optimum su miktarları tespit edilerek buna uygun çalışmalar yürütüldü.

Yeni bir içme suyu sondaj kuyusu açılırken jeofizik etütler yaptırılmış, kuyunun teknik bilgileri jeoloji mühendisi tarafından tespit edilerek bilgisayar or-

tamına aktarıldı. Mevcut ve yeni açılan içme suyu sondaj kuyularına ayrı ayrı hidrolik projeler hazırlanarak, uluslararası standartlara uygun pompa, aktüatörlü vana, debimetre, çekvalf, akış ve basınç sensörleri gibi ekipmanlar monte edildi. Eski teknoloji ürünü ve verimsiz olan dikmilli pompalar iptal edilerek daha verimli montajı ve demontajı daha kolay dalgıç tip pompalar kullanıldı.

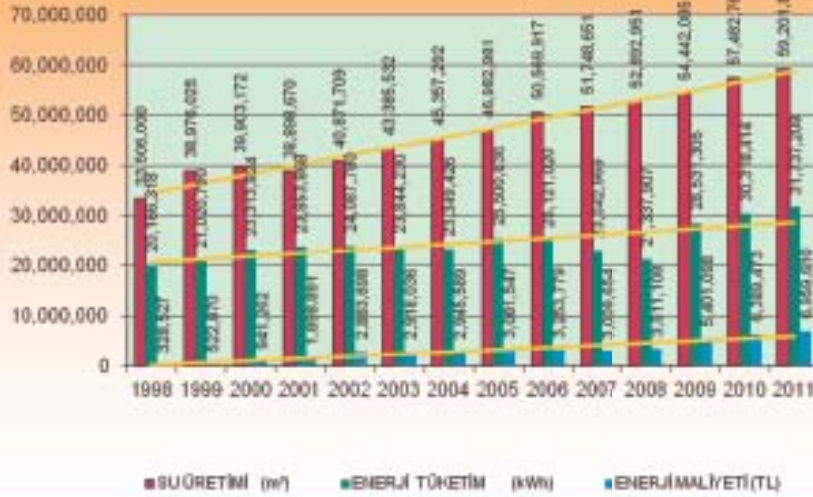
Terfi merkezlerine tamamen açık vana ile çalışabilen çift emişli yatay pompalar monte edilerek ortalama pompa verimi %63'den %82 değerlerine ulaştı. Bu doğrultuda 2006 yılında 17 adet yatay pompa değiştirildi ve elektrik sarfiyatında %33'lük bir tasarruf sağlandı. Çalışmalarla; içme suyu depo ve terfi merkezlerine uzaktan kumandaya uygun elektrikli aktüatörlü vanalar monte edile-

rek, pompa ve vanaların PLC veya SCA-DA sistemiyle bir merkezden kontrolü mümkün hale getirildi.

ma sistemine geçildi ve bütün terfi merkezlerine gaz klorlama sistemi kuruldu.

YILLARA GÖRE KASKİ SU ÜRETİM ENERJİ TÜKETİM ANALİZİ

İçme suyu depolarının içleri içme suyu ile reaksiyona girmeyen yalıtım malzemeleri ile kaplanıp kaçaklar önendi. Terfi istasyonlarına yedek güç kaynakları konularak su akışı kesintisiz hale getirildi. Şu anda içme suyu istasyonlarında en önemli temel değer olan hidrolik verim dünya ortalamasına ulaştı.

Pompalı sistemlerde kontrol vanaları kelebek tip olması gerekirken sürgülü vanalar mevcuttu. İçme suyu kullanan mevcut vanalar uzaktan kumanda ile kontrol edilemediğinden aşırı su kaçakları vardı. Bu vanalar aktüatörlü ke-

Rehabilitasyon programı sonrası içme suyu tesislerinin işletilmesi ve güvenliği nöbetçi personel olmadan sağlanmış, dolayısıyla personel maliyeti sıfırlandı. İnsan sağlığına zararlı bakterilerin yok edilmesi ve içilebilir suyun daha hijyenik olması için sıvı klorlamadan gaz klorla-

bek vanalarla değiştirildi. Mevcut 17 adet terfi istasyonu 8 adete indirilerek işletme maliyeti büyük oranda düşürüldü.

Rantabl olmayan içme suyu sondaj kuyuları ve terfi merkezleri kapatılarak yerlerine daha sağlıklı ve daha verimli kuyular açtırıldı. 1998 yılından bugüne kadar yapılan rehabilitasyonun amacı elde edilen suyun kullanıcıya en az maliyetle ve en hijyenik şekilde ulaştırılması oldu. Bu hedefe büyük oranda ulaşıldığı görülüyor.

Kayıp Azaltma Programının Yararları

Düşük işletme maliyetleri: Daha az su pompalanmasıyla ve işlenmesiyle elektrik ve kimyasal madde maliyetlerinin düştüğü görülüyor.

Geciktirilen yatırım: Tasarruf edilen su, nüfus ve kişi başına tüketim arttığında gelecekteki artan talebi karşılamak için hazırlanıyor.

Artan gelir: Debi kayıplarının azaltılmasıyla gelir artıyor.

Artan verim: Düşük işletme maliyetleri ve yüksek gelir "kârların" artmasını sağlıyor; böylece gelişmiş tesisler için nakit elde ediliyor.

Gelişen müşteri servisi: Müşteriye verilen hizmet seviyesinin yükseldiği görülüyor.

Tüketiciye daha az yük: Kaynakların daha etkin kullanılmasıyla, aboneye yüklenilen masraflar öncekine göre düşük olduğu gözlemlendi.

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ

Güncel Yayınlarımız

*Birliğimizin yayınları
ücretsiz olup belediyelerimize
birer adet gönderilmektedir.*

*Kitaplarımız dijital ortamda
www.tbb.gov.tr
adresinde "yayınlarımız"
bölümünde yer almaktadır.*

ULAŞILABİLİRLİK BÖLGESEL PAYLAŞIM TOPLANTILARI SONA ERDİ

Birliğimizin Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile işbirliğinde düzenlediği **Ulaşılabilirlik Bölgesel Paylaşım Toplantıları**'nın sonuncusu, belediyelere gerekli düzenlemeleri yapmaları için verilen yasal sürenin sona erdiği 7 Temmuz 2012 tarihinde Gaziantep'te yapıldı. Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'nda 28 Haziran'da yapılan görüşme sonucunda kabul edilen, 12.07.2012 tarihli ve 28351 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan değişikliğe göre bu süre 7 Temmuz 2013'e uzatıldı.

"Ulaşılabilirlik Hizmetlerine Yasal Bir Sorumluluk Olarak Değil, Temel Bir İnsan Hakkı Olarak Bakılmalıdır"

Türkiye Belediyeler Birliğinin Belediye Akademisi faaliyetleri kapsamında; Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı ile işbirliğinde düzenlediği Ulaşılabilirlik Bölgesel Paylaşım Toplantıları'nın sonuncusu olan "Kent Yaşa-

mında Ulaşılabilirlik Gaziantep Bölge Toplantısı" 7 Temmuz'da belediye başkanları ve yerel yönetimlerin ilgili teknik personelinin yoğun katılımıyla gerçekleştirildi. Gaziantep Şehitkamil Kültür Merkezi'nde düzenlenen toplantının açılış konuşmalarını Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Bakan Yardımcısı Doç. Dr. Aşkın Asan, Özürlü ve Yaşlı Hizmetleri Genel Müdürü Aylin Çiftçi, Birliğimiz Genel Sekreteri Hayrettin Güngör ve Gaziantep Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Asım Güzelbey yaptı.

Birliğimizin Belediye Akademisi kapsamında pek çok alanda eğitim faaliyeti gerçekleştirdiğini, Kent Yaşamında Ulaşılabilirlik Bölgesel Toplantıları'nın da bunlardan biri olduğunu ifade eden TBB Genel Sekreteri Hayrettin Güngör; Belediye Akademisi yerleşkesinin Ankara'da en az 100 dönümlük bir alanda oluşturulacağını müjdesini verdi. Güngör konuşmasında; kentlerde fiziksel çevrenin özürhürlerin yaşamına uygun hale getirilmesi için belediyelere düşen yasal yükümlülükleri hatırlatmak, yapılması gerekenleri ve sorunları anlatmak, tartışmak ve ortak çözümler üretmek amacıyla ulaşılabilirlik toplantılarının yapıldığını belirtti. TBB Genel Sekreteri Güngör; "Belediyelerimiz ve diğer kurum yöneticilerimiz ve çalışanlarımız engellilerin ulaşılabilirlik hizmetlerine yasal bir sorumluluk olarak değil, TEMEL BİR İNSANLIK HAKKI olarak bakılmalıdır. Meseleye bu yönüyle baktığımızda sürenin 7 yıl verilmiş olması, sürenin bugün dolması veya bugün itibarıyla sürenin bir yıl daha uzatılmasının da hiçbir önemi yoktur. Önemli olan gelecek vizyonumuzu oluştururken bu düşünceyi her alandaki eylemlerimizin merkezine oturtabilmektir" dedi.

Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Bakan Yardımcısı Doç. Dr. Aşkın Asan açılış konuşmasında toplantılarla güç birliğinin, işbirliğinin nasıl yapılacağının değerlendirildiğini anlatırken; "Amacımız var gücümüzle önümüzdeki bir yıl içerisinde çalışmalarını tamamlamaktır" dedi. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı Fatma Şahin'le kimsesizlerin kimsesi olma anlayışıyla yola çıktıklarını belirten Asan; "Ulaşılabilirlik ile ilgili konularda kamemiz zayıf. Bu konuda özürdülerin mahkemeye gitme, hakkını arama hakkı vardır. Bir işin doğru yapılmasında zihinsel dönüşüm çok önemli ama kanunlarda da boşluk olmaması gerekiyor. Gelişmiş ülkeler bu boşlukları doldurmuş ülkelerdir" şeklinde konuştu.

7 Bölgede Toplam 14 Toplantı Gerçekleştirildi

Konuşmaların ardından toplantıların gerçekleştirilmesinde emeği geçenlere birer teşekkür belgesi verildi. Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı Bakanlık Müşaviri Ayhan Me-

"Kimsesizlerin Kimsesi Olmak Anlayışıyla Yola Çıktık"

tin, Basın Müşaviri Kenan Önal ve Şehir Plancısı Dr. Deniz Çağlayan Gümüş'ün sunumlarının ardından gerçekleştirilen yerinde uygulama örneklerinin görüldüğü teknik geziyle toplantı sona erdi.

Ulaşılabilirlik bölgesel toplantıları Türkiye'nin 7 bölgesinde 14 farklı ilde düzenlendi. Adana'da başlayan toplantılar; Kayseri, Trabzon, Diyarbakır, Erzurum, İzmir, Antalya, Ankara, Samsun, Bursa, Van, İstanbul ve Malatya ile devam ederken, son toplantı Gaziantep'te 7 Temmuz'da yapıldı.

Ulaşılabilirlik toplantıları; kentlerde engellerin kaldırılması, herkes için ulaşılabilir kentler oluşturulması için gerekli çalışmaların değerlendirilmesi ve yasal yükümlülüklerin hatırlatılması için Türkiye'nin dört bir yanında Birliğimiz tarafından düzenlendi. Birliğimiz ve Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının işbirliğinde gerçekleştirilen toplantılarla en küçük beldeye büyükşehirlere kadar yerel yönetimlerin tüm kademelerine ulaşılması hedeflendi.

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE BELEDİYELER

Günümüzde sıkça duyduğumuz küresel iklim değişikliği, fosil yakıtların yakılması, arazi kullanımı değişiklikleri, ormansızlaştırma ve sanayi süreçleri gibi insan etkinlikleriyle atmosfere salınan sera gazı birikimlerindeki hızlı artışın doğal sera etkisini kuvvetlendirmesi sonucunda yerkürenin ortalama yüzey sıcaklıklarındaki artışı ve iklimde oluşan değişiklikleri ifade etmektedir. Sera gazı emisyonlarındaki bu artış, özellikle 1750'li yıllardan itibaren, yani sanayi devriminden bu yana net olarak gözlemlenmektedir.

İklim değişikliğiyle ilgili en güncel bilimsel, teknik ve sosyo-ekonomik bilgileri, çok sayıda bilim insanının katılımıyla, düzenli aralıklarla değerlendirerek raporlar halinde yayımlayan IPCC (Hükümetlerarası İklim Değişikliği Paneli)'nin 2007 yılında açıkladığı Dördüncü Değerlendirme Raporu'nun 1. Çalışma Grubu Bölümünde yer almaktadır. Söz konusu raporda; iklim sisteminin şüphe götürmeyecek şekilde ısındığı; 20. yüzyılın ortalarından bu yana ortalama yüzey sıcaklıklarında gözlenen artışın büyük bölümünün kuvvetli olasılıkla (% 90) insan kaynaklı sera gazı salımlarındaki artıştan kaynaklandığı ve bu bulgunun, bir önceki IPCC Değerlendirme Raporu'na göre daha güçlü ve somut kanıtlara dayandığı belirtilmektedir.

İklim değişikliği ve çevre olgusu sadece ekolojik olaylardan ibaret olmayıp; ekonomiyi, enerji ve sanayi yatırımlarını, sosyal hayatı ve hukuku da içeren, bütüncül bir boyutta ele alınması ve düşünülmesi gerekli bir mevzudur. Bugün geline nokta itibarıyla iklim değişikliği; fiziksel ve doğal çevre, şehir hayatı, kalkınma ve ekonomi, teknoloji, insan hakları, tarım ve gıda, temiz su kaynakları ve sağlık olmak üzere hayatımızın her safhasını etkilemekte ve yönetimlerin bu konularda çözüm çabalarını arttırmalarını zorunlu hale getirmektedir.

■ İklim Değişikliğine Uyum

Ülkelerin kalkınma süreçlerini tehdit eden "İklim Değişikliğine Uyum", tüm doğal tepkilerle baş etmek ya da hassasiyetleri azaltmak üzere planlanan faaliyetleri içermektedir. İklim

değişikliğine uyum sağlamak ve bu etkilere karşı en iyi mücadele yöntemleri oluşturabilmek için iklim değişikliğinin etkilerinin tespit edilmesi son derece önemlidir. Bu kapsamda, yerel hatta bireysel düzeyden başlayarak tüm sektörlerin, bölgelerin ve sosyal grupların nasıl etkilendiklerinin tespit edilmesi için araştırmalar, saha çalışmaları ve bilimsel çalışmalar yapılması gerekmekte olup yerel düzeyde belediyelerimize ve ulusal düzeyde ilgili Bakanlıklara büyük görev düşmektedir. Bu amaç doğrultusunda İklim Değişikliğinin muhtemel etkilerinin tespit edilebilmesi için, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinasyonunda "Türkiye'de iklim değişikliğine Uyum ile ilgili Bölgesel ve Sektörel Etkilenebilirliğin Belirlenmesi Projesi" başlatılmıştır. Projenin amacı Türkiye'nin nehir havzaları ölçeğinde kentsel, kırsal ve kıyı alanlarındaki iklim değişikliği risklerinin yönetimi için uyum kapasitesini güçlendirmektir. Belediyelerimizin yerel düzeyde etkilenebilirlik ve risk analizleri yaparak projeye katkıda bulunmaları beklenmektedir.

İklim değişikliğinin etkilerine uyum sağlama süreci; seçeneklerin, maliyetlerin ve risklerin, karar vericiler tarafından farklı sektörlerde/konularda ve farklı süreler içinde bütünleştirilmesini içermekte olduğundan, birçok karar verme sürecini yönlendirebilecek bir iklim değişikliğine uyum stratejisi oluşturulması ve bir eylem planı hazırlanması gereksinim haline gelmiştir. Bu bağlamda Türkiye'nin İklim Değişikliğine Uyum Kapasitesinin Geliştirilmesi BM Ortak Programı kapsamında katılımcı bir yöntemle "Ulusal İklim Değişikliğine Uyum Stratejisi ve Eylem Planı" hazırlanmıştır. Ulusal bazda hazırlanan bu eylem planına benzer şekilde belediyelerce de yerel bazda eylem planlarının hazırlanması ve uygulanması gerekmektedir. Son zamanlarda az da olsa bazı belediyelerce bu eylem planlarının hazırlandığı ve iklim değişikliğine uyum konusunda farkındalık

oluşturduğunu görmekteyiz. Kapasite geliştirilmesi, eğitimin yaygınlaştırılması ve medya yoluyla bu farkındalığın ilgili kamu kurum ve kuruluşları ile belediyelerce yerel düzeyde artırılması gerekmektedir. Bakanlığımızca belediyelerce bu konuda destek sağlamak amacıyla "İklim Değişikliğinin Etkileri ve Uyum Konusunda Farkındalığın Arttırılması Projesi" başlatılmıştır. Bu proje ile nehir havzaları ölçeğinde, kentsel, kırsal ve kıyı alanlarındaki iklim değişikliği risklerinin yönetimi için iklim değişikliğinin etkileri ve uyum konusunda farkındalık yaratılması amaçlanmaktadır.

Böylece iklim değişikliğinin ülkemizin son dönemde yakaladığı kalkınma süreci üzerinde oluşturacağı riski ve zararı en az maliyetle atlatarak mevcut problemleri çözmek ve gelecekteki olası değişiklikleri tahmin etmek hatta belki de potansiyel faydaları ortaya koyabilmek hedeflenmektedir.

■ İklim Değişikliği Eylem Planı

Bakanlık koordinasyonunda hazırlanan, iklim değişikliği ile mücadele alanında yol haritası niteliğinde olan, ilgili sektörlerde sera gazı emisyonu kontrolü ve iklim değişikliği uyumuna yönelik stratejik ilkeleri ve hedefleri içeren ve 2010-2020 yıllarına yönelik hazırlanan "Ulusal İklim Değişikliği Strateji Belgesi" 2010 yılında yayımlanmıştır.

Başbakanlık Yüksek Planlama Kurulu tarafından 2010 yılında onaylanan Ulusal İklim Değişikliği Stratejisinin uygulamaya konulması amacıyla sera gazı emisyonu kontrolü ve iklim değişikliğine uyum konusunda 2011-2023 yıllarına yönelik stratejik ilkeleri ve hedefleri içeren İklim Değişikliği Ulusal Eylem Planı (İDEP) hazırlanmış ve 2011 yılının Temmuz ayında uygulamaya konulmuştur.

İDEP'in genel amacı, sera gazı emisyonlarını sınırlandırmaya yönelik ulusal koşullara uygun eylemler belirleyerek iklim değişikliği ile mücadele edilmesi, iklim değişikliğinin etkilerinin yönetilerek dayanıklılığın artırılması ve böylece Türkiye'de iklim değişikliği ile mücadele ve uyumun teşvik edilmesidir. Türkiye'nin özel şartları çerçevesinde öncelikli sektörlerde uygulanacak sera gazı emisyon kontrolü ve uyum önlemlerinin irdelen-

diği İDEP’te, özellikle kurumsal yapılanma, uzun dönemli işbirliği, teknoloji geliştirme ve transferi ile finansman konuları üzerine odaklanılmaktadır.

İDEP, Sera Gazı Emisyon Kontrolü Eylem Planı ile İklim Değişikliğine Uyum Eylem Planı olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır. Sera Gazı Emisyon Kontrolü Eylem Planı bölümünde;

- Enerji
- Binalar
- Ulaştırma
- Sanayi
- Atık
- Tarım
- Arazi Kullanımı ve Ormancılık
- Sektörler Arası Ortak Konular

alt başlıkları, İklim Değişikliğine Uyum Eylem Planı bölümünde ise;

- Su Kaynakları Yönetimi
- Tarım Sektörü ve Gıda Güvenesi
- Ekosistem Hizmetleri, Biyolojik Çeşitlilik ve Ormancılık
- Doğal Afet Risk Yönetimi,
- İnsan Sağlığı,
- Sektörler Arası Ortak Konular

alt başlıkları yer almakta olup, bu başlıklar kapsamında toplam 541 eylem bulunan İDEP’e <http://iklim.cevresehir-cilik.gov.tr> adresinden ulaşılabilir.

İDEP’teki eylemlerin uygulanmasının yıllık olarak izlenmesi ve değerlendirilmesi amacıyla internet tabanlı İDEP İzleme Sistemi hazırlanmıştır.

2013 yılından itibaren İDEP İzleme Sistemine 541 eylemin;

- Gerçekleşme durumu
- Uygulanma sürecinde yaşanan olumlu ve olumsuz gelişmeler
- Uygulanmasına ilişkin değerlendirme ve çözüm önerileri
- Varsa yer aldığı diğer strateji ve eylem planları
- Gerçekleştirilmesi amacıyla planlanan projeler
- Çıkarılmasına veya revizyonuna ilişkin görüşler
- İzlenmesine yönelik performans göstergeleri

hakkında bilgi girişi İDEP İzleme Sistemi’nde eylemlerin izlenmesinden sorumlu kurum/kuruluşların temsilcileri tarafından yapılacaktır. Resmi e-posta adresleri üzerinden verilecek şifreler aracılığı ile kurum/kuruluş temsilcileri, her yıl 1 Ocak-31 Mart tarihleri arasında İDEP İzleme Sistemi’ne yuka-

törünün toplam sera gazı emisyonu içindeki payı yaklaşık 36 milyon ton CO₂ eş değeri (yüzde 9) olup, enerji sektöründen sonra ikinci sırada yer almaktadır. Türkiye’de atık sektörü sera gazı emisyonlarının yüzde 88’9’u düzenli ve düzensiz (kontROLSÜZ) katı atık depolama alanlarından, kalanı ise evsel atık su işlemlerinden kaynaklanmaktadır.

rıda belirtilen hususlar çerçevesinde bir önceki yıla ait bilgi girişi yapacaklardır.

Katılımcı bir süreç içerisinde hazırlanan ve hazırlanma sürecinde Türkiye Belediyeler Birliğinin de aktif rol oynadığı İklim Değişikliği Eylem Planı’ndaki hedef ve eylemlerin gerçekleştirilmesi için belediyelerin de görev ve sorumlulukları yer almaktadır.

İDEP’teki bina, ulaştırma, atık, ormancılık sektörlerine ilişkin 55 eylem için belediyelerin ve belediye birliklerinin görev ve sorumlulukları bulunmaktadır. İklim değişikliği ile mücadele edilmesi ve İDEP’in hedefine ulaşması amacıyla belediye ve belediye birlikleri ile işbirliği yapılması önem arz etmektedir.

■ Emisyon Ticareti

“İklim değişikliği” konusundaki bilimsel belirsizliklerin azalması ile birlikte, bu konu son zamanlarda küresel ilgi ve endişelerin odağı haline gelmiş ve uyumlu bir şekilde hareket edilmesini gerektiren öncelikli bir çevresel sorun olarak tespit edilmiştir.

İklim değişikliği ile mücadelede tedbir alınması gereken sektörlerin başında enerji, ulaştırma, sanayi ve atık sektörleri gelmektedir. Türkiye’de enerji verimliliği, yenilenebilir enerji kaynaklarının teşviki, ulaştırma ve atık yönetimi gibi konularda emisyon azaltımına yönelik çalışmalar ciddi bir ivme kazanmıştır. Küresel ölçekte, 2004 yılı itibarı ile insan kaynaklı sera gazı emisyonlarının yüzde 3’ünün atık sektöründen kaynaklandığı tahmin edilmektedir (IPCC, 2007). 2010 yılı itibarı ile Türkiye’de atık sek-

Belediye atıklarının bertarafı yerel yönetimler için büyük maliyetler oluşturmaktadır. Bakanlıkça hazırlanan, 26.03.2010 tarih ve 27533 sayılı Atıkların Düzenli Depolanmasına Dair Yönetmelik’in yayımlanması ile birlikte belediye atıkları yönetimi faaliyetleri yeni bir boyut kazanmıştır. Düzenli depolama tesisindeki gazların toplanması, işlenmesi ve kullanılması işlemlerinin çevre ve insan sağlığına zarar vermeyecek şekilde yapılması, biyobozunur atıkları kabul eden tüm düzenli depolama tesislerinde gazların ekonomik olması durumunda toplanıp doğrudan veya işlenerek enerji üretiminde kullanılması aksi takdirde depo gazının meselelerde yakılması zorunluluk haline gelmiştir.

Bakanlıkça; mahalli idare birlikleri vasıtası ile en geniş bölgenin faydalanabileceği “katı atık bertaraf tesisleri”nin hayata geçirilmesi, katı atık meselesinin çözümünde en önemli husus olarak görülmektedir. Böylece, sınırlı kaynaklardan maksimum avantaj sağlanacak şekilde yararlanılabilir ve büyük ölçekli işletmeler ve büyük tesisler ortaklaşa kullanılarak daha fazla verim elde edilebilir. İşbirliğinin, pahalı ve kompleks tesislerin planlanması, kurulması ve işletilmesi açısından son derece önemlidir.”

Atıktan enerji tesisleri ve düzensiz veya düzenli depolama sahalarından kaynaklanan metan gazından enerji üretilmesi, atıktan enerji elde edilen projelerin uygulanmasına ivme kazandıracaktır. Bu projelerin yaygınlaşmasının ekonomik, çevresel ve sosyal yararları bulunmaktadır. Bunlar; ekonomik değeri olan atıklar ayrıştırılarak depolan-

ması gereken atık miktarının azaltılması, yeni teknoloji kullanımı, yeni istihdam olanakları, çöp sahalasının rehabilitasyonu ile çevreye yayılan çöp kokularının engellenmesi, elektrik üretimiyle ek gelir sağlanması, büyük oranda sera gazı emisyonunun azaltılması, azaltılan emisyonların karbon sertifikasına dönüştürülerek Gönüllü Karbon Piyasası'nda satılarak ek gelir elde edilmesi vb. sayılabilir.

Yenilenebilir Enerji Kanunu kapsamında; YEK Destekleme Mekanizması getirilmiş ve biyokütleyle dayalı üretim tesislerinde (çöp gazı dâhil) elektrik enerjisi üreten gerçek ve tüzel kişiler; ihtiyaçlarının üzerinde ürettikleri elektrik enerjisini dağıtım sistemine vermeleri halinde, 13,3 ABD Doları cent/kWh fiyatından on yıl süre ile faydalanabilmektedir.

Diğer taraftan; iklim değişikliğine neden olan sera gazı emisyonlarının azaltılması ile ilgili asıl olan ülkelerin kendi ulusal önlemleri (enerji verimliliği vb.) olup, bu önlemler yetersiz veya maliyetli olduğunda bir takım ekonomik araçlar devreye girer. Bu ekonomik araçlardan birisi de emisyon ticareti mekanizmalarıdır. Proje veya piyasa temelli olan bu mekanizmalar azaltılan sera gazı emisyonlarının sertifikalandırılıp piyasada alınıp satılması prensibine dayanır.

Türkiye, her ne kadar Kyoto Protokolü'nün emisyon ticaretine konu olan esneklik mekanizmalarından yararlanamıyorsa da; bu mekanizmalardan bağımsız olarak işleyen, çevresel ve sosyal sorumluluk ilkesi çerçevesinde kurulmuş Gönüllü Karbon Piyasası'nda yönelik projeler 2005 yılından beri geliştirilmekte ve uygulanmaktadır.

Mevcut durum itibarıyla, Türkiye'de gerçekleştirilen projelerin tamamı Gönüllü Karbon Piyasası'nda işlem görmektedir. Aşağıda proje sayısı ve türleri ve yıllık sera gazı emisyon azaltımları aşağıdaki tabloda verilmektedir.

Proje Türü	Proje Sayısı	Yıllık Öngörülen Sera Gazı Emisyonu Azaltımı (ton CO2 eşdeğeri)
Hidroelektrik	119	5.367.035
Rüzgar	59	5.267.055
Bio-gaz	2	100.884
Jeotermal	5	285.309
Enerji Verimliliği	3	96.246
Atıktan Enerji Üretimi (Çöp-gaz)	13	2.741.890
TOPLAM	201	13.858.419

Tablo-1: Türkiye'de Gönüllü Karbon Piyasalarında Geliştirilen Proje Türleri ve Emisyon Azaltımları (Mayıs 2012)

Tablo 1'den de görüleceği üzere atıktan enerji elde eden tesislerde, azaltılan metan gazından Gönüllü Karbon Sertifikası elde edilebilmektedir. Sertifikalar Gönüllü Karbon Piyasası'nda satılarak tesislerin ek gelir (karbon finansı) elde etmesi mümkün olabilmektedir. Çöp-gazdan enerji üretim projelerinde metan gazının küresel ısınma potansiyelinin yüksek olması sebebiyle büyük oranda sera gazı emisyonu azaltılmakta ve çok fazla miktarda karbon sertifikası elde edilebilmektedir.

Ayrıca; Bakanlık tarafından hazırlanan "Sera Gazı Emisyon Azaltımı Sağlayan Projelere İlişkin Sicil İşlemleri Tebliği"; 07.08.2010 tarihli ve 27665 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir (Değişiklik:22.10.2011 tarihli ve 28092 sayılı Resmi Gazete).

Sicil kapsamındaki projeler; T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığına resmi olarak iletilmekte ve aynı zamanda Bakanlığın www.iklim.csb.gov.tr adresinden ulaşabilecek elektronik kayıt sistemine kayıt edilmektedir. Kayıt Sistemi (sicil) geleceğin karbon piyasalarına yönelik Türkiye'nin attığı ilk adım olarak görülmektedir.

BİSİKLET ŞEHİRİ KONYA

Konya Büyükşehir Belediyesi, bisiklet kullanmanın insan sağlığına ve çevreye olan faydalarını, bisiklet ulaşımının Konya'da yoğun bir şekilde kullanılmasını dikkate alarak 2001 yılında Ulaşım Master Planı hazırladı ve bu kapsamda bisiklet planı, bisiklet ulaşımının geliştirilmesi, yaygınlaştırılması ve güvenliğinin artırılması amacıyla kısa, orta ve uzun dönemde uygulanması gereken önlemleri ve projeleri tanımladı. 2005 yılında ilk kez yapımına başlanan bisiklet yolları konusunda örnek olan Konya'da şu anda 170 kilometre bisiklet yolu şehri süslüyor.

Şehir merkezinde 800 binin üzerinde bisikletin bulunduğu ve bisikletin bu kadar çok sevildiği Konya'da Büyükşehir Belediyesi, şehir halkına, şehir dışından gelen turistlere ve özellikle üniversite öğrencilerine bisiklet kiralama sistemi olan akıllı bisikletleri kullanıma sunarak bir ilki gerçekleştirdi. Kurulan 40 istasyonda toplam 400 bisiklet şehir halkına ve turistlere hizmet veriyor.

Yoğun trafikte bisiklet kullanıcıları için ulaşımı emniyetli hale getirmek amacıyla yapılan bisiklet yollarının yanı sıra; Büyükşehir Belediyesi tarafından rampalı olarak yaptırılan Mobilyacılar Sitesi, Kültürpark, Bûsan Sanayi ve yapımı devam eden MTA Kavşağı Yaya Üstgeçitleri bisikletliler ve engelli araçları tarafından da kullanılıyor.

Bisiklet sporunun tarihi 1923 yılına kadar uzanan şehirde Büyükşehir Belediyesi ve sivil toplum kuruluşları Konya'yı yeniden bisikletin merkezi yapma konusunda her yıl çok sayıda faaliyet gerçekleştiriyor. Bunlar arasında her yıl yapılan Velesbit-Bisiklet Şenliği ile bisiklet yarışları büyük önem taşıyor.

Belediye olarak, yeni yapılan ve düzenlenen caddelere bisiklet yollarını ilave etmeyi zorunlu hale getirdiklerine dikkat çeken Büyükşehir Belediye Başkanı Tahir Akyürek, ilk aşamada 71 caddede toplam 280 kilometre, ikinci aşamada ise 42 caddede toplam 40 kilometre bisiklet yolu yapımının planlandığını, söz konusu yolların yapılmasıyla bisiklet yol uzunluğunun 450 kilometreye ulaşmış olacağını belirtti. Konyalılarından bisiklet yollarını araç parkı ve başka amaçlarla kullanmalarını isteyen Başkan Akyürek, Konya'nın Avrupa'nın sayılı bisiklet şehirlerinden biri olduğuna dikkat çekti.

ATIK YÖNETİMİ VE BELEDİYELER,

Teknolojik gelişme ve sanayileşme ile paralel olarak ivme kazanan hızlı kentleşme ve nüfus artışı, insan faaliyetlerinin çevre üzerindeki baskısını hızla artırmaktadır. Sınırsız olan insan ihtiyaçlarının artması, doğal kaynakların daha çok tahrip edilmesi ve üretilen her ürünün nihai olarak atığa dönüşmesiyle, çevre ve insan sağlığı ciddi tehditlerle karşı karşıya kalmaktadır. Atık üretimi, en aza indirgenerek, doğal kaynaklara aşırı yüklenmenin önüne geçilmesi ve üretilen atıkların mümkün olan en üst düzeyde geri kazanımı sağlanmakla birlikte; bu atıkların ekonomik bir girdiye dönüştürülmesi, yani sürdürülebilir yönetim, tüm dünyada öncelikli bir politika hedefi olarak benimsenmektedir.

Anayasamızın 56'ncı maddesine göre, herkes, sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkına sahiptir. Çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak ve çevre kirlenmesini önlemek, devletin ve vatandaşların ödevidir. Devlet, bu görevini kamu ve özel kesimlerdeki kurumlarından yararlanarak, onları denetleyerek yerine getirir. Bu kurumlar arasında yer alan belediyelerin de çevreyi korumak, çevre kirlenmesini önlemek için gerek kanuni gerekse gönüllü önemli görevleri bulunmaktadır.

Yasal olarak ülkemizde; çevrenin korunması ve çevre kirliliğinin önlenmesi, atıkların toplanması, taşınması ve geri kazanılması ile çevre ve insan sağlığına olumsuz etki yapmadan nihai bertarafına ilişkin yükümlülük, yetki ve sorumluluklar; 5393 sayılı Belediye Kanunu kapsamında belediyelere ve 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanu-

nu ile de büyükşehir belediyelerine verilmiştir.

Bu kapsamda, özellikle 2003 yılından itibaren belediyelerde çevre mevzuatı ile alakalı büyük bir gelişme sağlanmıştır. Bu çalışmalar, sektörel yatırıma ivme kazandırmış, ekonomik anlamda dinamik, güçlü bir yapının oluşmasının yanı sıra ciddi bir istihdam kaynağı oluşturmuştur. Geri dönüşüme ilişkin ulusal verilere göre; 2003 yılında 46 geri kazanım tesisinde yaklaşık 4 bin kişi istihdam edilmiş ve geri kazanım faaliyetleri sonucu 62 milyon TL katma değer sağlanmıştır. 2011 yılında ise 898 geri kazanım tesisinde yaklaşık 60 bin kişi istihdam edilmiş ve geri kazanım faaliyetleri sonucu sağlanan katma değer yıllık 1 milyar TL'yi aşmıştır.

1) Çevre ve Şehircilik Bakanlığı/Çevre Yönetimi Genel Müdürlüğü'nden alınmıştır.

Tesis Sayıları

Şekil 1: Türkiye geneli geri kazanım ve bertaraf tesisleri sayıları

Bakanlık; mahalli idarelere ve birliklere, çevre mevzuatının gerektirdiği şekilde, çevre ve insan sağlığına olumsuz etkilere neden olacak faaliyetlerini en aza indirmek veya önlemek konusundaki çalışmalarını mali destek vererek sağlamaktadır. Bu destek ile belediyelere yatırım programlarının finansmanı için rasyonel bir zeminin oluşturulması, bu programlar için yapılan harcamaların koordinasyonunun sağlanması, çevre yönetiminin iyileştirilmesi için kullanılacak kaynakların bulunması, yönetilmesi, en uygun ve ekonomik teknolojiye yatırım yapılması ve yüksek standartlarda tesislerin yapılmasına imkan verilmektedir.

Bakanlık ve belediyelerin koordinasyonu ile yürütülen bu çalışmaların sürdürülebilirliğinin sağlanması ve çevre ve insan sağlığının korunması, Anayasamızda ifadesini bulan "sağlıklı ve dengeli bir çevrede yaşama hakkı" politikasını gerçekleştirmede atılan birer adımdır. Bu çalışmalara, mahalli idareler tarafından ivme kazandırıldıkça milli ekonomiye katkı sağlanacaktır.

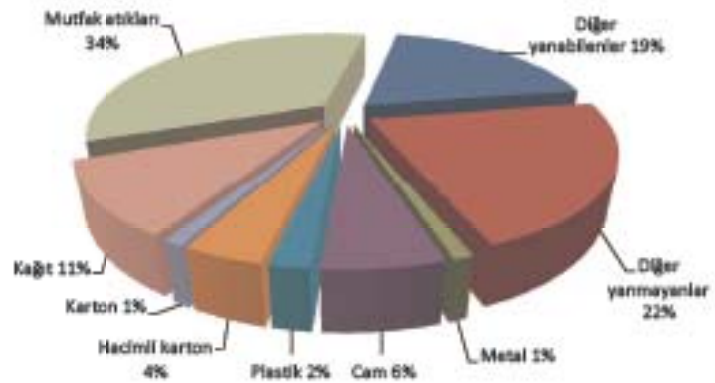
■ Ülke Geneli Atık Yönetimine İlişkin Uygulamalar ve İstatistikler

■ Belediye Atıkları ve Düzenli Depolama

Belediye atıkları, genel olarak tehlikesiz olarak sınıflandırılan ve evlerden kaynaklanan ya da içerik veya yapısal olarak benzer olan atıklardan oluşmaktadır. Ülkemizde hızlı ekonomik büyüme, şehirleşme, nüfus atışı ve refah seviyesinin yükselmesi atık türleri ve miktarındaki artış her bir atık türü için ayrı yönetim sistemi kurmak yerine tüm atıkları içine alan entegre bir yaklaşımın gerekliliğini ortaya çıkarmıştır. Belediyelerin toplama ve bertaraf yükümlülüğünde olan atıkların entegre bir yaklaşımla yönetilmesi esastır.

Türkiye'de toplanan belediye atığı miktarı 2010 yılı verilerine göre 25.280.000 ton/yıl'dır. Türkiye'deki belediye atıklarının genel kompozisyonu Şekil 2'de verilmektedir. Türkiye'de kişi başı ortalama belediye atık miktarı 2010 verilerine göre 1,10 kg/kişi gün olarak hesaplanmıştır.

Atık kompozisyonu ile ilgili olarak da bölgesel ya da belediye bazında olmakla beraber yapılmış pek çok çalışma bulunmaktadır. Katı Atık Ana Planı Projesi (KAAP) kapsamında yapılan katı atık kompozisyon belirleme çalışmasının sonucu aşağıdaki şekilde verilmektedir.

Şekil 2: KAAP Projesi atık kompozisyonu belirleme çalışması sonucu (2006)

5491 sayılı 2872 sayılı Çevre Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'a, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'na göre; belediye ve mücavir alan sınırları içinde belediyeler, bu alanlar dışında ise mahallin en büyük mülki amiri; evsel ve evsel nitelikli endüstriyel katı atıkların çevreye zarar vermeden bertarafını sağlamak, çevre kirliliğini azaltmak, katı atık depo sahalarından azami istifade etmek ve ekonomiye katkıda bulunmak amacıyla, evsel katı atıklar içindeki değerlendirilebilir katı atıkları sınıflandırarak ayrı toplamak ve bunlarla ilgili tedbirleri almakla yükümlüdürler. Bu kapsamda yapılan çalışmalar doğrultusunda, 2003 yılına kadar 15 olan katı atık düzenli depolama tesisi sayısı

2008 yılında 38'e, 2009 yılında 41'e ulaşmıştır. 2012 yılı itibariyle bu sayı 59'a ulaşmış olup, 756 belediyeye ve 41 milyon nüfusa hizmet vermektedir (Şekil 3, Şekil 4).

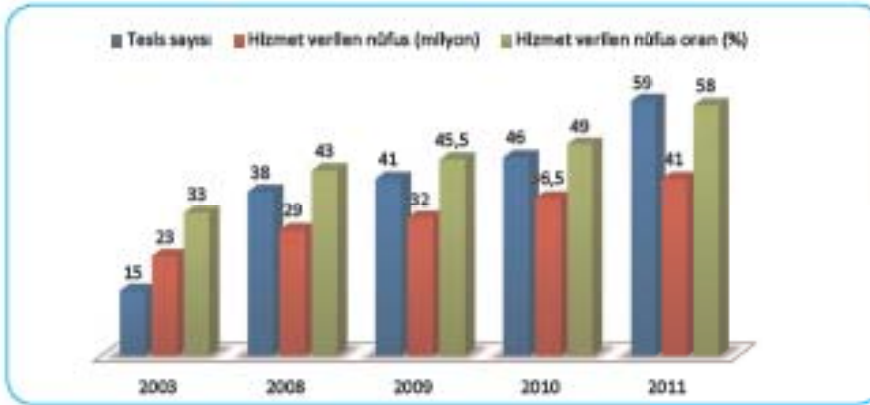

Şekil 3: Yıllara göre belediye sayısı ve katı atık düzenli depolama tesisi sayısı

lanım, geri dönüşüm ve geri kazanım yolu ile bertaraf edilecek miktarın azaltılması ve ambalaj atıklarının belirli bir sistem içinde kaynağında ayrı toplanması, taşınması, ayrıştırılması konularında teknik ve idari standartların oluşturulması için gerekli prensip, politika ve programlar ile hukukî, idari ve teknik esasların belirlenmesidir.

Ayrıca Yönetmelik ile ambalajın üretimi, ürünlerin ambalajlı olarak satışa sunulması, ambalaj atığının oluşumu, ambalaj atığının toplanması ve geri dönüştürmesi aşamalarında yer

alan bütün paydaşlara ayrı ayrı sorumluluk ve yükümlülükler verilmiştir.

Şekil 4: Yıllara göre tesis sayısı, hizmet verilen nüfus ve hizmet verilen nüfus oranı

Yönetmelik'te, ambalaj atıklarının kaynağında ayrı olarak toplanmasından esas olarak belediyeler sorumlu tutulmakla birlikte, bu çalışmaların maliyetlerinin de piyasaya sürenler tarafından karşılanmak zorunda olduğu belirtilmektedir. Kirleten öder prensibine göre bu atığın sahibi onu piyasaya sürer, dolayısıyla mali sorumluluk ambalajlı ürünleri piyasaya sürenlere verilmiştir.

Ambalaj Atıkları

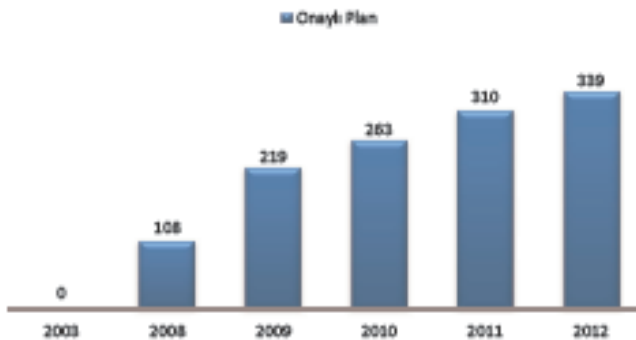
Türkiye'de değişen tüketim alışkanlıkları, nüfus artışı, yükselen hayat standardı, ambalajlı ürün satışındaki artış ile birlikte katı atık kompozisyonu da değişmektedir. Genel olarak bakıldığında, atılan atıkların ağırlıkça %30'unu, hacimce %50'sini ambalaj atıkları oluşturmaktadır. Ambalaj yönetimi ile ilgili çalışmalar, AB Ambalaj Direktifi ve ülke uygulamaları kapsamında düzenlenen 24 Ağustos 2011 tarihli ve 28035 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Ambalaj Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği'ne göre yürütülmektedir. Yönetmeliğin amacı; belirli özelliklere sahip ambalajların üretimi, ambalaj atıklarının çevreye vereceği zararın önlenmesi, ambalaj atıklarının oluşumunun önlenmesi, önlenemeyen ambalaj atıklarının tekrar kul-

Yönetmelikte ayrıca, 5216 sayılı Büyükşehir Belediye Kanunu ve 5393 sayılı Belediye Kanunu'nda atıkların toplanmasından belediyeler sorumlu olduğu için, ambalaj atıklarının kaynaқта ayrı toplanması, taşınması sorumluluğu da belediyelere verilmiştir.

Belediyeler ambalaj atıklarını kaynağında ayrı toplama-ayırma faaliyetini kendisi veya sözleşme imzaladığı çevre lisanslı/geçici faaliyet belgeli toplama-ayırma tesisleri ile gerçekleştirirler. Yönetmeliğe göre, ambalaj atıklarının lisanslı işletmeler dışındaki kişiler tarafından toplanması, taşınması, geri kazanılması da yasaklanmıştır. Bu sebeple belediyelerin ambalaj atıklarını kendileri kaynağında ayrı toplaması durumunda ambalaj atıklarının toplanması ve ayrılması için bir tesis kurmalı ve bu tesis için Çevre Kanunu'nca Alınması Gereken İzin ve Lisanslar Hakkında Yönetmelik doğrultusunda lisans almaları gerekmektedir. Hizmet alımı yolunu tercih edecek belediyeler ise, geçici faaliyet belgesi/çevre lisansı almış işletmelerle sözleşme imzalayarak, ayrı toplama faaliyetlerini yürütürler.

Belediyeler ambalaj atıklarının kaynağında ayrı toplanmasına yönelik ambalaj atığı yönetim planını hazırlamakla yükümlüdürler. Yıllar itibarıyla Bakanlıkça onaylanan plan sayıları aşağıdaki grafikte (Şekil 5) yer almaktadır. 2012 yılı itibarıyla 339 plan uygun bulunmuştur. Uygun bulunan bu planlar yaklaşık 38.000.000 nüfusa hitap etmektedir.

Şekil 5: Onaylı yönetim planına sahip belediyeler

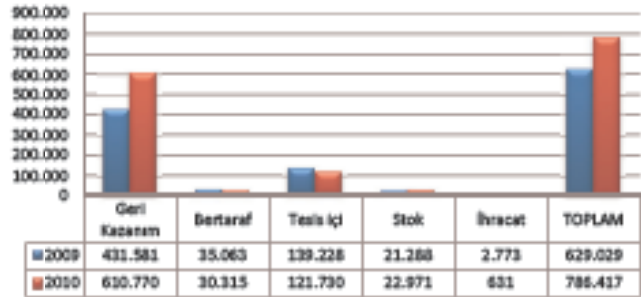
■ Tehlikeli Atık

Tehlikeli atıkların geri kazanım/bertarafı sağlanırken insan ve çevre sağlığına zarar

vermeyecek tedbirlerin alınması gerekmektedir. Bu sebeple, tehlikeli atık geri kazanım/bertarafını yapan tesislerin Bakanlıktan lisans alma zorunluluğu vardır.

Atıkların tekrar kullanılabilmesi veya içerdikleri tehlikelilik özelliklerinden arındırılmak amacıyla geri kazanımı yapılmaktadır. Örneğin yağ ile kontamine olmuş ambalajların (Varil, IBC tanklar) uygun sistemle temizlenerek tekrar kullanımı sağlanmaktadır. Alüminyum, çinko, bakır gibi değerli metaller içeren atıklar ise uygun süreçlerle geri kazanılarak ekonomiye kazandırılmaktadır. Bunun yanı sıra atık solvent, boya çamuru gibi atıklardan ise antipas boya üretimi gerçekleştirilerek bu tür atıkların geri kazanımı sağlanmaktadır. Atıktan geri kazanılarak üretilen ürünlerin standartlara uygun olmasına ilişkin düzenlemeler mevcut olup, piyasaya sürülen ürünlerin TSE standartlarına uygunluğu da takip edilmektedir. Geri kazanıma yönelik en önemli örnek atıkların gazlaştırma ve yakma/beraber yakma gibi işlemlerden geçirilerek elektrik enerjisi elde edilmesidir. Böylelikle enerji geri kazanımı yapılmakta ve ekonomiye katkı sağlanmaktadır. Ancak yakma nihai bir bertaraf yöntemi olmayıp, bu işlemten sonra oluşan kül, cüruf gibi maddelerin düzenli depolama alanlarında depolanarak bertaraf edilmesi gerekmektedir.

2009-2010 YILLAR TEHLİKELİ ATIK MİKTARI (TON)

Şekil 6: 2009 ve 2010 yılı beyanlarına göre tehlikeli atık yönetimine göre dağılımı.

Türkiye geneli işlem gören toplam tehlikeli atık miktarı: 2009 yılı için 629.030* ton ve 2010 yılı için 786.417* ton olarak belirlenmiştir. (Şekil 6) (Bu atıklara maden sektörü atık miktarları dahil edilmemiştir.)

14.03.2005 tarihli ve 25755 sayılı Resmi Gazete'de yayınlanarak yürürlüğe giren Tehlikeli Atıkların Kontrolü Yönetmeliği, mahalli idarelere güçlü bir tehlikeli atık yönetiminin sağlanması amacıyla bazı yükümlülükler getirmektedir. Bu doğrultuda belediyeler, büyükşehirlerde ise büyükşehir belediyeleri evlerden kaynaklanan tehlikeli atıkların yönetimine ilişkin plan ve programla-

rını hazırlamakla yükümlüdür. Bakanlıkça düzenlenmiş olan "Belediyeler İçin Entegre Atık Yönetim Planı Hazırlama Kılavuzu" bu plan ve programların hazırlanmasında belediyelere ışık tutmaktadır.

Bunun yanı sıra atık üreticileri ve bertarafçıları ile beraber veya istemesi durumunda ayrı olarak atık bertaraf tesislerini kurmak veya kurdurmak da belediyelerin görevleri arasındadır. Bu kapsamda kendi kuracağı bertaraf tesislerine ilişkin plan ve projeler hakkında valiliğin uygun görüşü ile birlikte Bakanlığın onayını almalıdır.

Diğer yandan, belediye ve mücavir alan sınırları içinde faaliyette bulunan ve tehlikeli atık üreten tüm tesislere inşaat ve işletme ruhsatı verilmesi aşamasında, tehlikeli atıkların bertarafının ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda sağlandığının tesis sahibi tarafından belgelenmesini sağlamak belediyenin görevleri arasında yer almaktadır.

Tehlikeli atıklar yalnızca sanayi kaynaklı olmayıp, günlük hayatta evlerden/ofislerden kaynaklı tehlikeli atıklarda önemli bir yer tutmaktadır. Bu tür atıkların yönetilmesi ve geri kazanım veya bertaraf tesislerine ulaştırılması konusunda da belediyelere önemli görevler düşmekte olup, bu konuya ilişkin özel çalışmalar yapılması gerekmektedir. Bakanlıkça bu konuda yapılması gereken çalışmalara yardımcı olması açısından "Evimizdeki Tehlikeli Atıklar" kitapçığı hazırlanmıştır.

■ Atık Pil ve Akümülatörler

Ülkemizde atık pillerin yönetimiyle ilgili esaslar, Bakanlık tarafından hazırlanan ve 31 Ağustos 2004 tarihli ve 25569 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak 01 Ocak 2005 tarihinde yürürlüğe giren "Atık Pil ve Akümülatörlerin Kontrolü Yönetmeliği" ile belirlenmiştir.

Yönetmelik ile atık pil ve akümülatörlerin çevre ve insan sağlığına olan

zararlarını en aza indirmek, evsel katı atıklarla karışmasını ve evsel çöp depolama alanlarına atılmasını engellemek ve geri kazanım veya nihai bertarafı için toplama sistemini kurmak ve atık yönetim planını oluşturmak amaçlanmaktadır.

Yönetmelik gereğince belediyeler, atık pil ve akümülatörlerin belediye katı atık düzenli depolama alanlarında evsel atıklarla birlikte bertarafına izin vermemekle, atık pil depolama alanlarının kurulması için katı atık düzenli depolama alanlarında ücretsiz olarak yer tahsis etmekle, atık pil ve akümülatör toplama işlemlerine yardımcı olmak ve işbirliği yapmakla yükümlüdürler.

Atık pil toplama çalışmaları ülke genelinde 422 belediyede yürütülmektedir. (15 büyükşehir, 104 büyükşehir ilçesi, 51 il merkezi, 119 ilçe merkezi, 133 belde) Belediyelerin 2011 yılında topladıkları pil miktarı, ülke genelinde toplanan miktarın yaklaşık %21'ini oluşturmaktadır. Türkiye genelinde 2011 yılında 451 ton pil toplanmıştır (Şekil 7).

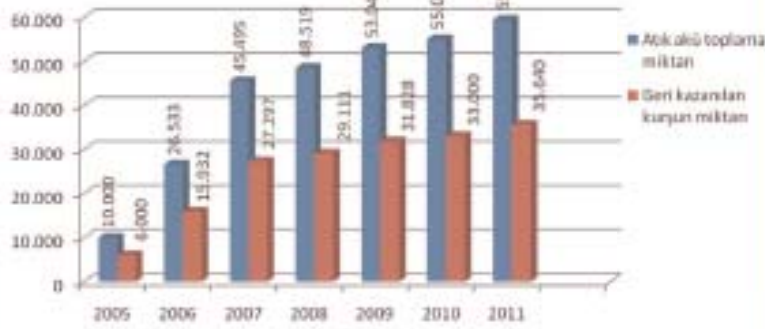

Şekil 7: Atık pil toplama miktarları

Türkiye genelindeki toplanan atık pillerden nikel kadmiyum (Ni-Cd), lityum iyon (Li-I) ve nikel metalhidrit (Ni-Mh) olan türleri Türkiye'de atık pil geri kazanımı yapılmadığından geri

kazanım amacıyla yurtdışına gönderilmektedir. Manganezli, alkalın ve çinko karbon pil türleri belediyelerin düzenli depolama sahalarında atık piller için tahsis edilmiş, sızdırmazlık koşulları sağlanmış alanlarda depolanarak bertaraf edilmektedir.

Atık Akü Toplama ve Geri Kazanım Miktarı

Şekil 8: Atık akü toplama ve geri kazanım miktarları

Atık Yağlar

Türkiye’de atık yağların yönetimi alanındaki ilk yasal düzenleme 21.01.2004 tarihli ve 25353 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği ile gerçekleştirilmiştir. Yönetmelik atık yağ üreticilerine, motor yağı üreticilerine, yerel yönetimlere, Bakanlığa ve geri kazanım ve bertaraf tesislerini işletenlere yükümlülükler getiren dinamik bir model üzerine oturtulmuştur. Bu modelde, motor yağı üreten ve ithal edenlere verilen atık motoryağı toplama yükümlülüğü ile 2872 sayılı Çevre Kanunu’nun 11’inci maddesinde yer alan “üretici, ithalatçı ve piyasaya sürenlerin sorumluluğu ilkesi” aktif bir uygulama haline getirilmiştir.

Atık yağ; baz yağ içindeki olası organik kirleticiler, çeşitli özellikler vermek üzere baz yağa eklenen katkı maddelerinin zamanla bozunması, yağın temas ettiği metal ekipman da zamanla meydana gelen aşınmalar, korozyon vb. etkenler sonucunda tehlikelilik özelliklerine sahip olmaktadır. Suyu karışan atık yağları

biyolojik arıtma tekniği ile faaliyet gösteren evsel atık su arıtma tesislerinde arıtmak zordur. Bu tip atıklar için kimyasal arıtmayla yanı sıra biyolojik arıtma teknikleri kullanılmalıdır. Toprağa karışan atık yağların ise özel yöntemlerle temizlenmesi gerekmektedir.

Türkiye’de her yıl yaklaşık 250-300 bin ton civarında atık yağın açığa çıktığı tahmin edilmektedir. Ancak resmi kayıtlı olarak kontrol altına alınan atık yağ miktarı toplam oluşan atık yağ miktarının %15-20’si oranındadır. 2011 yılında Türkiye genelinde tüketilen madeni yağ miktarı 411.000 ton olarak gerçekleşmiştir. Bu miktarın yaklaşık %50 sinin atık olarak açığa çıktığı düşünüldüğünde oluşan atık yağ miktarı 205.500 ton civarındadır.

2011 yılında toplanan atık yağ miktarı yaklaşık 40.000 tondur.

Bitkisel Atık Yağlar

Atık suya karışan atık yağlar evsel atık su kirliliğinin %25’ini oluşturmaktadır. Denize, akarsuya ve göle ulaşan bitkisel atık yağlar ciddi zararlar vermektedir. Bu nedenle gelişmiş ülkelerde kullanılmış kızartmalık yağların kanalizasyona, yüzeysel sulara dökülmesi yasaktır. Bu tür yağların kanala dökülmesi önleildiği için gelişmiş ülkelerde atık suların kirlilik yükü Türkiye’deki evsel atık sulara göre daha düşüktür.

Kızartmalık yağın tekrar bu amaçla kullanılması son derece yanlış ve insan sağlığı için çok tehlikelidir. Ayrıca doğrudan yem sanayinde kullanılması da sakıncalıdır. Kullanılmış kızartmalık yağlar gıda amacı ile kesinlikle kullanılmamalıdır.

Türkiye’de bitkisel atık yağların yönetimiyle ilgili esaslar 19 Nisan 2005 tarihli ve 25791 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği” ile belirlenmiştir.

Yönetmeliğin yürürlüğe girmesi ile birlikte toplanan atık yağ miktarlarının dağılımı aşağıda verilmektedir. Toplanan kızartmalık yağlar toplam atık yağ içinde %9’luk bir orana sahiptir. (Şekil 9)

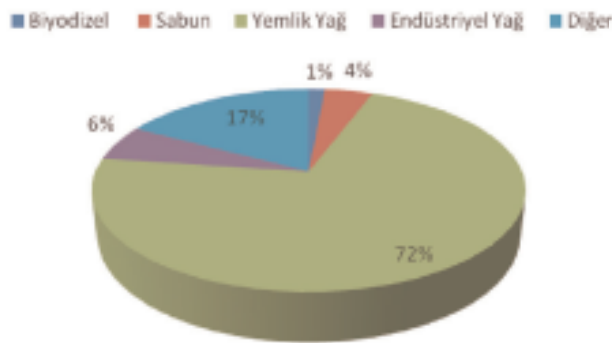
Bitkisel Atık Yağ Toplama Oranları

Şekil 9: Bitkisel atık yağ toplama oranları

Mutfaklardan kaynaklanan kullanılmış kızartmalık yağların toplama miktarının artırılması amacıyla "üretici sorumluluğu" kapsamında bu yağların toplanması planlanmaktadır. Yemelik yağ üretimi sonucunda oluşan ve Yönetmeliğe göre bitkisel atık yağ olarak değerlendirilen soap-stock, tank dibi tortu ve yağlı toprak geri kazanımı ile ilgili kurum ve kuruluşların uygun görüşleri alınarak sabun, yem ve diğer ürünlerin (makine yağları ve diğer oleo-kimyasallar) üretiminde kullanılmaktadır.

Geri Kazanım Ürünlerinin Dağılımı

Şekil 10: Geri kazanım ürünleri

Bakanlıkça 2872 sayılı Çevre Kanunu'nun 12'nci maddesine istinaden çevre denetim birimi kurarak Bakanlığa başvuran belediyelere Bitkisel Atık Yağların Kontrolü Yönetmeliği'nin 8'inci maddesi gereğince bitkisel atık yağ üreten otel, lokanta, yemek fabrikaları, sanayi mutfakları ve benzeri yerleri denetlemek amacıyla yetki devri yapılmaktadır. Bakanlıkça 2011 yılı itibarıyla 87 adet belediyeye yetki devri yapılmıştır.

Poliklorlu Bifenil (PCB) ve Poliklorlu Terfeniller (PCT)

12 kalıcı organik kirleticilerden biri olan PCB'ler bir grup aromatik klorlu bileşik olan poliklorlu bifenillere verilen genel isimdir. PCB'lerin zararlı etkileri, bu maddelerle kirlenmiş gıda ve içecekler tüketildiğinde veya bu maddeler teneffüs edildiğinde, yutulduğunda ya da deriyle temas ettiğinde ortaya çıkmaktadır. PCB'ler bertaraf veya başka herhangi bir amaçla yakıldıklarında tam bir yanma meydana gelmezse, çok daha zararlı etkilere sahip furanlar (PCDF) ve dioksinler (PCDD) yan ürün olarak ortaya çıkmaktadır.

27.12.2007 tarihli 26739 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren "Poliklorlu Bifenillerin (PCB) ve Poliklorlu Terfenillerin (PCT) Kontrolü Hakkında Yönetmelik" in amacı; kullanılmış poliklorlu bifenil (PCB) ve poliklorlu bifenil içeren madde ve ekipmanların çevre ve insan sağlığına zarar vermeden tamamen ortadan kaldırılmasının sağlanmasına yönelik idari ve teknik usul ve esasları düzenlemektir.

Ayrıca Yönetmelik'te; Poliklorlu Bifenil ve Poliklorlu Terfenillerin (PCB/PCT), kullanılmış PCB ve PCB içeren madde ve ekipmanların envanterinin hazırlanması, elinde bulunduranların, taşıyıcıların, geçici depolama yapanların, arındırma ve/veya bertaraf işletmecilerinin yükümlülükleri belirlenmiş, ayrıca Poliklorlu Bifenil ve Poliklorlu Terfenillerin (PCB/PCT), kullanılmış PCB ve PCB içeren ekipmanların arındırılmasını veya bertarafını sağlamak amacıyla faaliyet gösterecek tesislere lisans verilmesi, bu tür atıkların insan sağlığı ve çevreye verebileceği olumsuzlukların önüne geçilmesi hedeflenmiştir.

Ömrünü Tamamlamış Lastikler (ÖTL)

Çevre açısından oldukça dayanıklı yüksek molekül yapı polimerlerden ibaret doğal ve sentetik kauçuklardan üretilen ürünlerin kullanılmasını müteakip, faydalı ömürlerini tamamlamaları ile çevrede zor ortadan kalkacak "atık lastikler" oluşmaktadır. Faydalı ömrünü tamamladığı belirlenerek araçtan sökülen orijinal veya kaplanmış, bir daha araç üzerinde lastik olarak kullanılmayacak durumda olan ve üretim esnasında ortaya çıkan ıskarta lastikler ömrünü tamamlamış lastik olarak tanımlanmaktadır.

Türkiye'de kullanımları sonrasında, ömrünü tamamlamış lastiklerin; çevreye zarar verecek şekilde doğrudan veya dolaylı olarak alıcı ortama verilmesinin önlenmesine, geri

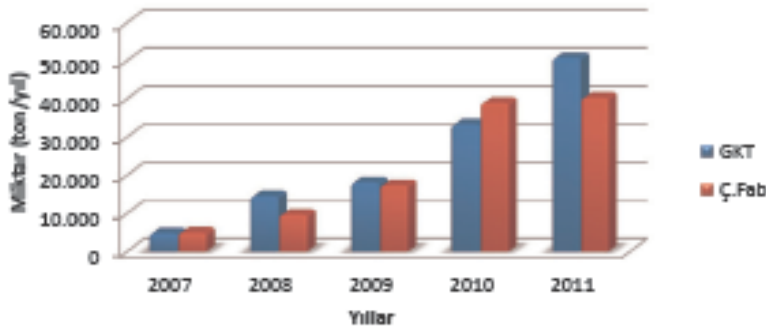
kazanım veya bertarafı için toplama ve taşıma sisteminin kurulması, yönetim planının oluşturulması ve ömrünü tamamlamış lastiklerin yönetiminde gerekli düzenlemelerin ve standartların sağlanmasına, ithalatı, ihracatı ile transit geçişine ilişkin sınırlama ve yükümlülüklerle yönelik idari ve teknik esasları düzenlemek amacıyla, Ömrünü Tamamlamış Lastiklerin Kontrolü Yönetmeliği 25 Aralık 2006 tarihli ve 26357 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak, 1 Ocak 2007 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Bu Yönetmelik’te karkas vasfındaki lastikler yer almamakta ve atık lastiklerin ithalatı yasaklanmaktadır.

2007-2011 yılları arasında toplanarak geri kazanım ve çimento fabrikalarına gönderilen ÖTL miktarı 5.000 ton/yıl’dan 40.350 ton/yıl’a çıkmıştır. Yüksek kalorifik değere sahip olan kullanılmış lastikler yüksek sıcaklıklardaki fırınlarda yakılarak enerji elde edilebilir. Kullanılmış lastikler çimento fabrikalarında ilave yakıt olarak kullanılmaktadır. Bunun için Çevre ve Şehircilik Bakanlığın’dan lisans alınması gerekmektedir.

Ulusal Program’da “Öncelikle Uyumlaştırılması Gereken Direktifler” bölümünde yer almaktadır.

Toplam ÖTL Miktarı

Şekil 11: Geri kazanım tesisleri ve çimento fabrikalarında ek yakıt olarak kullanılan ÖTL miktarları

■ Elektrikli ve Elektronik Atıklar

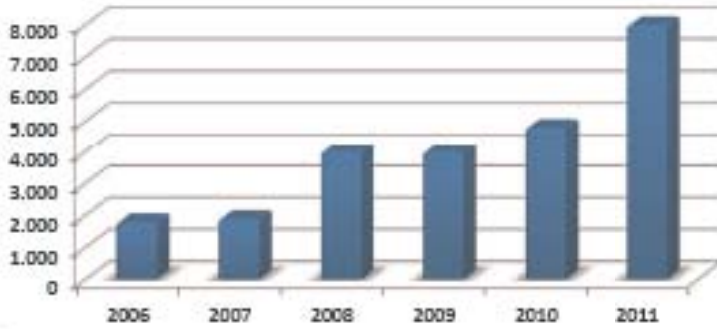
Avrupa Birliği’nin atık elektrikli ve elektronik eşyaların yönetim stratejisini belirleyen 2002/96/EC sayılı atık elektrikli ve elektronik eşya direktifi ile elektrikli ve elektronik eşyaların üretiminde kullanılan tehlikeli maddelerin kullanılmasını yasaklayan 2002/95/EC sayılı elektrikli ve elektronik eşyalarda bazı zararlı maddelerin kullanımının sınırlandırılmasına ilişkin direktif ülkemizin AB müktesebatının üstlenilmesine dair

Söz konusu direktiflerin ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında “Atık Elektrikli ve Elektronik Eşyaların Kontrolü Yönetmeliği” Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından hazırlanarak 22.05.2012 tarihli ve 28300 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

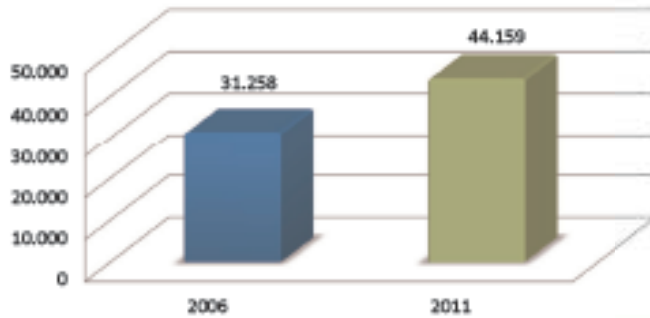
Hazırlanan Yönetmelik büyük ev eşyaları, küçük ev aletleri, bilişim ve telekomünikasyon ekipmanları,

tüketici ekipmanları, aydınlatma ekipmanları, elektrikli ve elektronik aletler (büyük ve sabit sanayi aletleri hariç olmak üzere), oyuncaklar, eğlence ve spor aletleri, tıbbi cihazlar (implantasyon ürünleri ve hastalık bulaşıcı temaslarda bulunan ürünler hariç), izleme ve kontrol aletleri ve otomat sınıflarına dâhil olan elektrikli ve elektronik eşyalar ile elektrik ampulleri ve evsel amaçlı kullanılan aydınlatma gereçlerini kapsamaktadır.

2011 yılında kayıt altına alınan AEEE toplama miktarı yaklaşık 8.000 tondur (Şekil 12).

Toplanan AEEE miktarı (ton)**Şekil 12: Atık elektrikli ve elektronik eşya toplama miktarları****■ Ömrünü Tamamlamış (Hurda) Araçlar (ÖTA)**

Ömrünü tamamlamış taşıtların yönetimi stratejisini belirleyen 18 Eylül 2000 tarihli ve 2000/53/EC sayılı Ömrünü Tamamlamış Araçlar Direktifi'nin ulusal mevzuatımıza uyumlaştırılması çalışmaları kapsamında; çevre ve insan sağlığının korunması için araçlardan kaynaklanan atıkların oluşumunu engellemek, ömrünü tamamlamış araçlar ve bunlara ait parçaların yeniden kullanım, geri dönüşüm ve geri kazanım işlemleri ile bertaraf edilecek atık miktarını azaltmak amacıyla "Ömrünü Tamamlamış Araçların Kontrolü Yönetmeliği" Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanarak 30 Aralık 2009 tarihinde yayınlanmıştır.

Hurdaya ayrılan araç sayıları**Şekil 13: Yıllara göre hurda araç sayıları****■ Hafriyat Toprağı, İnşaat ve Yıkıntı Atıkları**

Hafriyat Toprağı İnşaat ve Yıkıntı Atıklarının Kontrolü Yönetmeliği 18.03.2004 tarihli ve 25406 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik ile hafriyat toprağı ile inşaat ve yıkıntı atıklarının çevreye zarar vermeyecek şekilde öncelikle üretildikleri yerde kaynakta azaltılması, toplanması, geçici biriktirilmesi, taşınması, geri kazanılması, değerlendirilmesi ve bertaraf edilmesi hedeflenmektedir.

Sağlıklı bir geri kazanım ve bertaraf sisteminin oluşturulması için atıkların kaynağında ayrılması ve konut, bina, köprü, yol ve benzeri alt ve üst yapıların yıkımı öncesinde ve sırasında içindeki yabancı ve geri kazanımı mümkün olmayan maddelerden ayıklanması ve yıkımın belirli ölçülerde ve kontrollü olarak (seçici yıkım) yapılması, hafriyat toprağı ile inşaat/yıkıntı atıklarının karıştırılmaması esastır.

Yönetmelik'te Bakanlığın, mülki amirlerin, belediyelerin, geri kazanım tesisi işle-

tenlerin görev ve yetkileri ile hafriyat toprağı ve inşaat/yıkıntı atıkları üreticilerinin yükümlülükleri tanımlanmıştır.

Hafriyat toprağı, inşaat ve yıkıntı atıkları üreticileri oluşan atıkların toplanması, taşınması ve bertarafı ile ilgili harcamaları karşılamakla yükümlüdürler. Bu amaçla uygulanacak bedel, büyükşehirlerde ilçe belediyelerinin teklifi ile büyükşehir belediyesi, diğer illerde ise il ve ilçe belediyeleri, mücavir alan sınırları dışında ise mahallin en büyük mülki amiri tarafından tespit ve ilan edilir.

■ Tıbbi Atıklar

Sağlık kuruluşlarının faaliyetleri sırasında ortaya çıkan atıklar diğer atık türlerinden daha yüksek oranda enfeksiyon riski taşırlar. Tıbbi atıklar enfeksiyona sebep olan patojenler içerdiğinden HIV ve hepatit B-C virüsleri gibi pek çok mikroorganizma tıbbi atıklar vasıtasıyla bulaşabilmektedir. Sağlık

kuruluşlarında antibiyotiklere ve kimyasal dezenfektanlara dirençli bakterilerin bulunması, kötü yönetilen tıbbi atıklardan kaynaklanan tehlikeleri daha da artırmaktadır. Dolayısıyla tıbbi atıkların yetersiz ve uygunsuz muamelesi, ciddi halk sağlığı sonuçları oluşturduğu gibi çevre üzerinde de olumsuz etkiler yapmaktadır. Bu sebeple güvenli tıbbi atık yönetimi, çevre ve insan sağlığının korunmasında önem arz eden bir husustur.

Tıbbi atıkların ayrı toplanması, geçici depolanması, taşınması ve bertaraf edilmesi ile ilgili esaslar, 22.07.2005 tarihli ve 25883 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ile belirlenmiş olup; tıbbi atıkların bertaraf edilmesi ile ilgili sorumluluklar büyükşehirlerde büyükşehir belediyelerine, büyükşehir belediyesi olmayan yerlerde ise belediyeler veya yetkilerini devrettiği kişi ve kuruluşlara verilmiştir.

Tıbbi atık yönetimi konusunda belediyelerin yükümlülükleri arasında tıbbi atık yönetim planını hazırlamak, tıbbi atıkları geçici atık deposundan/konteynerinden alarak taşımak, tıbbi atık taşıma araçları için taşıma lisansı almak, bertaraf/sterilizasyon tesislerini kurmak, işletmek, tıbbi atık bertaraf/sterilizasyon tesisleri için lisans almak, geçici atık depolarına yapı ruhsatı vermek, ilgili personeli eğitmek, toplanan, taşınan ve bertaraf edilen tıbbi atık miktarını kayıt altına almak ve yılsonunda valiliğe göndermek de yer almaktadır.

Tıbbi atıklar yakılarak veya sterilizasyon işlemine tabi tutularak zararsız hale getirilmesi sonrasında evsel atık depolama alanlarında depolanarak bertaraf edilmektedir.

03.12.2011 tarihli ve 28131 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik gereğince 01.01.2014 tarihinden itibaren büyükşehirlerde büyükşehir belediyelerinin sorumluluk alanlarında günlük 10 tonun üzerinde tıbbi atık oluşması halinde, tıbbi atıkların yakılarak bertaraf edilmesi gerekmektedir.

Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmeliği ile tıbbi atıkların bertarafı konusunda gelişmiş ülkelerde uygulanan alternatif bertaraf teknolojilerinin ülkemizde de uygulanmasının önü açılmıştır. Buna göre enfeksiyöz atıklar ile kesici-delici atıklar, sterilizasyon işlemine tabi tutularak zararsız hale getirilebilmekte ve risksiz hale gelen bu atıklar, evsel atık depolama alanlarında depolanarak bertaraf edilebilmektedir.

■ Tehlikesiz Atıklar

Tehlikesiz atıklar; Atık Yönetimi Genel Esaslarına İlişkin Yönetmelik EK-III-A'da belirtilen tehlikelik özelliklerini (patlayıcı, oksitleyici, tutuşabilen, toksik, kanserojen, korozif vb.) içermeyen veya bu özellikleri aynı Yönetmeliğin EK-III-B'sinde verilen sınır değerlerin altında olan atıklardır. Tehlikesiz atıklar evlerden ve sanayinin tüm alanlarından kaynaklanabilmektedir. Tüm atık türlerinde olduğu gibi, tehlikesiz atık yönetiminde de atıkların geri kazanılması ve ekonomik bir değer oluşturulması esastır. Bu doğrultuda tehlikesiz atık sınıfında yer alan plastik türleri, kağıt-karton, cam, tekstil, demir ve demir dışı metaller ve çeşitli kimyasal maddelerin geri kazanımı faaliyetinde bulunan firmalara geçici faaliyet belgesi ve çevre izin ve lisans belgesi verilmektedir.

17.06.2011 tarihli ve 26967 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Bazı Tehlikesiz Atıkların Geri Kazanımı Tebliği kapsamında geri kazanım faaliyetleri sürdürülmektedir.

Ramazanın Adresi İstanbul

İstanbul Büyükşehir Belediyesi her yıl olduğu gibi bu yıl da sunduğu bir dizi etkinlikle İstanbullulara farklı bir Ramazan yaşattı.

İstanbul'un farklı noktalarında, günde 20 bin kişiye iftar veren Büyükşehir Belediyesi; Feshane Bahçesi'nde ve Beyazıt Meydanı'nda düzenlenen şiir dinletileri ve konserlerden oluşan sahne etkinlikleriyle de İstanbulluların gönlünde taht kurdu.

İstanbul Büyükşehir Belediyesinin hazırladığı farklı konsept ile bu yıl ikincisi düzenlenen "Asırlık Tatlar ve Sanatları" fuarı da İstanbullar ve turistlerden büyük ilgi gördü.

Ramazana ayının İstanbul'da farklı yaşandığını ifade eden TBB ve İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı Dr. Kadir Topbaş, "Böyle bir şehirde bu geleneksel kültür ve değerlerimizi gün yüzüne çıkartmak istedik. Geçen yıl başlattığımız Selçuklu ve Osmanlı'da gördüğümüz çarşı anlayışı bedesten dediğimiz tarzda stantlar oluşturduk" dedi.

Sultanahmet Meydanı'nda kapılarını açan fuarda yer alan sergide var olan değerlerin sergilenip uygulanmasına özen gösterdiklerini dile getiren Başkan Topbaş "Geçmişte Sultanahmet Meydanı'ndaki Ramazan etkinliklerinde maalesef rahatsız edici boyuttaydı. Bir panayır yeri gibiydi. Yerli yabancı turistlerden tenkit alıyorduk. Ancak şimdi bize yakışan kaliteyi yansıtır hale geldik" şeklinde konuştu.

Bu yıl Ramazan Fest adı altında bir aktivite başlatıldığını belirten Başkan Topbaş şunları kaydetti: "Ramazan-ı Şerif İstanbul'da farklı yaşanıyor. Bunun dünyanın farklı ülkelerine özellikle İslam ale-

mine önemli etkisi olabilir. Her anlamda farklılıklara sahip bir şehirde yaşıyoruz. Aynı zamanda inanç turizminin merkezi burası. İslam aleminin en önemli mabetleri, sahabe kabirlerinin, ziyaret noktaları var. Türkiye'nin birçok yerinden Ramazan münasebetiyle İstanbul'a gelenler var. Böyle bir süreçte biz Ramazan'ın bereketinden faydalanmak istedik. 24 saat yaşanan bir Ramazan olacak. İBB ve İlçe belediyeleri olarak Ramazan'ın farklı tatlarda yaşanmasını sağlamak istiyoruz. Kitap fuarları ve feshanede etkinlikler gerçekleştirilecek. İlçe belediyelerimiz mahalle aralarında iftar sofrası kurarak kardeşlik duygusunu yansıtacaklar."

Konuşmasının ardından Başkan Topbaş ve beraberindekiler butona basarak fuarın açılışını yaptı. Stantları tek tek gezerek bilgi alan Başkan Topbaş, ikram edilen asırlık lezzetlerin tadına baktı.

Fuarda Yer Alan Asırlık Tatlar ve Sanatlar

Asırlık Tatlar: Helva, Lokum, Kuru Kahve, Baklava, Pa-dışah Macunu...

Eski Zanaatlar: Çini, Ebru, Telkari, Kaligrafi, Hat Sanatı, Sedef İşlemeciliği, Tezhip, Kumaş Boyama, Hacıvat Karagöz...

Ankara Büyükşehir Belediyesinden Ramazan Sofralarına Katkı

Ankara Büyükşehir Belediyesi, birlik, beraberlik ve dayanışma ayı Ramazan'da da dar gelirli aileleri yalnız bırakmadı. Yıl boyunca 148 bin 937 ihtiyaç sahibi aileye yardım yapan Büyükşehir Belediyesi, Ramazan ayında da 16 bin 664 aileye gıda ve temizlik kolileri ulaştırarak destek oldu.

Sosyal Hizmetler Daire Başkanlığı bünyesinde gerçekleştirilen projeler kapsamında yıllardır dar gelirli ve ihtiyaç sahibi ailelere yardımda bulunan gıda dağıtım ekipleri, iftar ve sahur sofralarına da katkı sundu.

Ankara Büyükşehir Belediyesi Sosyal Hizmetler Dairesi Başkanlığı tarafından, bu yıl 148 bin 937 ihtiyaç sahibi aileye iki kere yardım ulaştırıldı. Bunun dışında Ramazan ayında da 16 bin 664 aileye ekstra yardım verildi. Büyükşehir Belediyesinin 8 noktada kurduğu iftar çadırlarında, her gün 10 bin kişi, EGO yemekhanesinde hijyenik koşullarda hazırlanan 4 çeşit yemekle orucunu açma şansı buldu. Yıl boyunca düzenli olarak 10 milyon 491 bin 860 ekmek dağıtan Büyükşehir Belediyesinin Ramazan ayı boyunca ulaştırdığı ekmek sayısı ise 563 bin. Büyükşehir Belediyesi ayrıca, bu yıl Ramazan ayında 26 aileden 39 kişiye 1906 parça giysi yardımı yaptı.

Ankara'da Ramazan'ın Adresi Hamamönü Oldu

Ramazan'ın her gününde on binleri ağırlayan, coşkusu-na tüm Ankaralıları ortak eden Hamamönü, Ramazan ayı boyunca iftar öncesi ve sonrası farklı etkinliklerin adresi oldu. İftar öncesinde başlayan programlar iftar saatiiyle birlikte mola verirken, Hamamönü'ndeki restoran ve kafeler dolup taşı. Orucunu Hamamönü'nde açma ayrıcalığına tadanlar, daha sonra tüm sokaklara yayılan etkinliklere kendilerini kaptırdılar.

Altındağ Belediyesi tarafından bu yıl dördüncüsü düzenlenen Hamamönü Ramazan Etkinlikleri yine Ankaralıları

tarafından büyük beğeni gördü. Hamamönü Meydanı'nda ve Tacettin Dergahı'nın önünde kurulan sahnelerde gecenin geç saatlerine kadar süren etkinlikleri takip eden Ankaralıları, alışveriş ve eğlencenin coşkuya dönüştüğü sokakları ve mekanları hınca hınç doldurdu.

Altındağ Belediye Başkanı Vey-sel Tiryaki, bu yıl dördüncüsünü düzenledikleri Hamamönü Ramazan Etkinlikleri'nin güzel anılarla son bulduğunu belirtti. Ankara'da Ramazan ruhunu yaşamak isteyen herkesin Hamamönü'ne akın ettiğini belirten Başkan Tiryaki, Hamamönü'nün artık Ankara için önemli bir turizm merkezi haline geldiğini ifade etti.

Herkesin Ramazan Bayramı'nı kutlayan Başkan Tiryaki, birlik ve beraberlik mesajı verdi.

Mevlana Diyarı Konya Keçiören'e Misafir Oldu

Keçiören Belediyesi 4. Uluslararası Ramazan Etkinlikleri'nin on dokuzuncu gecesine Mevlana şehri Konya konuk oldu. Gecede Konya'dan gelen semazenlerin gösterileri katılımcılar tarafından beğeni ile izlendi.

Dünya ülkeleri ile Anadolu şehirlerinin buluştuğu Keçiören Belediyesi 4. Uluslararası Ramazan Etkinlikleri'nin on dokuzuncu gecesinde Konya'yı misafir etti. İftar yemeğiyle başlayan Konya Gecesi, Konya Evi'nin açılışı ile devam etti. Katılımın yoğun olduğu geceye Ak Parti Konya Milletvekilleri Mustafa Akış ve Kerim Özkul, Milli Eğitim Bakan Yardımcısı Orhan Erdem, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakan Yardımcısı Halil Etyemez, Kamu Düzeni ve Güvenliği Müsteşar Yardımcısı Kudret Bülbul, Keçiören Belediye Başkanı Mustafa Ak, Selçuklu Belediye Başkanı Uğur İbrahim Altay, Konya Eğitim Kültür ve Sağlık Vakfı (KONEV) Başkanı Hakkı Teke, Keçiören ve Selçuklu Belediyesi meclis üyeleri ile vatandaşlar katıldı.

Gecede ilk olarak Konya Tasavvuf Müzik Topluluğu sahne alarak farklı eserleri seslendirdi. Müzik dinletisinin ardından katılımcılara Konya'dan gelen semazenler tarafından sema gösterisi sunuldu. Katılımcıların beğeni ile izlediği sema gösterisi vatandaşlardan yoğun alkış aldı.

Gecede konuşma yapan Keçiören Belediye Başkanı Mustafa Ak, Ramazan ayında dünya ülkeleri ile Anadolu şehirlerinin güzelliklerinin Keçiören'de buluştuğunu belirterek Ramazan'a uygun bir birlik ve beraberliğin yaşandığını söyledi. Keçiören Belediyesi ile Konya Selçuklu Belediyesi'nin kardeş belediyeler olduğunu hatırlatan Başkan Ak, "Bugün kadim şehirlerimizden olan Anadolumuzun incisi Konya'yı ağırladık. Bizlere güzel gösteriler sunan ve geceye katkı veren herkese teşekkür ediyoruz" dedi.

Mardin Ramazan Etkinlikleri

Mardin Belediyesi tarafından düzenlenen Ramazan Ayı Kültürel Etkinlikleri ilahi sanatçıların verdiği konserlerle devam etti.

Cumartesi günleri düzenlenen etkinliklerde konseri vatandaşlarla birlikte dinleyen Belediye Başkanı Mehmet Beşir Ayanoğlu konseri tribünlerden izleyen vatandaşların yanına giderek Ramazan aylarını kutladı. Ramazan ayı boyunca Dara Anfi Tiyatroyu etkinlik alanı olarak kullanacaklarını söyleyen Mardin Belediye Başkanı Mehmet Beşir Ayanoğlu, "Vatandaşların rahat, huzurlu ve güzel bir Ramazan ayı geçirmeleri için tüm çalışmalarımız devam ediyor. Ramazan ayında oluşan atmosfer Mardin'e ayrı bir anlam katıyor. Tüm halkımızı farklı bir Ramazan yaşamak için bu etkinliklere davet ediyoruz" dedi.

Okullarda 173 Ton Pil Toplandı

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, eğitim kurumları ile birlikte okullardan 173 ton atık pil topladı.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı koordinasyonunda Taşınabilir Pil Üreticileri ve İthalatçıları Derneği ile birlikte yürütülen eğitim çalışmaları kapsamında 2012 yılının ilk altı ayında 51 eğitim düzenledi. 14 büyükşehir belediyesi, 40 il belediyesi ve 4 ilçe belediyesinin desteği ile okullarda başlatılan kampanyalar kapsamında pillerin türleri ve kullanım yerleri, atık pilin yarattığı çevre kirliliği, atık pil toplama sistemi, atık pillerin bertaraf/geri dönüşüm yöntemleri ile Avrupa Birliğindeki uygulamalar anlatıldı. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ayrıca okul kampanyalarını, eğitim konferanslarını ödülleri destekledi. Düzenlenen yarışmalar sonucunda birinci olan okullara masa tenisi masası, ikinci olan okullara satranç eğitim panosu ve satranç takımları, üçüncü olan okullara spor seti (futbol, voleybol, basketbol topu, kaleci eldiveni, antrenman yeleği) hediye edildi.

Balıkesir'de Çevreci Öğrencilere Ödül

Balıkesir'de Atık Pil Toplama Kampanyası'nda en fazla pili toplayan okul olan Ece Amca İlköğretim Okulu'nu ziyaret eden Balıkesir Belediye Başkanı İsmail Ok, öğrencilere ödül verdi.

2011-2012 eğitim öğretim yılında 145 kilo atık pil toplayan öğrenciler tarafından büyük ilgiyle karşılanan Başkan Ok, "Bugün buraya size teşekkür etmek için geldim. Balıkesir'de en çok atık pil toplayan okul olarak çok büyük bir iş başardınız" dedi.

"Bu sayede okulunuza satranç takımı ve masa tenisi kazandırdınız. Bunlardan daha da önemlisi çevre için son derece zararlı olan bu kimyasal atıkları toplamakla, topraklarımızın kirlenmesine engel oldunuz.

Çevreci bireyler olarak okulunuzu en iyi şekilde temsil ettiğiniz için hepinizi kutluyorum" şeklinde konuşan Başkan Ok ayrıca, öğrencileri teşvik eden ve çevre duyarlılığı geliştiren öğretmen ile velilere de teşekkür etti.

Sincan'da "Dönüşüm İyi Gelecek" Sloganı Hayat Buldu

"Dönüşüm İyi Gelecek" sloganı ile hayata geçirilen geri dönüşüm projeleri ile Sincan, geleceğe yatırım yapıyor. Sincan Belediyesi ambalaj atıklarının ve elektronik atıkların yanı sıra pil ve atık yağları da geri dönüştürerek doğaya ve çevreye kazandırıyor.

Sincan Belediyesi gelecek nesillere daha iyi bir dünya bırakmak için geri dönüşüm faaliyetlerini hızla sürdürüyor. İlçede ambalaj atıklarının yanı sıra pil ve atık yağları da toplayan Belediye, geçtiğimiz günlerde elektronik atıkların toplanması için de düğmeye basmıştı. İlçe halkının yoğun ilgisi ve duyarlılığı sayesinde geri dönüşüme önemli katkıları bulunan ilçede, pil ve atık yağ toplama işlemleri de devam ediyor.

Sincan Belediyesi, doğada yok olması 300 yılı bulan pillerin geri dönüştürülmesi için çalışmalarını sürdürüyor. Atık pillerin içerisinde bulunan ağır metaller; çöpe, toprağa, denize ve akarsuya kanıştığında doğaya ve çevreye ağır zararlar veriyor. Bu zararların bilincinde olan Sincan Belediyesi, ilçe halkı ile ortaklaşa çalışarak atık pilleri topluyor. Ortak çalışmanın meyvesi olarak geçtiğimiz aylarda 91 kilo atık pil toplandı. Bu ay ise toplanan pil miktarı 50 kilogramı buluyor. İlçe halkının gösterdiği duyarlılık sayesinde bu rakam her geçen gün artıyor. Bu artışa halkın pil toplama kutularına rahat ulaşmasının da etkisi büyük. Okul, muhtarlık, hastane ve Belediye hizmet binalarına yerleştirilen atık pil kumbaraları büyük ilgi görüyor.

Denizleri, canlıları, bitkileri korumak ve gelecek nesillere daha güzel bir dünya bırakmak için atık yağ ve pillerin biriktirilmesi gerektiğine vurgu yapan Sincan Belediye Başkanı Doç. Dr. Mustafa Tuna; "Atık pil ve atık yağlar doğaya en fazla zararı veren atıkların başında geliyor.

Gelecek nesillere daha temiz daha güzel bir dünya bırakmak için halkımızla el ele verecek çalışıyoruz. Geri dönüşüm projelerimize halkımızın da ilgisi bizleri memnun ediyor" dedi.

Sakarya Büyükşehir Belediyesinde Çevre Eğitimleri Sürüyor

Büyükşehir Belediyesi ve İl Millî Eğitim Müdürlüğü işbirliğiyle okullarda düzenlenen çevre eğitimlerine hız kesmeden devam ediliyor. 30 ayrı okulda gerçekleştirilmesi planlanan eğitimlerde atık elektrik ve elektronik eşyalar, atık piller, bitkisel atık yağlar, geri dönüşüm, sürdürülebilir kalkınma, enerji tasarrufu, su kullanımında dikkat edilecek hususlar ve hava kirliliği konularında bilgi veriliyor.

Atık Pillerin geliş güzel bir şekilde evsel çöplere atılmaması veya herhangi bir yerde yakılmaması, ayrıca kontrolsüzce içinin açılmaması gerektiğine dikkat çekilen eğitimlerde, atık pil kutusuna atılma-yan her pilin çevre ve insan sağlığını tehdit ettiği vurgulanıyor.

Ayrıca Belediye atık toplama miktarları ile Marmara Bölge Birincisi olan Sakarya Büyükşehir Belediyesi, uyguladığı elektronik atık toplama sistemi ve şehrin genelinde geliştirdiği toplama ağı ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığı tarafından örnek belediye seçildi.

Burdur'da 106 Kg Pil Topladılar

Burdur Belediyesi tarafından, kentteki ilköğretim okulları arasında düzenlenen atık pil toplama kampanyasında, 106 kilogram ile en çok pil toplayan okul, Sakarya İlköğretim Okulu oldu. Belediye Başkan Vekili Mustafa Özboyacı, pil toplama kampanyasıyla okullar arasında tatlı bir yarış yaşandığına dikkati çekerek okulların pil toplama kampanyasına gösterdikleri duyarlılık için teşekkür etti.

Yarışmada birinci olan Sakarya İlköğretim Okulu Müdürü Tamer Bayar ise yaptığı konuşmada "Önemli olan ödül değil çevrenin korunması. Bu ödül çocuklarımıza bir motivasyon oldu. Biz okul olarak yarışma olsa da olmasa da bu yıl da pil toplamaya devam ediyoruz" dedi.

Kocaeli'de 55 Bin Ton Elektronik Atık Geri Kazanıldı

Kocaeli'de 2008 yılında başlatılan "Elektronik Atıkları Toplama" projesi kapsamında toplanan 55 bin ton elektronik atık geri kazandırıldı.

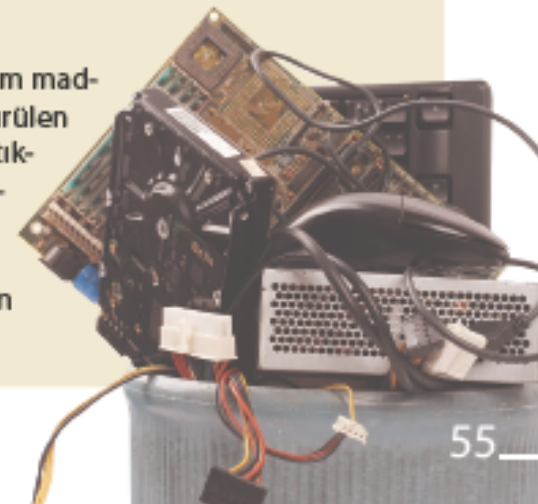
Kocaeli Büyükşehir Belediyesinden yapılan açıklamaya göre, ekonomik ömrünü tamamlamış ya da kullanılamaz hale gelen elektronik eşyaların toplanarak geri dönüşümlerinin sağlanması amacıyla 2008 yılında başlatılan proje kapsamında, başta okullar olmak üzere kamu kurum ve kuruluşları ile iş yerlerine elektronik atıkların bırakılması için özel kutular konuldu.

Elektronik atıkların ayrıca toplanması ile ilgili hane hal-

kına yönelik bilgilendirme çalışmaları da yürütüldüğü proje kapsamında, vatandaşlara, elektronik atıkların depolanması veya yakılarak yok edilmesinin çevreyi olumsuz etkileri hakkında bilgi verildi.

Söz konusu atıklar aracılığıyla krom, kadmiyum, civa gibi ağır metallerin doğaya bırakıldığına yer verilen açıklamada; "Bunun sonucunda ağır metaller, yer altı ve yer üstü su kaynaklarımıza karışabiliyor ve kirlilik oluşturuyor. Elektronik atıkların içerdikleri bu tehlikeli maddelerden dolayı evsel ve diğer atıklardan ayrı toplanması gerekiyor. Ayrıca elektronik atıkların içerisinde bulunan gümüş, bakır, paladyum ve plastik gibi maddelerin de geri kazanımı sağlanarak ham madde gereksinimi gideriliyor" denildi.

Açıklamada, çevrenin korunması ve ham madde döngüsünün sağlanması için sürdürülen proje ile ambalaj atıkları, elektronik atıklar, atık pil ve akümülatörlerin atık getirme merkezlerinde toplandığı ifade edilerek, projenin başladığı 2008 yılından itibaren toplanan atık miktarının 55 bin ton olduğu bildirildi.

Denizli'de Okullar Halka Kapılarını Açtı

Denizli Milli Eğitim Bakanlığı, Orman ve Su İşleri Bakanlığı ile Türkiye Belediyeler Birliği tarafından okulların kültür, eğitim, sanat ve spor alanında mahalle sakinlerine açılması için uygulamaya konulan "Okullar Hayat Olsun Projesi", Denizli'de düzenlenen toplantıyla eğitim bölgesi okul müdürlükleri ve ilçe milli eğitim müdürlüklerine tanıtıldı.

Etkinlikte konuşan İl Milli Eğitim Müdürü Sebahattin Akgül projeye ilgili uygulama protokolünün Denizli Valiliği, Denizli Belediyesi, İl Milli Eğitim Müdürlüğü ve Orman Bölge Müdürlüğü arasında 6 Nisan 2012 tarihinde imzalandığını hatırlattı.

Akgül, söz konusu projeye 18 ilçedeki okullar ile merkezdeki 25 okulda eğitim-öğretim saatleri dışında, hafta sonlarında ve yaz aylarında dersliklerin, kütüphanelerin, bilgi teknolojileri sınıflarının, çok amaçlı salonların, konferans ve spor salonları ile okul bahçelerinin sivil toplum örgütleri, kurum-kuruluşlar ile işbirliği yapılarak velilerin, mahallelinin ve çevrenin hizmetine açılmasının, okulların öğrenciler ve yetişkinler için birer "hayat boyu öğrenme merkezi" ve eğlenme, dinlenme aktivitelerine imkân veren "yaşayan güvenli alanlar" haline dönüştürülmesinin amaçlandığını kaydetti.

Okulların halkın birçok ihtiyacını karşılayan, yaz-kış açık, yaşam merkezleri haline geldiğini belirten Akgül, Denizlilileri okullara sahip çıkmaya, sunulan imkânlardan faydalanmaya davet ettiğini sözlerine ekledi.

Buca'da Okullar Hayat Oldu

Buca'da okulların halka kapılarına açarak aidiyet duygusunun gelişmesi, okul, çevre ve veli işbirliğinin artması amacıyla hayata geçirilen "Okullar Hayat Olsun" projesi uygulanmaya devam ediyor.

Bu kapsamda son olarak Buca Kıbrıs Şehidi Cengiz Topel İlköğretim Okulu Bahçesinde halka, velilere, öğrencilere yönelik açık hava film gösterimi gerçekleştirildi.

İlçe Milli Eğitim Müdürü Recep Yanık da imkânlar ölçüsünde "Okullar Hayat Olsun" projesini uygulamak için çalıştıklarını öncelikle okul kütüphaneleri ile bilgisayar laboratuvarlarının birleştirilmesi çalışmalarının yapıldığını bildirdi. Öğrenci, veli ve çevre halkının okullarının bu imkânlarından faydalanması için gerekli çalışmalar yapıldığını ve böylece kütüphane, internet, spor alanlarından yararlandırılmaya başlandığını aktaran Yanık, sinema gösteriminin de bunun bir parçası olduğunu söyledi.

Buca Belediyesinin de katkılarıyla, patlamış mısır, çekirdek, gazoz dağıtılan etkinlik Buca Belediye Başkan Vekili, İlçe Milli Eğitim Müdürü ve Şube Müdürleri, belediye Birim Müdürleri, Halkeğitim Merkezi Müdürü ve vatandaşların katılımıyla gerçekleşti.

Güney Antalya da Protokole İmza Attı

Okul saatleri dışında hayat boyu öğrenmeyi amaçlayan "Okullar Hayat Olsun" projesi kapsamına dahil ve dahil olmayan 33 okul için Güney Antalya Turizmi Geliştirme ve Altyapı İşletme Birliği (GATAB) ile İl Milli Eğitim Müdürlüğü arasında işbirliği protokolü imzalandı.

Valilik makamında gerçekleşen protokollerin imza törenine, Vali Dr. Ahmet Altıparmak, İl Milli Eğitim Müdürü Osman Nuri Gülay, Tekirova Belediye Başkanı ve Güney Antalya Turizmi Geliştirme ve Altyapı İşletme Birliği (GATAB) Başkanı Yusuf Üras katıldı.

Protokol ile GATAB hizmet bölgesinde kalan Kemer, Tekirova, Beldibi, Gönük, Çamyuva ve Adrasan bölgelerindeki 33 okula ulaşılacak. Proje kapsamında 33 okulun yaz aylarında dersliklerinin, kütüphanelerinin, bilgi teknoloji sınıflarının, çok amaçlı salonlarının, konferans salonlarının eksikliklerini gidermeyi üstlenecek GATAB, ayrıca bölgedeki okuyan öğrencileri tarihi yerler ile ilçeler arası sportif faaliyetlere götürecektir.

Tekirova Belediyesi ve GATAB Başkanı Yusuf Üras ile "Okullar Hayat Olsun" işbirliği protokolü töreninde konuşan Vali Altıparmak, proje kapsamında 172 okul ile işbirliği protokolü imzaladıklarını, bu okulların 33 tanesini GATAB'ın yapacağını kaydetti.

Okullar Hayat Olsun Projesi'nin sadece okul bahçelerinin düzenlenmesi, tanzim edilip çevrede yaşayanlara sunulması olmadığını ifade eden Vali Altıparmak; proje ile yaz okulları düzenlenmesi, eğitim-öğretim saatleri dışında sınıfların kullanılması, kütüphanelerin, bilgi teknoloji sınıflarının, spor salonlarının, konferans salonlarının bölge insanına açılacağını anlattı. Vali Altıparmak, başta Bakan Sayın Ömer Dinçer olmak üzere projede emeği geçenlere teşekkür etti.

ATIK SU YÖNETİMİ VE BELEDİYELER

İçinde bulunduğumuz yüzyıl, birçok teknolojik imkânları insanlığın hizmetine sunarken, bir yandan da insanlığın ortak malı olan çevreden geri getirmesi zor, hatta imkânsız olan varlıkları da alıp götürmektedir. Çevreyi geliştirmenin, çevre sağlığını korumanın ve çevre kirlenmesini önlemenin devletin ve vatandaşların görevi olduğu herkesin malumdur.

Çevre yönetimi ve kirliliğin önlenmesi konusunda en önemli konuların başında, su kaynaklarının korunması gelmektedir. Küresel iklim değişikliğinin en çok tesir edeceği tabii kaynak, su olacaktır.

■ Sanıldığından Aksine Su Zengini Bir Ülke Değiliz

Ülkemizde toplam kullanılabilir su miktarı 112 milyar m³'tür. Ülkemiz, bir yılda kişi başına düşen yaklaşık 1500 m³'lük kullanılabilir tatlı su miktarı dikkate alındığında, dünya ortalamasına göre su sıkıntısı bulunan ülkeler arasında yer almaktadır.

Bu sebeple, su kaynaklarının verimli yönetimi, sürdürülebilir gelişmenin gerçekleştirilebilmesi için önem arz etmektedir. Türkiye, su yönetim politikasını, devam eden AB'ye katılım sürecinin yanı sıra, artan nüfusu, hızlı kentleşmesi, küresel ve bölgesel düzeydeki gelişmeleri doğrultusunda mevcut ve gelecekteki su ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak geliştirmektedir.

Avrupa Birliği mevzuat uyum çalışmaları çerçevesinde, 2006 yılında yayımlanan "Kentsel Atıksu Arıtma Yönetmeliği" gereği, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, hassas su alanlarını ve az hassas su alanlarını 2009 yılında tespit etmiştir. Bu alanlarda kalan belediyelere ileri arıtım yapma zorunluluğu gelmiştir.

Çevre yatırım maliyetlerine bakıldığında en fazla paya sahip sektör, su ve atık su sektörüdür. AB uyumunun gerçekleştirilmesi için ihtiyaç duyulan yatırımların önümüzdeki dönemde, çevre sektörü için tahmin edilen toplam uyum maliyetinin 59 milyar Avro, su sektörü için ise toplam uyum maliyetinin 34 milyar Avro

olduğu ortaya konulmuştur. Atık su arıtma tesisleri ve şebeke yatırımları için ihtiyaç duyulan toplam maliyet ise 18 milyar Avro'dur.

■ Bakanlığımız Belediyelere AB Mali Yardımlarını Kullandırıyor

Bakanlığımızca, 2007 yılında Avrupa Birliği Katılım Öncesi Mali Yardım Aracı (IPA) kapsamında, 15 belediyenin (Erzurum, Bartın, Ceyhan, Adıyaman, Polatlı, Siverek, Seydişehir, Çarşamba, Diyarbakır, Erdemli, Akşehir, Aksaray, Merzifon, Lüleburgaz ve Soma) atık su arıtma tesisi için Avrupa Birliği standartlarında, Finansal ve Operasyonel Performans İyileştirme Değerlendirmesi (FOPIR), Master Plan, ÇED, Fizibilite Raporları, Tasarım Raporları hazırlanmış ve IPA başvuruları yapılmış ve de atık su arıtma tesisleri için inşaat süreci başlatılmış bulunmaktadır.

Atık su arıtma tesisi projelerinin yanında, aynı programdan desteklenen entegre su (içme suyu, kanalizasyon yenileme ve yapım, atık su arıtma tesisi vb.) projeleri de mevcut olup, bu kapsamda Akçaabat, Bu-

İlancak, Doğubeyazıt, Erciş, Erzincan, Manavgat, Nizip, Silvan belediyeleri yer almaktadır. Tüm su ve atık su projelerinin toplam maliyeti yaklaşık olarak 777 milyon Avro olarak bütçelendirilmiştir.

Ayrıca, IPA Projesi kapsamında yer almayıp, AB fonundan destek alan belediyelere ait projeler de mevcuttur. Bu kapsamda, Tokat ve Nevşehir atık su arıtma tesislerinin inşaatları bitmiş olup, 2010 yılında işletmeye alınmıştır. Kars belediyeleri atık su arıtma tesislerine ait projeler ile Ordu atık su arıtma tesisi inşaatı ise devam etmektedir. Kahramanmaraş atık su arıtma tesisi fizibilite raporu onaylanmış olup, ihale aşamasındadır. Şanlıurfa atık su arıtma tesisi ise, fizibilite aşamasını tamamlayıp Komisyon'dan görüş bekleyen projeler arasındadır. Amasya atık su arıtma tesisi için inşaat ihalesi tamamlanmış olup inşaatına başlanacaktır, Mardin atık su arıtma tesisi için fizibilite aşaması nihayetlenmek üzeredir.

Bununla birlikte, 2012 yılı içerisinde başlayan entegre su projeleri kapsamında, 21 adet yeni belediye yer almaktadır. Bu projelere ilişkin olarak ihale süreçleri devam etmektedir. IPA programından faydalanılarak yapılacak olan 21 belediyeyi kapsayan bu projenin bütçesi, 8 Milyon Avro'dur.

■ Bakanlığımızca Belediyelerin Altyapı Yatırımlarına Destek Sağlanıyor

Belediyelere atık su arıtma tesisi inşa etmeleri için teknik ve mali destekler verilmekte olup, Bakanlığımızca 2002 yılından bugüne kadar yaklaşık 694.000.000 TL hibe finansman desteğinin dağıtımı gerçekleştirmiş bulunmaktadır. Çevreyi koruma amaçlı yapılan çalışmalar sonucunda son yıllarda kanalizasyon şebekesi ve atık su arıtma tesisi ile hizmet verilen belediye sayısında ve nüfusunda önemli artış olmuştur.

Bu meyanda belediyelere atık su arıtma tesisi inşa etmeleri için teknik ve mali destekler verilmesinin yanı sıra, 2006 yılında değiştirilen Çevre Kanunu ile de belediyelere atık su arıtma tesisi kurmaları için termin verilmiştir.

■ Atık Su Arıtma Tesisi Sayısı Hızla Artıyor

TÜİK 2010 verilerine göre; kanalizasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun toplam belediye nüfusuna oranı, 2002 yılında % 83 iken, 2010 yılında % 88'e ulaşmıştır. Diğer taraftan kanali-

zasyon şebekesi ile hizmet verilen nüfusun toplam nüfusa oranı ise 2002 yılında % 65 iken, 2010 yılında % 73'e ulaşmıştır.

Şekil 1: Kanalizasyon Şebekesi ile Hizmet Verilen Nüfus

2002 yılında 145 atık su arıtma tesisi ile 3227 belediyeden 248'ine hizmet verilmekte iken 2012 yılında, 412 atık su arıtma tesisi ile 2950 belediyeden 530'una hizmet verilmektedir, ayrıca atık su arıtma tesisi hizmeti verilen belediye sayısının 2012 sonu itibarıyla 555'e çıkması beklenmektedir.

Şekil 2: Atık Su Arıtma Tesisi ile Hizmet Verilen Belediye Sayısı

Şekil 3: Yıllara Göre Kentsel Atık Su Arıtma Tesisi Sayısı

Nüfus bazında ise 2002 yılında belediye nüfusunun % 35'i atık su arıtma tesisine bağlı iken, 2012 yılında bu oran % 69,7'ye ulaşmıştır. 2017 sonuna kadar belediye nüfusunun en az %80'ine atık su arıtma hizmeti verilmesi planlanmaktadır.

Şekil 4: Atık Su Arıtma Tesisleri ile Hizmet Edilen Nüfusun Toplam Belediye Nüfusuna Oranı (%)

■ Belediyelerde Atık Su ve Katı Atık Bedellerinin Tahsiline İlişkin Mevcut Yasal Boşluk Bakanlığımızca Doldurulmuştur

Ülkemizde çevresel yatırımlar, yeterli finansal kaynak sağlanarak gerçekleştirilmesine rağmen, yapıldıktan sonra etkin bir şekilde işletilememektedir. Bu nedenle yatırım yapılırken projelerin işletme ve bakım maliyeti açısından uygun teknoloji seçimi, gerekli düzeyde tarifelerin uygulanması ve kurumsal kapasite açısından güçlenmesi önem arz etmektedir.

Çevre ile ilgili politikaların uygulanmasında, ekonomik araçların rolünün çevre politikalarını destekleyecek şekilde kullanılması gerekmektedir. Çevre Kanunu'nun getirdiği hükümler, bu eksiklikleri giderecek mahiyettedir. Özellikle Çevre Kanunu'nda; belediyelerin su, atık su ve katı atıkla ilgili hizmetlerinin karşılığını almasının sağlanması, bu hizmetlerden tahsil ettikleri gelirleri, yine sadece bu alanlarda kullanmalarının sağlanması, teşvik ve cezai yaptırımın güçlendirilmesi hususları yer almıştır.

Ayrıca hukuken atık su ücreti toplayamayan büyükşehir belediyeleri haricindeki belediyelerin, verdikleri altyapı hizmetlerinin karşılanması için gerekli olan atık su ücretlerini bilimsel olarak belirleyebilmeleri için, "Atıksu Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik" 2010 yılında yürürlüğe girmiş olup, mevzuat temelinde eksiklik giderilmiştir. Günümüze kadar bu yönetmeliğin uygulanmasında yaşanan sorunlar tespit edilmiş olup, sorunların çözümüne yönelik yönetmelik revizyon çalışmaları devam etmektedir.

■ Atık Su Arıtma Tesisleri Proje Onayları

Bilindiği üzere Atıksu Arıtma Tesislerinin (AAT) proje onay yetkisi Bakanlığa ait olup, bu kapsamda AAT'nin yapım aşamasında; istenilen düzeyde arıtma verimi sağlayacak, düşük yatırım ve işletim maliyetine sahip atık su arıtma teknolojilerinin seçilmesinin sağlanması amacıyla, Bakanlık tarafından 2004 yılından bu yana AAT Proje Onay iş ve işlemleri yapılmaktadır. 2004-2012 yılları arasında toplam, 1862 AAT için proje onayı yapılmıştır. Zamanla gelişen ve değişen teknoloji ile ihtiyaçlar doğrultusunda, yeniden düzenlenerek yürürlüğe giren 15.03.2012 tarih ve 2012/9 sayılı Atıksu Arıtma /Derin Deniz Deşarjı Tesisleri Proje Onayı Genelgesi çerçevesinde AAT proje onayları yapılmaktadır.

■ Bakanlığımızca Belediyelere Atık Su Arıtma Tesisleri Tip Projeleri Veriliyor

Nüfusu 2000-10000 arasında olan küçük yerleşim yerlerinin AAT'lerinin projelendirilmesi aşamasında yaşadıkları sıkıntıların giderilmesi için, Bakanlık tarafından uzun havalandırmalı, aktif çamur ve yapay sulak alan AAT tip projeleri hazırlanmış olup, talep eden Belediyelere ücretsiz olarak verilmektedir. Bu doğrultuda Bakanlık tarafından 700 belediyeye AAT tip projesi verilmiştir.

■ Arıtma Tesisleri Belgesi ile Düşük Enerji Maliyeti

4628 sayılı Kanun ve buna ilişkin ikincil mevzuat doğrultusunda, Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunca onaylanarak uygulamaya giren, Perakende Satış Tarifesi Usul ve Esaslarında Arıtma Tesisleri abone grupları için belirlenen tarifieden faydalanılması amacıyla, Bakanlık

tarafından Arıtma Tesisi Belgesi verilmekte olup, 223 tesise Arıtma Tesisi Belgesi verilmiştir.

■ Atık Su Arıtma Tesislerinin Enerji Giderlerinin %50'si Bakanlığımızca Karşılıyor

Bakanlık tarafından, Atık Su Arıtma Tesislerinin Enerji Giderlerinin %50'sinin karşılanması amacıyla hazırlanan mevzuat, 2010 yılında yürürlüğe girmiştir. Yönetmelikte belirtilen koşulları sağlayan işletmeler teşvikten faydalanmak için, Bakanlığa başvuruda bulunmuşlar ve 193 tesise Geri Ödeme Belgesi verilmiştir. Bu tesislerden 172'si, 2010 yılında atık su arıtma tesislerinde harcadıkları enerji giderinin bir kısmını geri almak üzere Bakanlığa Nisan ayı sonuna kadar başvuruda bulunmuştur. 2010 yılı için Bakanlar Kurulu tarafından geri ödeme oranı %50 olarak belirlenmiş olup, 22.893.489,45 TL ödeme yapılmıştır. 2011 yılı için Bakanlar Kurulu tarafından geri ödeme oranının %50 olarak belirlenmesi durumunda, 212 tesise yaklaşık 26,6 milyon TL ödeme yapılacaktır.

■ AAT'lerinin Sayısının Hızla Artması Çamur Problemlerini de Beraberinde Getiriyor

Avrupa Birliği sürecinde, çevre konusunda yapılan çalışmalar ve uygulamaların sonucunda, toplumsal bilincin artmasında önemli aşamalar kaydedilmiştir. Bakanlığımız da AB uyum sürecine paralel olarak çevresel yatırım ve düzenlemelere hız vermiştir. Yapılan yasal düzenlemeler kapsamında, atık suların arıtılmadan alıcı ortama verilmesinin önlenmesi amacıyla, tesis edilecek atık su arıtma sistemleriyle çamur miktarında ciddi oranda bir artış olacağından, arıtma çamurlarının nihai bertarafı büyük önem arz etmektedir.

■ Entegre ve Uygulanabilir Bir Çamur Yönetim Sistemi Oluşturulacak

TÜBİTAK KAMAG tarafından desteklenen evsel ve kentsel atık su arıtma tesislerinden kaynaklanan çamurların, işleme ve bertarafında, ülke ölçeğinde belirlenecek esaslardan oluşacak bir arıtma çamuru yönteminin belirlenmesini hedefleyen, Evsel/Kentsel Arıtma Çamurlarının Yönetimi Projesi ile bir yönetim sisteminin oluşturulması amaçlanmaktadır.

Proje kapsamında; arıtma tesislerinin coğrafi bölgeler bazında sınıflandırılması yapılacak, karakterizasyon çalışması yapılacak, arıtma çamuru miktarlarının azaltılmasına yönelik uygun minimizasyon ve stabilizasyon yöntemleri belirlenecek, arıtma çamurunun olası yararlı kullanımları (tarımsal amaçlı, çimento fabrikalarında ve kireç tesislerinde ek yakıt olarak kullanımı) araştırılacaktır.

Ülke genelinde, oluşan arıtma çamurları miktarı ile ilgili proje kapsamında çalışmalar yapılmıştır. Bu çalışmalar sonucunda, 2010 yılı itibarıyla, Türkiye genelinde üretilen çamur miktarı kuru madde (KM) olarak, 1096 ton/gün, yılda 400.040 ton KM arıtma çamuru üretildiği tespit edilmiştir. Bu rakamın 2014 yılında 484.828,16 ton/KM çıkması beklenmektedir.

Türkiye'de Oluşan Toplam Çamur Miktarı (ton KM/yıl)

■ Evsel ve Kentsel Arıtma Çamurunun Toprakta Kullanımına Dair Mevzuat ve Uygulama

Evsel ve kentsel arıtma çamurunun toprakta kullanılmasına yönelik hazırlanan "Evsel ve Kentsel Arıtma Çamurlarının Toprakta Kullanılmasına Dair Yönetmelik" 2010 yılında yürürlüğe girmiştir. Yönetmelik, arıtma çamuru ve uygulanacağı toprakların ağır metal içerikleri ile bazı organik ve inorganik kirleticilerin sınır değerlerini kapsamaktadır. Söz konusu yönetmelik gereği evsel ve kentsel atık suların arıtılması sonucu elde edilen arıtma çamurlarının toprakta kullanılabilmesi için, stabilizasyonu zorunlu olup, stabilize edilen arıtma çamurlarının toprakta kullanılması izne tabidir.

BELEDİYE AKADEMİSİ EĞİTİMLERİ TEMMUZ AYINDA SAPANCA VE HAKKARİ'DE YAPILDI

İmar Uygulamaları, Yerel Yönetimler ve İller Bankası Toplantısı 17 Temmuz'da Sapanca'da Yapıldı

Birliğimizin Belediye Akademisi kapsamında İller Bankası A. Ş. İşbirliğinde düzenlediği İmar Uygulamaları, Yerel Yönetimler ve İller Bankası Toplantısı 16-17 Temmuz'da Sapanca'da yapıldı.

Nüfusu 5 bin ile 50 bin arasındaki belediyelerin imar ve şehircilik bölümünde çalışan teknik personel ile bağlı bulundukları belediye başkan yardımcılarna yönelik olarak düzenlenen toplantıya geniş katılım sağlandı. Toplantının açılış konuşmalarını Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreter Yardımcısı Mehmet Keleş ve İlbank Genel Müdür Yardımcısı Ömer Faruk İmamoğlu gerçekleştirdi.

Birliğimizin; kamu kurum ve kuruluşlarıyla yaptığı işbirliklerinin önemine vurgu yapan TBB Genel Sekreter Yardımcısı Mehmet Keleş; "Birliğimiz, Belediye Akademisi kapsamında eğitimlerine devam edecektir. Köklü bir geçmişe sahip İller Bankasına katkılardan dolayı teşekkür ediyorum" dedi.

Programın amacının belediye personelinin eğitim sürecine katkı sağlamak olduğunu belirten İlbank Genel Müdür Yardımcısı Ömer Faruk İmamoğlu; "İller Bankası Cumhuriyet kurulduğundan bu yana faaliyet gösteren ender kurumlardan biridir. Önümüzdeki dönemde İller Bankası sağlıklı kentler oluşturmak için daha etkin olacaktır" şeklinde konuştu.

Programda; Çevre ve Şehircilik Bakanlığından ve İller Bankası A. Ş.'den uzmanlar, imar planlamada görev ve yetki dağılımı, değişen mevzuat, mülkiyet ve üst ölçek kavramı, parselasyon planları ve örnek çalışmalar, kentsel dönüşüm ve finansman kaynakları konularında sunumlar yaptı.

Hakkari'de Belediye Akademisi Hizmet İçi Eğitimi Gerçekleştirildi

Birliğimizin ve İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü işbirliğinde, Belediye Akademisi kapsamında gerçekleştirdiği Hizmet İçi Eğitim Semineri Hakkari'de 17-18 Temmuz tarihlerinde yapıldı. Hakkari il, ilçe ve belde belediyelerine yönelik olarak gerçekleştirilen eğitim; belediye başkanlarının ve personelinin yetkinliğini geliştirme amacıyla, ağırlıklı olarak Devlet Memurları Kanunu, belediye mevzuatı ve imar mevzuatı konularında yapıldı.

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ

Güncel Mevzuat Yayınlarımız

*Birliğimizin yayınları
ücretsiz olup belediyelerimize
bire bir adet gönderilmektedir.*

*Kitaplarımız dijital ortamda
www.tbb.gov.tr
adresinde "yayınlarımız"
bölümünde yer almaktadır.*

EVSEL / KENTSEL ATIK SU ARITMA TESİSİ ÇAMURLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Prof. Dr. Emine ÇOKGÖR - Doç. Dr. Güçlü İNSEL
İstanbul Teknik Üniversitesi / Çevre Mühendisliği Bölümü

Kentsel / evsel atık su arıtma tesislerinde üretilen çamurlar belediyeler için ciddi problemler yaratmaktadır. Belediyelerin arıtma tesislerinde üretilen arıtma çamurlarının sürdürülebilir yönetiminde entegre bir çözümün benimsenmesi gerekmektedir. Bu çalışma kapsamında atık su arıtma tesisi çamurlarının değerlendirilmesine yönelik dünyadaki konvansiyonel yöntemler özetlenmiştir.

■ Atık Su Arıtma Tesislerinin Mevcut Durumu

Ülkemizde atık su arıtma tesisleri sayısı 2010 yılı itibarı ile 300'e ulaşmıştır (TÜİK, 2010). Atık su arıtma tesisi hizmet veren nüfus sayısı ise yaklaşık 40 milyon olup ülke nüfusunun yüzde 52'sini oluşturmaktadır. Avrupa Birliği'ne uyum sürecinde 8 Ocak 2006'da yürürlüğe giren Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği (KAAY, 2006), özellikle hassas bölgelerde faaliyet gösteren atık su arıtma tesislerinde organik madde, pH, Askıda Katı Madde parametrelerinin yanı sıra toplam azot (tn) ve toplam fosfor (tp) parametrelerinin de giderimini öngörmektedir.

Ülkemizde mevcut durumdaki arıtma tesislerinin arıtılan atık su debisi bazında dağılımı incelendiğinde yüzde 55'inin evsel, yüzde 45'inin ise kentsel nitelikte olduğu belirlenmiştir. Mevcut atık su arıtma tesislerinde seçilen teknolojiler incelendiğinde uzun havalandırma aktif çamur (UHAÇ) yüzde 40, klasik aktif çamur (KAÇ) yüzde 24, biyolojik azot ve fosfor gideren (BNR) tesislerin toplamın yüzde 20'lik dilimini oluşturmaktadır (Erdinçler ve diğ., 2012). Bilindiği üzere UHAÇ ve KAÇ sistemlerinin, KAAY (2006) yönetmelik maddelerinin tamamını sağlaması mümkün değildir. Dolayısı ile BNR sistemlerinden (yüzde 20) geriye kalan tesislerin (yüzde 80) toplam azot ve fosfor parametrelerinin de

istenilen seviyeye indirebilmesi için prosesini geliştirmesi ve/veya yardımcı proses ünitelerini planlaması gerekecektir.

Öte yandan, Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği'nde (KAAY, 2006), 2022 yılı itibarı ile belediyelerin bu yönetmelik gerekliliklerinin tamamını yerine getirmeleri istenmektedir. Gelecekte nüfusun tamamına yakınının arıtma tesisine sahip olacağı düşünüldüğünde atık su arıtma tesisi sayısının yaklaşık 2 katına çıkacağı tahmin edilmektedir. Yeni tesislerin de devreye girmesi ile atık su arıtma tesisinde üretilen çamurların yönetimi ciddi boyutlara ulaşacaktır.

■ Atık Su Arıtma Prosesi ve Çamur Üretimi

Günümüzde aktif çamur proses seçiminde öncelikli olarak deşarj kalitesi ve organik maddeden enerji geri kazanımı göz önüne alınmaktadır. Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği (KAAY, 2006)'ndeki deşarj kriterlerinin sağlanması için ham atık suyun içindeki or-

ganik maddenin azot/fosfor giderimi için kullanılması gerekmektedir. Özellikle orta ve büyük ölçekli tesislerde atık suyun içindeki organik madde kısmen ön çöktürmeye tabi tutularak biyogaz üretiminde kullanılabilir. Biyolojik azot ve fosfor giderimi, organik maddenin ve enerjinin daha fazla kullanılmasına neden olmaktadır. Bilindiği üzere çamur yaşı, aktif çamur sistemleri tasarımında kullanılan temel parametredir. Düşük çamur yaşı (ör: 3-5 gün) ile işletilen KAÇ sistemlerinde azot, fosfor giderimi planlanmadığı için organik madde, enerji üretiminde kolaylıkla kullanılabilir. UHAÇ

oksijen ihtiyacı ve deşarj kalitesi gerçek tesis işletme koşullardan fark edebilmektedir (İnsel ve diğ., 2012). Yerel koşullar dikkate alınarak en uygun tasarımın yapılması gereklidir.

Almanya ve Amerika'da kişi başına oluşan çamur miktarları sırası ile 82 ve 79 gr/gün'dür (Spinosa, 2007). Türkiye'de ise biyolojik arıtması olan atık su arıtma tesislerinden kişi başına kuru madde bazında günde 35 gr çamur üretilmekte olup bunun ortalama yüzde 65-70'i organik. 2010 yılı itibarıyla toplam arıtılan atık su debisinin yaklaşık yüzde 76'sı biyolojik arıtmaya tabi tutulmakta ve üretilen günlük kuru çamur miktarı 1085 ton/gün'dür (Erdinçler ve diğ., 2012).

Atık su arıtma tesislerinde enerji geri kazanımı arıtmadan kaynaklanan çamurların havasız ortamda çürütülmesi ve biyogaz eldesi ile sağlanmaktadır. Özellikle azot ve fosfor giderimi için tasarlanan tesislerde çürütme sonrasında yüksek miktarda azot ve fosfor süzöntü akımları ile tesisin başına dönmektedir. Geri dönen akımların debisi toplamın yüzde 3-5 mertebesinde olmasına karşın, azot ve fosfor yükleri toplam yükün yüzde 25'ine kadar çıkmaktadır. İşletmeye ek arıtma maliyeti getiren bu durum yenilikçi teknolojiler ve geri kazanım yaklaşımları ile kontrol altına alınabilmektedir.

■ Arıtma Tesisi Enerji İhtiyacı

sistemleri ise yüksek çamur yaşlarında (>20-25 gün) işletilmekte, çamurun organik madde içeriğinin düşürülerek havalandırma havuzu içerisinde stabilizasyonu amaçlanmaktadır. Stabilizasyon için gerekli oksijen transferi çok yüksek enerji kullanımına neden olmaktadır. Kentsel/evsel atık sulardan biyolojik azot giderimi UHAÇ sistemleri ile mümkün olabilmektedir. Ancak, aşırı biyolojik fosfor gideriminin UHAÇ sistemleri ile gerçekleştirilmesi oldukça zor olup KAAY (2006) deşarj limitlerinin sağlanması için kimyasal madde dozlaması gerekmektedir.

Ülkemizde atık su arıtma tesislerinin projelendirilmesinde Alman (ATV-131, 2000) ve Amerikan (Metcalf ve Eddy, 2003) kriterleri kullanılmaktadır. Atık su karakterizasyonu ülkelere göre fark edeceğinden proste üretilen çamur miktarı,

Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği (2004) ve Kentsel Atıksu Arıtımı Yönetmeliği (2006) maddelerinin sağlanması ile belediyelerimiz ciddi boyutta enerji ve maliyet unsurları ile karşılaşmaktadır. Konvansiyonel teknolojiler dikkate alındığında yıllık işletme maliyetleri ilk yatırım maliyetlerinin yüzde 5-15'i mertebesinde. Tesisin işletmeye alınmasından 8-10 yıl sonra tesisin ilk yatırım maliyeti kadar bütçenin karşılanması gerekmektedir. Belirli bir kapasitenin üzerinde uygun teknoloji seçimi ve planlama ile işletme maliyetlerinin minimum seviyeye indirilmesi mümkündür. Bu kapsamda, kendi enerjisini karşılayan tesis örneklerine dünyada rastlanmaktadır. Ancak, bu sistemlerin ilk yatırım maliyetleri nispeten yüksek olmakta ve kamu ihalelerinde pek şansı olmamaktadır. Oysaki, ilk yatırım maliyetlerinin yüksek olmasına rağmen belediyelere işletme-

de büyük avantajlar sağlamaktadır. Türkiye’de atık su arıtma tesislerinin enerji sarfıyatı incelendiğinde kişi başına yılda enerji tüketimleri 20-85 kWh gibi geniş bir aralıkta değişmektedir. Enerji geri kazanımının sağlanması ve proses kontrolü ile kısa vadede ciddi tasarruflar elde etmek mümkündür.

Yüksek organik madde içerikleri nedeniyle arıtma çamurları enerji eldesinde kullanılabilir. Arıtma çamurlarının değerlendirilmesi ile giriş atık suyu ve çamur yağına bağlı olarak, tesiste tüketilen enerjinin yüzde 50-90’ı karşılanabilmektedir. Öte yandan, anaerobik çürütmeden çıkan biyogazın değerlendirilmesi sonucu ortaya çıkan ısı enerjisi çamurların kurutulmasında kullanılabilir. Birçok ülkede tesis içine yerleştirilen çamur yakma tesisleri ek enerji üretimi ve yerleşimlerin ısıtılmasında kullanılmaktadır.

Dünyada giderek artan enerji ihtiyacına paralel olarak atık su arıtma tesislerinin planlanmasının/revizyonunun çamur arıtma ve enerji teknolojileri ile entegre edilmesi gerekmektedir. Öte yandan, arıtma tesisleri dışarıdan organik atık (restoran, gıda endüstrisi atıkları vb.) alarak enerji üreten sistemler haline dönüştürülebilmektedir. Mevcut durumda ülkemizde üretilen kWh başına verilen teşvik 0.11 € olup, bu değer Avrupa’da yaklaşık 0.22 €/kWh seviyesindedir. Atık su arıtma tesislerinin planlanmasında bazı ülkeler ihale süreçlerine “Yaşam Dönüşü Analizini (Life Cycle Assessment)” dahil etmişlerdir. Özetle, tesisin tüm çevresel ve mali faktörleri gözönüne alınmakta ve tesisin işletme süresince tükettiği kaynaklar ele alınmaktadır.

■ Arıtma Çamurlarının Değerlendirilmesi

Atık su arıtma tesislerinin sayılarının artışı ile birlikte üretilen çamurda maksimum fayda sağlayacak şekilde kullanılarak bertaraf edilmesi gerekmektedir. Çamur arıtımı ve uzaklaştırma maliyeti tesis işletme maliyetinin yüzde 50’sine kadar çıkabilmektedir. Aşağıda, çamur yönetimi için dünyada en çok uygulanan yöntemler özetlenmektedir. Çevresel koşullar, atık su arıtma tesisinin kapasitesi ve seçilecek teknolojiye göre bu yöntemlerin biri veya birkaçı belediyeler için çözüm alternatifi olabilir. Burada önemli husus nihai kullanım amacına göre çözüm üretilmesidir. Ülkemizde tesislerde üretilen çamurların yüzde 70’ten fazlası düzenli depolama, vahşi depolama ve atık su arıtma tesisinin civarında depolama olmak üzere depolama alanlarına gönderilmektedir (TÜBİTAK KAMAG, IV. Gelişme Raporu, 2012). Gelecekte depolama alanlarının yetersiz

kalması çamurun faydalı kullanım yöntemlerinin değerlendirilmesini mecbur kılacaktır.

■ Çamurun Arıtma Tesisinde Değerlendirilmesi

Atık su arıtma tesisinde, ham atık sulara ön çökeltme işlemi uygulandığında çökelebilen organik maddeler ön çökeltme çamuru olarak elde edilmektedir. İkinci tip çamur ise biyolojik arıtma sonucunda üretilen biyokütle içeriği fazla olan aktif çamurdur. İki çamur karakteri farklı olup, ön çökeltme çamurunun ayrışma hızı ve kalorifik değeri son çökeltme çamurunu göre daha yüksektir. Dolayısı ile iki çamur birlikte değerlendirilebileceği gibi farklı arıtma teknolojileri uygulanabilmektedir.

Atık su arıtma tesisinde çamurun anaerobik şartlarda çürütülmesi ile elde edilen biyogaz yaklaşık yüzde 65 oranında metan içermektedir. Biyogazın gaz motorlarında veya türbinlerinde yakılması ile ısı (yüzde 50-60) ve elektrik (yüzde 30-40) enerjisi elde edilmektedir. Eysel arıtma çamurlarının anaerobik çürütülmesi sonucunda genelde yüzde 45-50 mertebesinde organik madde giderimi elde edilmektedir. Anaerobik çamur arıtma teknolojilerinde son zamanlarda mezofilik (35°C) çürütme yerine yüksek sıcaklıkta çürütme (50-65°C), iki kademeli anaerobik çürütme gibi teknolojiler de uygulanmakta olup yüksek biyogaz verimi elde edilebilmektedir. Son zamanlarda, biyolojik çamurun ayrışma hızını arttırabilmek amacıyla da çamur çürütme öncesinde ultrasonik, mikrodalga, yüksek basınç/sıcaklık, enzim gibi ön işlemlere tabi tutulmakta ve tesisin biyogaz verimliliği mevcut duruma göre yüzde 30-40 daha arttırılabilmektedir (WEF, 2010). Uygulanan bu yöntemler patojen giderimini de sağlayabilmektedir.

■ Çamurların Direkt Yakılması

Atık çamurun (yaş) kalorifik değeri incelendiğinde yaklaşık 2.500-3.500 kJ/kg arasında değiştiği ve kuru ağırlık bazında bu değer 14.000 kJ/kg (3350 cal/gr) seviyesine ulaştığı rapor edilmektedir (WEF, 2009). Bilindiği üzere linyit kömürünün kalorifik değeri 3300 cal/gr değerinin altındadır. Çamuru en az yüzde 40 katı madde içeriğine getirilmesi ile yakma işlemi uygun teknoloji ile gerçekleştirilebilmektedir. Yakma sonucunda elde edilen enerjiden elektrik ve ısı enerjisi üretiminde kullanılabilir

niteliktedir. Ancak, yanmadan kaynaklanan baca gazlarındaki kirleticiler (dioksin, furan, cıva vb.) için gaz arıtma sistemleri gerekmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nde 250'den fazla atık su arıtma tesisinde çamur yakma prosesi uygulanmaktadır. Avrupa'da Viyana gibi bazı büyük şehirler organik katı atık ile arıtma çamurunu karıştırarak yakmaktadır. Yanmadan çıkan atık ısının bir kısmı tesisin ve çevredeki yerleşimlerin ısıtılmasında kullanılmaktadır.

■ Çamurun Çimento Fabrikalarında Ek Yakıt Olarak Kullanımı

Çimento fabrikalarında ek yakıt olarak kullanılabilmesi için çamurun katı madde içeriğinin yüzde 90 seviyesine çıkartılması gerekmektedir. Bir ton suyun buharlaştırılması için gerekli enerji 850-900 kWh seviyesindedir (WEF, 2012). Arıtma tesislerinde üretilen çamurun anaerobik/aerobik stabilizasyondan işlemi sonrasında dahi çimento fabrikalarında ek yakıt olarak kullanılabilir. Ürün kalitesini bozmadan üretimde çimentoya belirli bir oranda arıtma çamuru karıştırılabilmektedir. Dolayısı ile belediyeler için içeriğine göre atık çamurun ekonomik değeri bulunmaktadır.

■ Çamurların Tarımsal Amaçlı Kullanılması

Atık su arıtma tesislerinde üretilen çamurlar organik madde, azot ve fosfor açısından çok zengindir. Dünyada bir çok ülkede atık su arıtma çamurları tarımsal amaçlı kullanılmaktadır. Özellikle, ABD ve İspanya'da atık su arıtma tesisinde üretilen çamurların yüzde 60'ı tarımda değerlendirilmektedir. Öte yandan, Yunanistan, İsveç ve Hollanda'da ise arıtma çamurları tarımda kullanılmaktadır (Spinosa, 2007). Gübre fiyatlarındaki son yıllardaki önemli artışa karşılık arıtma çamurları tarımsal ihtiyacı karşılayabilir nitelikte bulunabilir. Ancak, (i) toprağın azot, fosfor ve organik madde ihtiyacı (ii) çamurun içerdiği ağır metaller ve özel kirleticilerin seviyesi, (iii) ürünün özellikleri ve (iv) çamur içindeki özel kirleticilerin ve hormonların birikme risklerinin göz önüne alınması gereklidir. Özellikle, endüstriyel katılımın yüksek olduğu kentlerde çamurun tarımsal amaçlı kullanımının analizinin yapılması gerekmektedir.

■ Kompostlaştırma ve Toprak Dolgusu

Arıtma çamurlarının bir başka bertaraf yöntemi olan kompostlaştırma organik maddenin kontrollü havalı koşullar humusa benzer stabil bir forma dönüştürülmesidir (Epstein, 1997). Kompostlaştırmada, çamurun içindeki organik maddenin biyolojik olarak giderimi ile kütlesini ve nemini azaltıp toprak düzenleyici haline dönüştürülür (Metcalf ve Eddy, 2003). Ayrıca, stabilize edilmiş çamur dolgu malzemesi olarak peyzaj amaçlı kullanılabilir.

■ Sonuç

Atık su arıtma tesislerinden kaynaklanan çamurların yönetimi gün geçtikçe önem kazanmaktadır. Önümüzdeki 10 yıl içinde, atık su arıtma tesisi sayısındaki beklenen artış çamur üretim potansiyelini de arttıracaktır. Enerji potansiyeli yüksek olan bu atıkların yönetiminin, atık su arıtma tesisinden yola çıkarak projelendirilme ve kaynakta ele alınması gereklidir. Uygulanacak nihai bertaraf yöntemlerinden çimento fabrikalarında yakılması, tarımsal kullanım, kompost, toprak dolgusu vb. teknolojileri atık su arıtma tesisi ile birlikte planlanmalıdır. Dolayısı ile istenilen çamur kalitesinin arıtma tesisi işletilmesi aşamasında elde edilmesi mümkün olacaktır. Yerel koşullar dikkate alınarak çözümün fizibilite çalışması ile belirlenmesi en uygun çözümdür.

Kaynakça

1. ATV-131 (2000) Dimensioning of Single Stage Activated Sludge Plants. GFA, ATV-DVWK Water, Wastewater and Waste, Hennel, Almanya.
2. Epstein E. (1997) The Science of Composting. Technomic Publishing Co., ABD.
3. Erdinçler, A., Filibeği, A., Çoşkun, E., Sarı, F.D., Alagöz, B.A., Ayol, A., İnşel, G., İmamoğlu, İ., Akyazı, A., Büyükkaracı, N., Ankar, C., Kendir, E., Sayı Uçar, N., Öktem, G., Saygılı, G. (2012) Türkiye'de evsel-kentsel atık su arıtma tesisi çamurlarının yönetimi, 13. Endüstriyel Kirlenme Kontrolü Sempozyum, 17-19 Ekim, İstanbul.
4. İnşel G., Güler B., Güneş G., Uğay Cokgor E. (2012) Are standard wastewater treatment plant design methods suitable for any municipal wastewater? Wat Sci. Tech., 66(2), 328-335.
5. Kentsel Atıksu Arıtma Yönetmeliği (2006), Resmi Gazete, 08.01.2006/26047, MİTGA Çevre ve Orman Bakanlığı, Ankara.
6. Metcalf ve Eddy (2003) Wastewater Engineering: Treatment, Disposal and Reuse, Mc.Graw Hill, Newyork, ABD.
7. Spinosa L. (2007) Wastewater Sludge: A global overview of current status and future prospects. International Water Association, Water 21, Londra, İngiltere.
8. Su Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği, Resmi Gazete Tarihi: 31.12.2004, Resmi Gazete Sayısı: 25687, MİTGA Çevre ve Orman Bakanlığı, Ankara.
9. TÖBİTAK-KAMAG 108/G167 numaralı "Evsel/Kentsel Arıtma Çamurlarının Yönetimi" başlıklı proje IV. Geliştirme Raporu, Ankara.
10. WEF (2012) Solids Process Design and Management: Water Environment Federation, Mc Graw Hill, Alexandria, VA, ABD.
11. WEF (2009) Wastewater solids Incineration system, MCP-30, Water Environment Federation, Mc Graw Hill, Alexandria, VA, ABD.
12. WERF (2010) Evaluation of Processes to Reduce Activated Sludge Solids Generation and Water Environment Research Federation, Alexandria, VA, ABD.

BİRLİĞİMİZ VE KEÇİÖREN BELEDİYESİ ÇOCUK İŞÇİLER SORUNUNA DİKKAT ÇEKİYOR

Birliğimiz ve Keçiören Belediyesi işbirliğinde düzenlenen "Çocuk İşçiliği ve Belediyeler" Semineri 28 Haziran'da Ankara'da yapıldı. Türkiye'de önemli bir sorun olan çocuk işçiliğini gündeme taşımak ve yol haritası belirlemek için düzenlenen toplantı Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığından, Aile ve Sosyal Poli-

ve Sosyal Politikalar Bakanlığı, Avrupa Birliği Bakanlığı, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Keçiören Belediyesi ve 3 üniversiteyle ortak çalışmalar yürüttüklerini ifade etti.

Güngör'den sonra söz alan Keçiören Belediye Başkanı Mustafa Ak da sosyal belediyeçiliğe dikkat çekti. Sosyal belediyeçiliğin en son akla gelen şey olduğunu belirten Ak; "Gelişen dünya ile sosyal belediyeçilik ön plana çıkmaya başladı. Toplum içerisinde yaşayan insanları ilgilendiren her konu belediyenin alanına girdi" dedi. Türkiye'deki bütün belediyelerin doğal üyesi olduğu Birliğimizin tüm belediyeleri bir araya getirdiğini vurgulayan Ak sözlerine şöyle devam etti: "Tüm Türkiye'nin belediyelerini bir araya getiren bu Birliğin öncülüğünde bu faaliyeti gerçekleştiriyoruz. Maalesef çocuk işçiliği ile ilgili istatistik yok. Biz sosyal belediye sorumluluğu ile bu konuyu gündeme getirmek, ön plana çıkarmak istedik. Keçiören Belediyesi olarak bu sorumluluğun tüm belediyelere yayılmasını istiyoruz."

AK:

"Gelişen Dünya ile Sosyal Belediyeçilik Ön Plana Çıktı"

GÜNGÖR:

"Çocuk İşçiliği Dünyada Olduğu Gibi Türkiye'de de Önemli Bir Sorun. Hep Beraber Bu Alanda Ne Yapabiliriz, Ona Bakmalıyız"

tikalar Bakanlığından, Uluslararası Çalışma Örgütünden (ILO), Birliğimizden, Keçiören Belediyesinden ve çeşitli üniversitelerden uzmanların ve personelin yoğun katılımıyla gerçekleşti. Toplantının açılış konuşmalarını Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreteri Hayrettin Güngör ve Keçiören Belediye Başkanı Mustafa Ak yaptı.

Birliğimiz Genel Sekreteri Hayrettin Güngör konuşmasında sosyal belediyeçiliğin günümüzde ön plana çıktığını belirtirken, Türkiye'nin belediyeçilik anlamında Avrupa'daki örneklerle kıyaslandığında önemli bir noktada olduğunu vurguladı. Çocuk işçiliğinin dünyada olduğu gibi Türkiye'de de önemli bir sorun olduğunu söyleyen Güngör; "Bu sadece belediyelerin sorunu değil. Hep beraber bu alanda ne yapabiliriz, ona bakmalıyız. Belediye içerisinde de kime ne görev düşüyor ona bakmalıyız. Türkiye Belediyeler Birliği olarak buradan çıkan sonuca göre yol haritası belirleyeceğiz" dedi. Birliğimiz Genel Sekreteri Güngör; Birlik olarak paylaşmaktan çekinmediklerini, Aile

Çocuk İşçiliği ve Belediyeler Semineri'nde Hukuki Dayanak, Türkiye'de Mevcut Durum, Dünya'da Mevcut Durum, Sokakta Çalışan Çocuklar, Belediyelerin Bakışı ve Uygulamalar, Çocuk İşçiliği başlıklı sunumlar yapıldı.

Türkiye Belediyeler Birliği Hukuk İşleri Müdürlüğü'nden Av. Yasemin Sezgin, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Dezavantajlı Gruplar Daire Başkanlığı Uzmanı İbrahim Akın, Uluslararası Çalışma Örgütü'nden Nejat Kocabay, Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığında Serpil Danışman ile Hacettepe Üniversitesi ve Kocaeli Üniversitesi'nden uzmanların sunum yaptığı toplantıya geniş katılım sağlandı.

TEMMUZ-AĞUSTOS AYI LOBİ FAALİYETLERİMİZ

Türkiye Belediyeler Birliği ülkemizdeki **bütün belediyeleri (2950) temsil etmek üzere 5355 sayılı Mahalli İdare Birlikleri Kanunu'nun 20'nci maddesi hükmüne göre ulusal düzeyde kurulmuş tek yerel yönetim birliğidir. Belediyelerin tamamının doğal üye olduğu Birliğimizin görevleri arasında; belediyelerin menfaatlerini korumak, belediyelerle ilgili yasa hazırlıklarında görüş bildirmek de yer almaktadır.**

Bu kapsamda Birliğimizce belediyelerle ilgili mevzuat hazırlıklarında görüş ve öneriler hazırlanarak ilgili kamu kurum ve kuruluşlarına bildirilmekte ve bu amaçla yapılan toplantılara katılım sağlanmakta, gerek yazılı gerekse sözlü olarak görüş verilerek parlamentoda belediyelerimizin sesi olunmaktadır.

Temmuz-Ağustos 2012 döneminde belediyelerimizi ilgilendiren gelişmeler şöyledir:

■ Harcamalara Katılma Paylarına İlişkin Anket Yapıldı

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 86 ila 94'üncü maddelerinde harcamalara katılma payları düzenlenmiş olup; söz konusu Kanun'un 89'uncu maddesinin (b) bendinde belediyelerin görüşü alınmak suretiyle, harcamalara katılma paylarını 1/2'ye (peşin ödemede 1/3'e) kadar indirmeye, pay çeşitlerine göre ayrı ayrı olmak üzere İçişleri Bakanlığınca bildirilecek son genel nüfus

sayımı sonuçlarını da dikkate almak suretiyle belediyeler itibarıyla tespit etmeye ve 93'üncü maddenin birinci fıkrasında ilgili belediyelerin teklifi üzerine ödeme süresini 5 yıla (peşin ödemelerde bir yıla) kadar uzatmaya ve buna göre taksit sürelerini tespit etmeye Bakanlar Kurulu'nun yetkili olduğu hükümlerine yer verilmiştir.

İçişleri Bakanlığı Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü'nün Birliğimize iletilen 21/06/2012 tarih ve B.05.0.MAH.0.01.01.00/16565 sayılı yazısında, gayrimenkul sahiplerine ödeme kolaylığı sağlanması açısından harcamalara katılma paylarının indirilmesi ve ödeme sürelerinin uzatılması için Bakanlar Kurulu kararı alınıp alınmamasına ilişkin Birlik görüşü sorulmuş, belediyelerimiz adına Bakanlığa verilecek görüşe esas olmak üzere anket hazırlanarak bütün belediyelerimize gönderilmiştir.

■ Belediyelerin Atık Su ve Evsel Katı Atık Ücreti Belirleme Yükümlülüğünün Ertelenmesi İstendi

Atık su toplama, arıtma ve bertaraf ücreti ile katı atık toplama, taşıma ve bertaraf ücret tarifesi belirlenmesi ve uygulamaya ilişkin diğer hususlar 2872 sayılı Çevre Kanunu ile Atık Su

Altyapı ve Evsel Katı Atık Bertaraf Tesisleri Tarifelerinin Belirlenmesinde Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelik'te düzenlenmiş olup belediyelerin buna ilişkin sorumlulukları 28/10/2011 tarihi itibarıyla başlamıştır.

Ancak, belediyelerimizden Birliğimize iletilen yakınmalarda, anılan Yönetmeliğin uygulanmasında idareler arasında görev ve yetki, tahsilât, teknik sistem, farklı tarife uygulamaları, Çevre Temizlik Vergisi'nin mahsubu gibi konularda sorunlar yaşandığı dile getirilmektedir.

Birliğimizce belediyelerimizden gelen yakınmalar dikkate alınarak uygulamayı kolaylaştıracak düzenleme yapılması ve belediyelere verilen yükümlülüğün makul bir süre kadar ertelenmesi talebi 10/07/2012 tarih ve M.06.6.TBB.0.61/556-1886 sayılı yazımız ile Çevre ve Şehircilik Bakanlığına iletilmiş olup, konuya ilişkin gelişmeler belediyelerimizle paylaşılacaktır.

■ Kamu İç Kontrol Rehberine Görüş Bildirildi

Kamu mali yönetimi ve kontrol sisteminin uluslararası standartlar ve AB uygulamaları çerçevesinde yeniden düzenlenmesi amacıyla 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ile kamu kaynaklarının mevzuata uygun, etkili, ekonomik ve verimli kullanılmasını ve hesap verilebilirliği sağlamak üzere kamu idarelerinde yönetsel sorumluluğa dayalı iç kontrol sisteminin oluşturulması öngörülmüş, bu kapsam-

da Maliye Bakanlığınca Kamu İç Kontrol Rehberi Taslağı hazırlanmıştır.

Maliye Bakanlığınca, kullanıcıların beklenti ve ihtiyaçları doğrultusunda düzenleme yapılabilmesi, görüş ve önerilerin değerlendirilmesi amacıyla Taslak Rehberin incelenmesi talep edilmiş, Birliğimizce incelenen Taslak Rehberine ilişkin görüş ve önerilerimiz 31/07/2012 tarihli ve M.06.6.TBB.0.61/593-2053 sayılı yazımız ile Maliye Bakanlığınca iletilmiştir.

BİRLİĞİMİZ MANAS ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİ AĞIRLADI

Birliğimiz, Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi'nden öğrencileri stajyer olarak ağırladı. 13 Temmuz'da Türkiye Belediyeler Birliği Dış İlişkiler Müdürlüğü'nde staja başlayan öğrenciler, bir ay süreyle Birliğimizin diğer müdürlüklerinde de staj yaptı. Geçtiğimiz ay Birliğimizin gerçekleştirdiği Kırgızistan ziyaretinde TBB tarafından Manas Üniversitesi'nden davet edilen Mühendislik ve İktisadi ve İdari Bilimler Fakülteleri'nden 6 öğrenci, Ankara ve İstanbul'daki

stajlarını 10 Ağustos'ta tamamladı. Başarı ortalamaları oldukça yüksek olan, bölümlerinin birincisi olan öğrenciler eğitimleri sırasında, TBB Genel Sekreteri Hayrettin Güngör'ü makamında ziyaret ettiler. Farklı bir ülkede yaşayacakları deneyimi kazanacakları iş tecrübesiyle birleştirecek olan öğrenciler, Birliğimizde staj yapmaktan oldukça memnun olduklarını belirttiler. Yerel yönetim sistemleri ile Türkiye'deki belediyelerin işleyişi hakkında eğitim almak için Birliğimizde staj yapan öğrenciler; çeşitli belediyeleri ziyaret ederek yapılan çalışmaları yerinde inceledi.

IWES 2012 - 4. ATIK TEKNOLOJİLERİ SEMPOZYUMU VE SERGİSİ KASIM AYINDA İSTANBUL'DA GERÇEKLEŞTİRİLECEK

IWES 2012 – 4. Atık Teknolojileri Sempozyumu ve Sergisi 15-16 Kasım tarihlerinde İstanbul'da WOW Convention Center'da gerçekleştirilecek.

Belediye ve hafriyat atıkları yönetimi, şehirleşme ve atık yönetimi, bitkisel ve madeni atık yağlar, ambalaj ve ömrünü tamamlamış lastik atıklar, endüstriyel ve tehlikeli atık yönetimi, elektrik/elektronik atıkları yönetimi, atıktan enerji

üretimi, biyoteknolojiler, tarım ve hayvancılık sektörü atıkları, tıbbi atıkların yönetimi, atık su yönetimi, mevzuat ve uyumlaştırma, çevre teknolojilerine yatırım olanakları, finansman, karbon piyasaları, geri dönüşüm ve geri kazanım gibi konuların tartışılacağı sempozyum; sektör temsilcilerini, uygulamacı ve tedarikçileri, yatırımcıları, karar vericileri, yerel ve merkezi yönetimleri, akademik ve kamu tem-

silcilerini buluşturan bir platform olacaktır.

IWES 2011 geçtiğimiz yıl 2-3 Kasım tarihlerinde düzenlenmiş; başta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı ve EPDK olmak üzere pek çok kurum ve kuruluş tarafından desteklenmişti. Yoğun ilgiyle karşılanan sempozyum ve sergiye geniş katılım sağlanması öngörülmüştür.

Ana Sayfa İletişim English

15-16
Kasım 2012
WOW Convention Center
İstanbul - Türkiye

4. Atık Teknolojileri Sempozyumu ve Sergisi

ÖĞRENMEK İSTEDİKLERİNİZ

Sorularınızı www.tbb.gov.tr adresinde yayınlanan web sitemizin sağ alt köşesinde bulunan "Soru Cevap Formu"nu online doldurarak Birliğimize iletebilirsiniz.

SGK MEVZUATI

SORU

Ali KURT / Yeşilbağcılar Belediyesi / MUĞLA

Belediyemiz iki şahsa yapı ruhsatı vermiş olup, ruhsatların SGK'ya gönderilme süresinin son günü idari izne denk geldiğinden takip eden resmi tatil süresinden sonraki iş günü verilmiştir. Buna bağlı olarak SGK, idari para cezası uygulamıştır. İdari izin günleri, yasal süre hesabında sayılır mı? İdari para cezasına itiraz nasıl yapılacaktır?

CEVAP

Mahmut ÇOLAK / Personel ve Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi) / TBB

Sosyal Güvenlik Kurumu uygulamasında idari izin günleri, resmi tatil süresinden sayılmamakta olup, yasal süre işlemektedir. Ancak, Danıştay 11'inci Daire'nin 13.10.1999 tarihli 1998/1621 E., 1999/3597 K. sayılı kararında, son günün idari izin gününe denk gelmesi halinde süre takip eden çalışma gününe kadar uzayacağı hüküm altına alınmıştır. Bu aşamada yapılması gereken, bağlı bulunduğunuz SGK İl Müdürlüğü/Merkez Müdürlüğüne anılan yargı kararına da yer vermek suretiyle itirazda bulunmanızdır. İtirazınızın reddedilmesi durumunda ise, SGK İl Müdürlüğü/Merkez Müdürlüğü kararının tebliğ tarihinden itibaren otuz (30) gün içinde yetkili idare mahkemesine başvurabilirsiniz.

SORU

Osman GÖRBÜZ / Memur / Afşin Belediyesi / KAHRAMANMARAŞ

Askerlik hizmeti ile birlikte 25 fiili hizmet yılını dolduran bir memur, askerlik hizmetini bugün borçlanırsa hemen emekli olabilir mi?

CEVAP

Mahmut ÇOLAK / Personel ve Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi) / TBB

T.C. 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun Ek madde 8'e göre, 102'nci maddede yazılı süreler içinde yazı ile Sandığa müracaat edeceklerin:
Borçlandırılma mevzuuna giren geçmiş hizmetlerinin,
Emvali metruke veya mübadil hesabı carisinden aylık, ücret almak suretiyle geçmiş sürelerinin,
Muvazzaf ve ihtiyat askerlikte er olarak geçen sürelerinin,
01.01.1950 tarihinden sonra yedek subay okulunda öğrenci olarak geçen sürelerinin,
Sonradan kanunla sürekli hale getirilen kadrolarda ve sigorta dışında geçen sürelerinin,
En çok 15 yılı, istek tarihindeki (re'sen emekliye sevk olunanlarla, ölenlerin vazife ile ilgilerinin kesildiği tarihlerdeki) emeklilik keseneğine esas derece tutarları nazara alınmak ve bu tarihlerde derece tutarlarının tabi olduğu kesenek ve karşılık tutarı üzerinden borçlandırılmak suretiyle fiili hizmet sürelerine eklenir.
5434 sayılı Kanun'un 102'nci maddesine göre ise;

İstekleri ile emekliye ayrılacak olanların bu paraları istek tarihlerinden en az 6 ay önce, Kurumlarınca re'sen (malullük, yaş haddi dâhil) emekliye ayrılacak olanlarla ölenlerin, görevleri ile ilgililerinin kesildiği tarihlerden itibaren en geç 6 ay içinde, kendileri veya dul yetimleri tarafından Sandığa ödenmiş olması şarttır.

Yukarıda yer verilen mevzuat ışığında, söz konusu durumda olan memurun askerlik hizmetlerinin borçlanması talebini müteakiben 6 ay daha görevde bulunması halinde emekliliğe hak kazanacağı değerlendirilmektedir. Başka bir deyişle, askerlikte geçen sürelerin askerlik borçlanmasına karşılık gelen tutarın en az 6 ay önce ödenmesi gerektiğinden, talep tarihinden itibaren 6 ay daha görevde bulunması gerekmektedir.

SORU

Sertaç CİHAN / İnsan Kaynakları ve Eğitim Müdürlüğü Personeli / Keçiören Belediyesi / ANKARA

Sözleşmeli personelimizin doğum yapması halinde SGK bildirimini nasıl yapılacaktır? Tam gün olarak mı yoksa eksik gün olarak mı bildirilecek?

CEVAP

Mahmut ÇOLAK / Personel ve Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi) / TBB

06.06.1978 tarihli 7/15754 sayılı "Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esaslar"ın 9'uncu maddesinin üçüncü fıkrası hükmüne göre,

"Sözleşmeli kadın personele, doğumdan önce sekiz, doğumdan sonra sekiz hafta olmak üzere toplam on altı hafta süre ile ücretli doğum izni verilir. Çoğul gebelik halinde, doğum öncesi sekiz haftalık izin süresine iki hafta eklenir. Ancak beklenen doğum tarihinden sekiz hafta öncesinde, sağlık durumunun uygun olduğunu doktor raporu ile belgeleyen sözleşmeli kadın personel, isterse doğumdan önceki üç haftaya kadar işyerinde çalışabilir. Bu durumda, sözleşmeli kadın personelin isteği halinde doğum öncesi çalıştığı süreler, doğum sonrası izin süresine eklenir. Doğum izni sebebiyle Sosyal Güvenlik Kurumunca ödenen geçici iş göremezlik ödeneği ilgilinin ücretinden düşülür."

Bu hüküm çerçevesinde, sözleşmeli kadın personelin doğumdan önce ve sonra olmak üzere 8'er haftalık toplam 16 hafta süre ile ücretli doğum izni nedeniyle Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından raporlu olduğu süre zarfı içerisinde ilgiliye ödenecek olan geçici iş göremezlik ödeneği tutarı kadar ilgilinin ücretinden düşülür. Raporlu olan bir sigortalıya yukarıda belirtilen süre kadar ücret ödenmiş olması nedeniyle, 12 Mayıs 2010 tarih ve 27579 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Sosyal Sigorta İşlemleri Yönetmeliği'nin 97'nci maddesi hükmüne göre, çalışılan sürelerde ödenen ücretler olarak prime tabi tutulacaktır. Şöyle ki, söz konusu yönetmeliğin 97'nci maddesinin (2) numaralı fıkrasında geçici iş göremezlik ödeneği alan sigortalılara istirahatlı bulundukları sürede aşağıdaki alternatifli durumlar için SGK bildirimini eksik gün bildirimi yapılmadan yapılabileceği düzenlenmiştir. Bunlar;

- Geçici iş göremezlik ödeneği dikkate alınmadan verilmesine devam edilen tam ücret,
- Bireysel veya toplu iş sözleşmesine istinaden verilen geçici iş göremezlik ödeneğinin işverene iadesi ile alınan tam ücret,
- Geçici iş göremezlik ödeneği ile ödenek alınan süredeki kazancı arasındaki ücret farkı,
- Bireysel veya toplu iş sözleşmesine dayalı olmadan geçici iş göremezlik ödeneği aldığı sürede atıflet kabilinde yapılan ödemelerdir.

Sonuç olarak, sözleşmeli personelinizin doğum yapması halinde 16 haftalık süre içerisinde istirahatlı kaldığı günler için, geçici iş göremezlik ödeneği dikkate alınmadan devam edilen tam ücretten dolayı, SGK bildiriminde 30 gün üzerinden bildirim yapılması gerekmektedir.

SORU

İsmail BİLGİNER / Belediye Başkan Yrd. / Osmancık Belediyesi / ÇORUM

Makam ve görev tazminatlarının belediye bütçesinden ödenmesi doğru mudur?

CEVAP

Mahmut ÇOLAK / *Personel ve Yazı İşleri Müdürü (SGK Müfettişi) / TBB*

5434 sayılı T.C. Emekli Sandığı Kanunu'nun Ek 68'inci maddesine göre, makam tazminatı ile yüksek hâkimlik tazminatı ödenmesini gerektiren görevlerde toplam 2 yıl bulunduktan sonra emekliye ayrılanlara makam veya yüksek hâkimlik ve temsil veya görev tazminatları bulundukları en üst görevleri esas alınarak ödenir. Bu ödemeler, T.C. Emekli Sandığına ödenmesini müteakip iki ay içinde genel bütçeye giren kurumlardan ayrılanlar için Hazine'den, diğerleri için son kurumlarından faturası karşılığında tahsil edilir. Bu hüküm çerçevesinde, emekliye sevk onayı veren belediye, söz konusu makam ve görev tazminatlarını ödemekle yükümlü olacağından, tazminatların belediye bütçesinden ödenmesi gerekmektedir.

PERSONEL MEVZUATI

SORU

Mehmet Ali AKANSU / *İnşaat Teknikeri / Bursa Büyükşehir Belediyesi / BURSA*

15 Şubat 1998 - 1 Aralık 2006 yılları arasında, Bursa Büyükşehir Belediyesi tüzel kişiliğine ait şirkette (Binted Ltd. Şti.) İnşaat Teknikeri olarak görev yaptım. 1 Aralık 2006 yılında ise 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesine göre sözleşmeli personel (tekniker) olarak Bursa Büyükşehir Belediyesi'nde görev yapmaya başladım ve halen bu görevde devam etmekteyim. Yıllık izin olarak da 20 gün izin kullanabiliyorum. Yıllık izinlerin hesaplanmasında, Bursa Büyükşehir Belediyesi tüzel kişiliğine ait şirkette (Binted Ltd.Şti.) çalışılan süreler değerlendirilebilir mi?

CEVAP

Uğur SÖKMEN / *Daire Başkanı / Maliye Bakanlığı*

Devlet memurları ile ilgili haklar başta Anayasamız olmak üzere Devlet Memurları Kanunu ve çeşitli kanunlarda yer almıştır. İzin memura bir hak olarak tanınmıştır. Devlet memurları da Devlet Memurları Kanunu'nda gösterilen süre ve şartlarla izin hakkına sahiptirler. Devlet Memurları Kanunu'nun 102 ve 103'üncü maddelerinde yıllık izin ve yıllık izinlerin kullanılması, 104'üncü maddesinde ise mazeret izinleri düzenlenmiştir.

Memurun çalıştığı sürece her yıl almaya hakkı olduğu izin yıllık izindir. Yıllık iznin verilmiş ve kullanım şekli ile şartları Devlet Memurları Kanunu'nda gösterilmiştir.

Anayasamızın 50'nci maddesine göre, çalışan insanların belirli bir süre dinlenmeleri anayasal bir haktır. Dinlenmek çalışanın hakkıdır. Devlet Memurları Kanunu'nun 23'üncü maddesine göre devlet memurları, bu Kanun'da gösterilen süre ve şartlarla izin hakkına sahiptirler. Bir yıl süreyle çalışan devlet memurlarının da belirli bir süre dinlenmeleri sağlık ve ekonomik yönlerden gereklidir. Bu nedenle kamu hizmeti gören devlet memurlarının yıllık izinlerinin verilmiş ve kullanım şekli ile şartları Devlet Memurları Kanunu'nda gösterilmiştir.

Buna göre, Devlet Memurları Kanunu'nun 102'nci maddesine göre, devlet memurlarının yıllık izin süresi, hizmeti bir yıldan on yıla kadar (on yıl dahil) olanlar için yirmi gün, hizmeti on yıldan fazla olanlar için 30 gündür. Zorunlu hallerde bu sürelerle gidiş ve dönüş için en çok ikişer gün eklenebilir.

Hizmeti bir yıldan az olan devlet memurlarının yıllık izin hakkı bulunmamaktadır. Ancak, birinci yılın doldurulduğu günü takip eden günden itibaren 20 gün yıllık izin kullanımı mümkündür. Kamu idarelerinde, bir yılını doldurmayan aday memurlara yıllık izin kullanılmayacak, bir yıllık hizmetini dolduran aday memurlara ise yalnızca bir yılın doldurulduğu yılın izni olan 20 gün izin verilebilecektir.

Yıllık izin süresinin hesabında, yalnızca kamuda geçen hizmet süreleri toplamı dikkate alınır, resmi kurumlardaki hizmet süresi bir yıldan az olan devlet memurlarının yıllık izin hakkı bulunmamaktadır. "Hizmet" deyiminden, hangi statüde olursa olsun sadece resmi kurumlarında geçmiş hizmet süreleri toplamının anlaşılması gerekmektedir. Muvazzaf askerlikte ve yedek subaylıkta okul devresinde geçen süreler de aynı biçimde dikkate alınacaktır. (62 seri No.lu DMK Genel Tebliği)

Danıştay bir kararında özetle; özel sektörde sigorta primi ödemek suretiyle geçen sürenin memuriyette geçen sürelerden sayılması mümkün olmadığından, memuriyette geçen hizmet süresi 10 yılı aşmayan davacının yıllık izin süresinin 20 gün olarak tespit edilmesi işleminde hukuka aykırılık bulunmadığına karar vermiştir. (Danıştay 5'inci Dairesi'nin 03.05.1984 tarih ve K: 84/2096 sayılı Kararı). Danıştay bir başka kararında ise; özel şahsa ait bir fabrikada işçi statüsünde geçen hizmet süresi ilgili memurun emekli intibakında değerlendirilmiş olsa bile, yıllık izin süresinin takibinde dikkate alınmayacağına karar vermiştir. (Danıştay 12'inci Dairesi'nin 05.11.1998 tarih ve E. 1995/4297, K. 1998/2646 sayılı Kararı)

Kamu kurum ve kuruluşlarında daimi işçi, geçici işçi, sözleşmeli personel, memur veya geçici personel statüsünde fiilen çalıştıkları süreler yıllık izin sürelerinin hesabında dikkate alınır.

Memura verilecek yıllık izin süresinin hesabında; hangi statüde olursa olsun kamu kurumlarında geçen hizmetler, T.C. Sosyal Güvenlik Kurumuna borçlanılıp borçlanılmadığına bakılmaksızın muvazzaf askerlikte geçen süreler, okul devresi dâhil yedek subaylıkta geçen süreler ile kamu kurum ve kuruluşlarında geçmese dahi devlet memurlarının kazanılmış hak aylıklarında değerlendirilen süreler dikkate alınacağından 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesine göre sözleşmeli personel (tekniker) olarak geçen süreler ile askerlikte geçen süreler dikkate alınacak, Bursa Büyükşehir Belediyesi tüzel kişiliğine ait Binted Limited Şirketinde geçen sürelerin yıllık izin süresinin tespit edilmesinde dikkate alınmasının mümkün bulunmadığı değerlendirilmiştir.

Yukarıda yer verilen açıklamalar uyarınca, yıllık izin sürenizin 20 gün olduğu anlaşılmıştır.

SORU

İlker UZUN / Programcı / Etimesgut Belediyesi / ANKARA

Belediye tekniker kadrosunda memur olarak çalışmaktayım. İki yıllık bilgisayar programcılığı mezunuyum daha sonra Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesi ve Bilgisayar Mühendisliği Bölümü'nde Yüksek Lisans yaptım. Diplomamda Bilgisayar Mühendisliği Yüksek Lisans Programı'nı başarıyla tamamlamıştır yazmaktadır. Yüksek lisans diplomamı belediyeye verdiğimde mühendis olarak intibakım yapılır mı, mühendis maaşını alabilir miyim?

CEVAP

Uğur SÖKMEN / Daire Başkanı / Maliye Bakanlığı

Sorunuzdaki bilgiye göre, bilgisayar programcılığı önlisans, işletme fakültesi lisans ve bilgisayar mühendisliğinde ise yüksek lisansı tamamlamış olduğunuz anlaşılmaktadır.

Bilindiği üzere, 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 36'ncı maddesinde hizmet sınıfları sayılmıştır. Söz konusu maddenin ortak hükümler başlıklı bölümünün (A) sınıflar itibarıyla öğrenim durumlarına göre giriş ve yükselebilecek derece ve kademeler tespit edilmiştir. Mezkur maddenin A bendinin 12'nci fıkrasının d alt bendinde "Memuriyette iken veya memuriyetten ayrılarak (87'nci maddeye tâbi kurumlarda çalışanlar dâhil) üst öğrenimi bitirenler, aynı üst öğrenimi tahsile ara vermeden başlayan ve normal süresi içinde bitirdikten sonra memuriyete giren emsallerinin ulaştıkları derece ve kademe-yi aşmamak kaydıyla, bitirdikleri üst öğrenimin giriş derece ve kademesine memuriyette geçirdikleri başarılı hizmet sürelerinin tamamı her yıl bir kademe, her üç yıl bir derece hesabıyla ilave edilmek suretiyle bulunacak derece ve kademe-yi yükseltirler." hükmü yer almıştır.

Diğer taraftan, 36'ncı maddenin (A) bendinin 9'uncu fıkrasında ise "Memurluğa girmeden önce veya memuriyetleri sırasında yüksek öğrenim üstü master derecesi almış olanlarla yüksek öğrenim kurumlarında en az bir yıl ilave öğrenim yaparak lisans üstü ihtisas sertifikası alanlara bir kademe ilerlemesi,

tıpta uzmanlık belgesi alanlara, meslekleri ile ilgili öğrenim dallarında doktora yapanlara bir derece yükselmesi uygulanır. Master derecesini alıp bir kademe ilerlemesinden yararlanan memura, mesleği ile ilgili öğrenim dalında doktora yaptığı takdirde iki kademe ilerlemesi uygulanır" hükmü yer almaktadır. Bu hüküm ile lisansüstü öğrenim görenlere bir kademe ilerlemesi uygulanması öngörülmüştür.

Mezkûr fıkra, yüksek öğrenim üstü master derecesi almış olanlarla yüksek öğrenim kurumlarında en az bir yıl ilave öğrenim yaparak lisanüstü ihtisas sertifikası alanlara bir kademe ilerlemesi ilave edileceğini hükme bağlamış olup, lisans üstü ihtisas sertifikası alanların bu ilave kademedan yararlandırılmalarında başka bir şart bulunmamaktadır.

Yukarıda yer verilen hüküm ve açıklamalar çerçevesinde, lisansüstü ihtisas yapma halinde intibak yapılmamaktadır. Kanun koyucu intibak yapılabilmesini üst öğrenim yapmaya bağlamıştır.

Bu itibarla, bilgisayar mühendisliği alanında lisansüstü ihtisas yapmanız sebebiyle hakkınızda 657 sayılı Kanun'un 36'ncı maddesinin (A) bendinin 9'uncu fıkrası hükmü uyarınca bir kademe ilerlemesi uygulanması gerekmektedir.

Ayrıca devlet memurları bulundukları hizmet sınıfı, kadro unvanı, derecesi, kıdemi ve görev yeri vb. niteliklerine göre aylık, sosyal yardım, tazminat ve ödenek aldığından, tekniker kadrosunda bulunduğunuz için bu kadronun aylık ve mali haklarından yararlanırsınız. Dolayısıyla, mühendis kadrosuna atanmadan mühendis için belirlenen aylığın mali unsurlarından faydalanamayacağınızdan mühendis maaşını alamazsınız.

SORU

Seyfi CAN / Memur / Salavatlı Belediyesi / AYDIN

Belde belediyesinde 2 yıldır memur kadrosunda bulunmaktayım ve muhasebe evrakları ile ilgileniyorum. Norm kadroda yer alan ve boş durumda olan muhasebeci kadrosuna geçiş yapabilmem için gerekli olan şartlar nelerdir?

CEVAP

Adem DİNÇ / Devlet Personel Uzmanı / Başbakanlık

Bilindiği üzere Resmi Gazete'nin 04.07.2009 tarihli ve 27278 sayısında yayınlanan "Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmelik" in görevde yükselme ve unvan değişikliğine tabi kadrolar başlıklı 5'inci maddesinde;

(1) Görevde yükselmeye tabi kadrolar şunlardır:

a) Yönetim hizmetleri grubu;

1) Müdür,

2) Koruma ve güvenlik görevlisi amiri, şef, koruma ve güvenlik şefi, bando şefi

b) Hukuk hizmetleri grubu;

1) Hukuk müşaviri,

c) Bilgi işlem hizmet grubu;

1) Çözümleyici,

ç) Araştırma ve planlama hizmetleri grubu;

1) Uzman,

d) İdari hizmetler grubu;

1) Ayniyat saymanı, muhasebeci, kontrol memuru, eğitimci,

2) Bilgisayar işletmeni, veri hazırlama kontrol işletmeni, veznedar, ambar memuru, ayniyat memuru, belediye trafik memuru, bilet satış memuru, evlendirme memuru, gemi adamı, gişe memuru, memur, mutemet, sayaç memuru, tahsildar, koruma ve güvenlik görevlisi,

3) Şoför.

(2) Unvan değişikliğine tabi kadrolar şunlardır:

- a) Sanat tarihçisi, arkeolog, dekoratör, desinatör, ekonomist, ev ekonomisti, fizikçi, grafiker, heykeltıraş, hidrobiyolog, hidrolog, istatistikçi, jeofizikçi, jeolog, jeomorfolog, kaptan, kimyager, laborant, matematikçi, mimar, mühendis, paleontolog, pilot, ressam, restoratör, şehir plancısı, teknik ressam, tekniker, teknisyen, topograf, peyzaj mimarı, ölçü ve ayar memuru,
- b) Antropolog, bakteriyolog, biyolog, çocuk gelişimcisi, diş protez teknisyeni, diyetisyen, ebe, fizikoterapist, fizyoterapist, hemşire, odyolog, pedagog, psikolog, radyoterapist, sağlık fizikçisi, sağlık memuru, sağlık teknikeri, sağlık teknisyeni, sosyal çalışmacı, tıbbi teknolog, veteriner hekim, veteriner sağlık teknikeri, veteriner sağlık teknisyeni,
- c) Sosyolog, programcı, kütüphaneci, mütercim, tercüman, avukat, imam, kameraman, çocuk eğitimcisi, çocuk eğiticisi, antrenör, fotoğrafçı, dalgıç, balık adam, bandocu, çocuk rehberi ve gözetimcisi." hükümleri yer almaktadır.

Yukarıda yer alan hükümler çerçevesinde, idari hizmetler grubunda yer alan görev unvanınızdan atanmayı talep ettiğiniz kadroya geçiş yapabilmeniz için, görevde yükselme usul ve esaslarına uyulması gerekir. Bu çerçevede siz mahalli idarelere yönelik görevde yükselme eğitimlerine talep ettiğiniz kadronun ilan edilmesi halinde müracaat edebilirsiniz. İdare sizin bu müracaatınızı aynı kadro için yapılan müracaatlar içinde değerlendirmeye alarak eğitime ve sınavlara alınacak kişiler arasında yer alabilirseniz ve sınavlarda en yüksek puanı alan kişi olabilirsiniz bu kadroya atanmanız bu esaslar çerçevesinde yapılabilir.

DİĞER MEVZUAT

SORU

Hacı SARI / *İdari Personel / Türkoğlu Belediyesi / KAHRAMANMARAŞ*

Önceden fırın ruhsatı almış iş yerlerinin ruhsat devri yapılırken (yeni yönetmeliğe göre) şartları taşıyor olsalar bile ruhsat devri yapılır mı?

CEVAP

Recep DEMİR / *Başkontrolör / İçişleri Bakanlığı*

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğe göre;

Bu Yönetmelik yürürlüğe girmeden önce mevzuatına uygun olarak ruhsatlandırılmış bulunan iş yerleri yeniden ruhsatlandırılmaz. (md. Geçici 1)

Ruhsatta belirtilen faaliyet konusu ve adresin değişmemesi kaydıyla iş yerinin devredilmesi halinde, devralan kişinin başvurusu üzerine dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni işletmeci adına tekrar ruhsat düzenlenir. (md. 8)

Söz konusu hükümler uyarınca, bu gibi bir iş yerinin devri halinde Yönetmeliğin 8'inci maddesine göre, önceki mevzuat çerçevesinde ruhsatlandırılmış olan bir iş yerinin faaliyet konusu ve adresi değişmemesi kaydıyla devredilmesi halinde, dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınarak yeni işletmeci adına ruhsat düzenlenecektir.

Ancak Yönetmelik'te devir edilecek iş yeri değişen mevzuat hükümleri uyarınca iş yerinde aranılacak nitelikleri kaybettiğinde ne yapılacağı hususunda bir düzenleme yapılmamıştır.

1) DÜZELTME: Dergimizin Haziran 2012, 770'inci sayısının 74-76'ncı sayfalarında yayımlanan sorunun Uğur Sökmenle ait cevabının son bölümü sehven eksik yayınlanmıştır. Sorunun cevabının son bölümünü "Bu itibarla, sorunuzda bahsedilen kişi 4 yıl süreli yüksek öğrenim maliye bölümü mezunu olduğu anlaşıldığından, hazırlık sınıfında geçen süre 4 yıllık öğrenim süresinden sayılmayacağı için 5 yıl süreli yüksek öğrenimli bitirenler gibi bir kademe ilave edilerek 9'uncu derecenin 2'nci kademesinden başlanılmayacaktır. Mezkur Kanun'un yukarıya alınan 36'ncı maddesinin (A) fıkrasının 2'nci, 3'üncü ve 9'uncü bendlerine girmediğine göre giriz derece ve kademesi 9'uncu derecenin 1'inci kademesi olarak belirlenmesi gerekmektedir." olarak düzeltti, düzür dileriz.

İçişleri Bakanlığının 25.07.2006 tarihli görüşünde; "devir işleminin, Yönetmeliğin 8'inci maddesi hükmüne göre gerçekleştirilecek olup, içerisinde açık olarak alkollü içecek verilen iş yerlerinin devrinde, devredilecek iş yerinin devir sırasında yetkili idare tarafından belirlenmiş olan içkili yer bölgesi sınırları içerisinde olması gerekmektedir" denilmiştir.

Yine içkili yerin devri ile ilgili olarak 08.08.2006 tarihinde İçişleri Bakanlığınca Kahramanmaraş Belediyesi-ne verilen görüşünde de; ruhsatın verildiği tarih itibarıyla içkili yer bölgesinde bulunan içkili lokantaların varislerinin vereceği muvafakat ile başka şahıslar adına ruhsat devri yapılabileceği, içkili yer bölgesi dışında kalmış olanların ise varisler dışındaki kişilere devredilemeyeceği değerlendirilmektedir denilmiştir.

Şahsi kanaatime göre; daha önce yürürlükteki mevzuat hükmüne göre ruhsatlandırılmış olan ve zamanla değişen mevzuata hükümlerine göre devir haline iki farklı açıdan bakılarak değerlendirilmelidir. Eğer söz konusu yer fırın olarak projelendirildiyse ve yapı ruhsatı buna göre verilip yapı bittikten sonra fırın olarak yapı kullanma izni de verilip ve buna göre de iş yeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlendi ise bu durumda daha önceki mevzuat hükümlerine göre işlem tesis edildiği için müktesep hak teşkil edeceğinden devrinin Yönetmeliğin 8'inci maddesi hükmü doğrultusunda yapılabileceği değerlendirilmektedir.

Eğer söz konusu fırın imar mevzuatına uygun olarak projelendirilip fırın olarak yapı ruhsatı ve yapı kullanma izni de verilmeden sadece iş yeri olarak yapı kullanma izni olan yere fırın için iş yeri açma ve çalışma ruhsatı verildiyse bu durumda fırının İş Yeri Açma ve Çalışma Yönetmeliği'nin 5'inci maddesinde düzenlenen ilgisine göre iş yerlerinde aranacak genel şartların yanı sıra Yönetmeliğin Ek 2'sin de öngörülen hususların yerine getirilip getirilmediğine bakılmalıdır. İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi için gerekli koşulları karşılamıyorsa bu durumda sadece kanuni mirasçıları adına intibak işleminin yapılabileceği, bir başkasına devir halinde ise Yönetmeliğin 8'inci maddesi hükmüne göre dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınmak suretiyle yeni işletmeci adına tekrar ruhsat düzenlenemeyeceği düşünülmektedir.

Ama yine de bu konuda İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 45'inci maddesi hükmüne göre; bu Yönetmelikte yer alan hükümlerin uygulanmasına ilişkin olarak yetkili idareler tarafından istenecek görüşler İçişleri Bakanlığınca verileceğinden dolayı bu konuda İçişleri Bakanlığından alınacak olan görüşe göre hareket edilmesinin yerinde olacağı değerlendirilmektedir.

SORU

Ramiz LAFCI / Yazı İşleri Müdürü / Gürgentepe Belediyesi / ORDU

İlçemiz sınırları içerisinde yavru alabalık üretme çiftliği kuruldu. Bu tesise iş yeri açma ruhsatı alınması gerekir mi?

CEVAP

Recep DEMİR / Başkontrolör / İçişleri Bakanlığı

2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Çeşitli Harçlarla İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 10' uncu maddesinde; "Belediye sınırları veya mücavir alanlar içinde bir iş yeri açmak İşyeri Açma İzni Harcına tabidir. Bu harcın uygulamasında iş yeri; mağaza, yazıhane, idarehane, muayenehane, imalathane, fabrika, şube, depo, otel, kahvehane, eğlence, dinlenme ve spor yerleri, tarla, bağ, bahçe, çiftlik, hayvancılık tesisleri, dalyan ve voli mahalleri, madenler, taş ocakları inşaat şantiyeleri, vapur büfeleri gibi ticari, sını, zirai ve mesleki bir faaliyetle başka bir iş ve girişimin yapılmasına ayrılan ya da bu faaliyet, iş ve teşebbüslerde kullanılan yerlerdir" denilmiştir.

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yatırımlarında İhtiyaç Duyulan Su ve Su Alanları İle Deniz ve İç Sulardaki Su Ürünleri İstihsal Hakkının Kiraya Verilmesi Hakkında Yönetmelik'te, Su ürünleri üretim yerlerinin; göller, göletler, baraj gölleri, dalyan, voli yerleri, nehirler ve nehir ağızlarındaki av yerleri ile deniz ve iç sularda belirlenmiş yerlerde su ürünleri yetiştiriciliği ve avcılığının yapılması uygun bulunan su alanlarını ifade ettiği belirtilmiştir.

Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliğinde; su ürünlerinin; denizlerde ve iç sularda bulunan bitkiler ile hayvanlar ve bunların yumurtalarını, (4915 Sayılı Kara Avcılığı Kanunu'nun kapsamına giren hayvanlar hariç), Su Ürünleri yetiştiriciliğinin; yetiştiricilik tesislerinde, entansif, yarı entansif veya ekstansif şartlarda yapılan, su ürünlerini üretme ve/veya büyütme (besicilik) faaliyeti, yetiştiricilik tesisinin; su ürünleri yetiştiriciliğinin yapıldığı yerler olarak tanımlanmıştır.

Söz konusu Yönetmeliğin 9' uncu maddesinde "Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi" düzenlenmiştir. Su ürünleri yetiştiricilik tesisine ve/veya kuluçkahaneye ilişkin su ve/veya alan kiralama işlemlerinin tamamlanıp, üretime geçilmesinden sonra, Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi ve/veya Su Ürünleri Kuluçkahane Belgesi almak için bir ay içerisinde il müdürlüğüne müracaat edilecektir. Müracaatı müteakip, on beş gün içinde, il müdürlükleri tarafından denetim raporu düzenlenerek, Su Ürünleri Yetiştiricilik Belgesi (Ek-6/a) ve/veya Su Ürünleri Kuluçkahane Belgesi (Ek-6/b) onaylanmak üzere denetim raporu ile birlikte Bakanlık Merkez Teşkilatına gönderilecektir. Bakanlıkça su ürünleri yetiştiricilik belgesinin onaylanmasına ilişkin işlemler yirmi bir gün içinde sonuçlandırılacaktır.

Söz konusu Yönetmelikte ve Su Ürünleri Yetiştiriciliği Yönetmeliğine İlişkin Uygulama esasları (GENELGE 2006/1) Genelgesinde, işyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına ilişkin bir düzenlemeye yer verilmemiştir.

Yalnız yavru alabalık üretmenin yanında su ürünleri işlenecekse; Su Ürünleri Yönetmeliği'nin 25' inci maddesinde, su ürünleri işleme tesisi kuran gerçek ve tüzel kişiler faaliyete geçmeden önce Bakanlığa müracaat ederek çalışma izni almakla yükümlü olduğu hükme bağlanmış, Su Ürünleri İşleme ve Değerlendirme Tesislerine Çalışma İzni Verilmesine İlişkin Genelge'de (Genelge No 2002/17), çalışma izni için gerekli belgeler arasında "İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatı"na yer verilmiştir.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri ve açıklamalar uyarınca su ürünleri üretim yerleri için iş yeri açma ve çalışma ruhsatı için iş yeri açma ve çalışma ruhsatı gerekmeyeceği, su ürünleri işleme ve değerlendirme tesislerinin ise, iş yeri açma ve çalışma ruhsatını alması gerekeceği değerlendirilmektedir.

Ancak 2464 Sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun Çeşitli Harçlarla İlgili Hükümlerinin Uygulanmasına İlişkin Yönetmeliğin 10' uncu maddesinde dalyan ve voli mahalleri de sayıldığından dolayı bu konuda İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin, " Uygulamaya ilişkin esaslar" başlıklı 45' inci maddesi " Bu Yönetmelikte yer alan hükümlerin uygulanmasına ilişkin olarak yetkili idareler tarafından istenecek görüşler İçişleri Bakanlığınca verilir" hükmü doğrultusunda alınacak görüşe göre hareket edilmesi yerinde olacaktır.

SORU

Ali ÖZBAY / Zabıta Komiseri / Kartal Belediyesi / İSTANBUL

Bilindiği gibi Zabıta Yönetmeliği'nde 2 yıl zabıta komiseri olarak çalışmış olanların zabıta amiri sınavına gireceği belirtilmiştir. Her ne kadar zabıta komiseri olarak çalışmak diye belirtilmiş ise de zabıta komiseri kadrosunda çalışmak diye belirtilmemiştir. Kısa ve öz olarak zabıta memuru kadrosunu işgal eden ancak vekâleten 4 yıl zabıta komiseri olarak çalışan ve zabıta komiserinde aranacak şartları taşıyan bir personelin görevde yükselme sınavında zabıta amiri sınavına girip giremeyeceği konusunda bilgi alabilir miyim?

CEVAP

Recep DEMİR / Başkontrolör / İçişleri Bakanlığı

Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin beşinci bölümünde "Görevde Yükselme Esasları" düzenlenmiştir (mad.17-27). Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde sayılan unvanlardan daire başkanı ve zabıta müdürü dışındaki kadrolara yapılacak atamalarda aranacak şartlar Yönetmeliğin 17'nci maddesinde belirtilmiştir. Görevde yükselme sınavına girebilmek için söz konusu maddede de düzenlenen ve görevde yükselme sınavına girilecek unvan için aranan şartların taşınması gerekmektedir.

Yönetmeliğin 17'nci maddesine göre;

b) Zabıta amirliğine atanabilmek için;

1) En az lise mezunu olmak,

2) 4 yıllık yüksek öğrenim mezunları için 2 yıl; 2 yıllık yüksek okul mezunları için 3 yıl, lise ve dengi okul mezunları için 4 yıl zabıta komiseri olarak çalışmış olmak,

3) Yüksek öğrenim mezunu olanların 1-4 dereceli kadrolara atanmaları için 657 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (B) bendinde belirtilen süre kadar hizmeti bulunmak,

4) Son üç yıllık sicil notu ortalaması en az iyi derecede olmak,

5) Görevde yükselme sınavında başarılı olmak,

6) Kadro durumu elverişli olmak,

şartları aranmaktadır. Belediyeler, atanılacak görevin niteliği itibarıyla aranacak hizmet sürelerini, 657 sayılı Kanun'un 68'inci maddesinin (B) bendi hükümlerine göre değerlendirerek kendi kurumlarında ve diğer kurumlarda geçen hizmet sürelerini dikkate alarak belirleyecektir. Bu sürelerin en az iki yılının zabıta teşkilatında geçmiş olması şarttır.

Sorunuzda da belirttiğiniz üzere zabıta amirliğine atanabilmek için eğitim durumuna göre 2, 3 ve 4 yıl zabıta komiseri olarak çalışmış olmak şartı bulunmaktadır.

657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 33'üncü maddesinde; kadrosuz memur çalıştırılmayacağı hükme bağlanmıştır.

Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Norm Kadro İlke ve Standartlarına Dair Yönetmeliğin 15'inci maddesinde; Bu Yönetmeliğin yürürlük tarihinden itibaren mahalli idarelerdeki memur kadroları, Yönetmeliğin ekinde yer alan Ek-4 Belediye ve Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Kadro Kütüklerinden (I) sayılı Belediye ve Belediye Bağlı Kuruluşları İle Mahalli İdare Birlikleri Memur Kadro Kütüğünde belirtilen unvan kodu, kadro unvanı, sınıflar ile belirlenen en alt ve üst derecelere uygun olarak kullanılır. Denilmiştir.

Dolayısıyla Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin 17'nci maddesinde düzenlenen zabıta amirliğine atanma şartları arasında sayılan "zabıta komiseri olarak çalışmış olmak" şartını kadroya bağlı olarak çalışılmış olarak anlaşılmalıdır. Vekâleten 4 yıl Zabıta Komiseri olarak çalışan ve Zabıta Komiserinde aranacak şartları taşıyan bir personelin görevde yükselme sınavında Zabıta Amiri sınavına giremeyeceği değerlendirilmiştir.

SORU

Ahmet AYDEMİR / Isparta Belediyesi / ISPARTA

Belediye encümen üyesinin denetim komisyonunda yer alması mümkün müdür?

CEVAP

Av. M. Akif ULUSOY / Avukat / TBB

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 33'üncü maddesinde belediye encümeninin meclis üyeleri arasından bir yıl için gizli oyla seçileceği, 25'inci maddesinde de denetim komisyonu üyelerinin meclis üyeleri arasından seçileceği hükümlerine yer verilmiştir. Kanun'da belediye encümen üyesinin denetim komisyonunda görev yapamayacağına ilişkin herhangi bir hüküm bulunmamaktadır.

Söz konusu mevzuat hükümlerinden de anlaşılacağı üzere; belediye encümen üyesinin denetim komisyonunda görev yapmasına hukuken bir engel bulunmadığı, ancak denetim komisyonunun encümenin iş ve işlemlerini de denetleyeceği dikkate alındığında, bu durumun etik olarak uygun olmayacağı değerlendirilmektedir.

SORU

Ömer Faruk KOÇ / Konya Belediyesi / KONYA

Zabıta memurları belediye sınırları dışında toplu taşıma araçlarından ücretsiz yararlanabilir mi?

CEVAP

Av. M. Akif ULUSOY / Avukat / TBB

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinde; belediyeler tarafından üretilen mal ve hizmet bedellerinde işletmecilik gereği yapılması gereken ticarî indirimler hariç herhangi bir kişi veya kuruma ücretsiz veya indirimli tarife uygulanmayacağı ancak toplu taşıma hizmetlerinde malûl, yaşlı, öğrenci ve basın kimlik kartı sahiplerine indirim uygulamaya belediyelerin yetkili olduğu hükmüne yer verilmiştir.

Yine aynı maddede Bakanlar Kurulu'nun birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi veya kurumları tespit etmeye yetkili olduğu hüküm altına alınmıştır. 24.04.2002 tarih ve 2002/4109 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile "belediye zabıtası kadrosunda görev yapan personel" de belediyenin sunduğu toplu taşıma hizmetinden ücretsiz yararlanma hakkına sahip olmuştur.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 14'üncü maddesinin beşinci fıkrasında belediyenin görev, sorumluluk ve yetki alanının belediye sınırlarını kapsadığı hükmü yer almaktadır. Zabıta personelinin 4736 sayılı Kanun kapsamında toplu taşıma hizmetlerinden ücretsiz yararlanmasının belediyenin görev ve yetkileri çerçevesinde görev yaptığı belediyenin sınırları ile sınırlı olduğu, belediye sınırları dışında bu personel bakımından yasal bir düzenleme bulunmadığı değerlendirilmektedir.

SORU

Süleyman KARABIYIK / Yazı İşleri Müdür V. / Yatağan Belediyesi / MUĞLA

Meslek yüksek okulu bilgisayar bölümü mezunu tekniker, 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesine göre sözleşmeli teknisyen olarak çalıştırılabilir mi?

CEVAP

Av. M. Akif ULUSOY / Avukat / TBB

Bilindiği üzere belediyelerde 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesi uyarınca; norm kadroya uygun olarak çevre, sağlık, veterinerlik, teknik, hukuk, ekonomi, bilişim ve iletişim, plânlama, araştırma ve geliştirme, eğitim ve danışmanlık alanlarında avukat, mimar, mühendis, şehir ve bölge plâncısı, çözümleyici ve programcı, tabip, uzman tabip, ebe, hemşire, veteriner, kimyager, teknisyen ve tekniker gibi uzman ve teknik personel yıllık sözleşme ile çalıştırılabilmektedir.

3795 sayılı Bazı Lise, Okul ve Fakülte Mezunlarına Unvan Verilmesi Hakkında Kanun'un 3'üncü maddesinde gördükleri mesleki teknik öğretim alanlarına göre unvanlar sayılmış, endüstri meslek lisesi, kız meslek lisesi, teknik lise ve kız teknik lisesi mezunlarına, "teknisyen", lise üstü iki yıl süreli yüksek teknik öğretim görenlere, "tekniker" unvanı verileceğine hükmedilmiştir.

Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esasların sözleşmeli personel pozisyon unvanları ile asgari nitelikleri gösteren (4) sayılı cetvelinde; sözleşmeli olarak çalıştırılacak tekniker için, en az önlisans düzeyinde mesleki teknik öğrenime sahip olmak, teknisyen için, alanıyla ilgili en az ortaöğretim dengi mesleki teknik öğrenim görmüş olmak şartına yer verilmektedir.

Yukarıda bahsedilen "en az ortaöğretim dengi mesleki teknik öğrenim görmüş olma" şartının karşılanıyor olması nedeniyle MYO bilgisayar mezunu teknikerin 5393 sayılı Kanun'un 49'uncu maddesi kapsamında sözleşmeli teknisyen olarak çalıştırılabilmesinin mümkün olduğu değerlendirilmektedir.

SORU

Ahmet ALTUĞ / Çukurova Belediyesi / ADANA

Encümen kararına istinaden ticaret ve sanattan men cezası uygulanan ve mührü kırarak ticarete devam eden iş yeri sahibine uygulanacak yaptırım nedir?

Av. M. Akif ULUSOY / Avukat / TBB

10.08.2005 tarihli ve 25902 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin 6'ncı maddesinde yetkili idarelerden usulüne uygun olarak işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan işyeri açılmayacağı ve çalıştırılmayacağı, işyeri açma ve çalışma ruhsatı alınmadan açılan işyerlerinin yetkili idareler tarafından kapatılacağı belirtilmiştir. Ancak Yönetmelikte bu yerlerin nasıl kapatılacağına dair bir hükme yer verilmemiştir.

1608 sayılı Umuru Belediyeye Muteallik Ahkâmı Cezaiye Hakkında 486 Numaralı Kanun'un Bazı Maddelerini Muaddil Kanun'un 1'inci maddesi ile; belediye meclis ve encümenlerinin kendilerine kanun, nizam ve talimatnamelerin verdiği vazife ve salahiyet dairesinde ittihaz ettikleri kararlara muhalif hareket edenlerle belediye kanun, nizam ve talimatnamelerinin men veya emrettiği fiilleri işleyenlere veya yapmayanlara belediye encümenince Kabahatler Kanunu'nun 32'nci maddesi hükmüne göre idarî para cezası ve yasaklanan faaliyetin menine karar verileceği düzenlenmiştir.

5236 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 32'nci maddesinde ise; yetkili makamlar tarafından adli işlemler nedeniyle ya da kamu güvenliği, kamu düzeni veya genel sağlığın korunması amacıyla, hukuka uygun olarak verilen emre aykırı hareket eden kişiye yüz Türk Lirası idarî para cezası verilir. Bu cezaya emri veren makam tarafından karar verileceği hüküm altına alınmıştır.

Yukarıda yer verilen hükümlerden anlaşılacağı üzere ruhsat alınmadan çalıştırılan iş yerinin kapatılmasına karar verildiği halde mührün kırılarak aynı eyleme devam edilmesi durumunda nasıl bir yaptırım uygulanacağına ilişkin bir düzenleme öngörülmemiştir.

Ancak mühürlenerek kapatılan yerin mühür kırılmak suretiyle faaliyetine devam etmesi 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 203'üncü maddesinde düzenlenen mühür bozma suçunu oluşturacaktır. Anılan maddede; Kanun veya yetkili makamların emri uyarınca bir şeyin saklanması veya varlığının aynen korunmasını sağlamak için konulan mühürü kaldıran veya konuluş amacına aykırı hareket eden kişinin, altı aydan üç yıla kadar hapis veya adli para cezası ile cezalandırılacağı hükme bağlanmıştır. Bu kapsamda mühür kırılmak suretiyle işyerinin faaliyetine devam etmesi durumunda bu işyerinin her seferinde kapatılıp mühürlenmesi ve her eylem için yeniden savcılığa suç duyurusunda bulunulması gerektiği eylemin sürekli işlenmesinin Ceza Kanunu hükümlerine göre değerlendirileceği düşünülmektedir.

Oktay ÖLMEZ / Bafra Belediyesi / SAMSUN

İki yıllık yüksek okul mezunu memur zabıta müdürlüğü kadrosuna atanabilir mi?

Av. M. Akif ULUSOY / Avukat / TBB

11/04/2007 tarih ve 26490 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinde belediye zabıta kadrolarının, zabıta birimindeki daire başkanı, zabıta müdürü, zabıta şube müdürü, zabıta amiri, zabıta komiseri ve zabıta memuru unvanlı kadrolar ile hizmet için gerekli diğer kadrolardan oluştuğu, Yönetmeliğin görevde yükselme başlığını taşıyan 17'nci maddesinde ise Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin 6'nci maddesinde sayılan unvanlardan daire başkanı ve zabıta müdürü dışındaki kadrolara yapılacak atamalarda Yönetmeliğin 17'nci maddesinde belirtilen şartların aranacağı hükme bağlanmış ancak zabıta müdürlüğü kadrosuna atanmada aranacak şartlara ilişkin herhangi bir düzenlemeye yer verilmediğinden zabıta müdürlüğü kadrolarına yapılacak atamalarda Belediye Zabıta Yönetmeliği'nin görevde yükselme şartlarına ilişkin hükümleri uygulanamayacaktır.

Diğer taraftan 04.07.2009 tarih 27278 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Mahalli İdareler Personelinin Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Esaslarına Dair Yönetmeliğin 21'inci maddesinde zabıta ve itfaiye personelinin görevde yükselme işlemlerinin, ilgili mevzuat hükümlerine göre yürütüleceği düzenlenmesi nedeniyle 657 sayılı Devlet Memurları Kanun'un 68'inci maddesinin (B) bendinde belirtilen hizmet süresi ve diğer atanma şartlarını taşıması kaydıyla iki yıllık yüksek okul mezunu memurun zabıta müdürlüğü görevine atanabileceği değerlendirilmektedir.

2013-2014 AKADEMİK YILI JEAN MONNET BURSUSU

Ülkemizin Avrupa Birliği'ne tam üyelik hedefi çerçevesinde, AB müktesebatı konusunda uzmanlaşmış personel sayısının artırılması ve AB müktesebatının etkin bir biçimde uygulanabilmesi için gerekli idari kapasitenin oluşturulması amacıyla, Avrupa Birliği Bakanlığı tarafından yürütülen ve AB tarafından finanse edilen Jean Monnet Burs Programı 2013-2014 akademik yılı duyurusu yayınlandı.

Avrupa Komisyonu tarafından aday ülkelerde yürütülen en başarılı projelerden biri olarak gösterilen Jean Monnet Burs Programının bütçesinin artması üzerine 2013-2014 akademik yılı Jean Monnet Burs Programı kapsamında, bursiyer sayısı 100'den 130'a çıkarılarak geçmiş akademik dönemlerdeki uygulamaya benzer şekilde burs kapsamında kamu sektörüne % 60, üniversitelere %30, özel sektöre %10 oranında kontenjan ayrıldı. Belediyelerin de

kamu sektörü kontenjanında değerlendirilecekleri burs programı kapsamında belediye çalışanları 78 kişilik kamu kontenjanı için başvuruda bulunabilecekler.

Burs Süresi: Bursiyerler en az 3 ay en fazla 12 aylık dönemde AB üyesi ülkelerdeki bir üniversitede veya üniversiteye eş değer bir kuruluştaki yüksek lisans eğitimi görebilecek veya araştırma programlarına katılabileceklerdir.

Burs Miktarı: Burs miktarı; eğitim/okul ücreti, yaşam giderleri, çeşitli masraflar için bir defaya mahsus sabit ödenek (seyahat masrafı, kitap ödeneği, tez ödeneği, vize ücreti, çalışma ziyareti ödeneği, sağlık harcamaları, eurozone üyesi olmayan ülkeler için kur farkı ödeneği, yerel makamlara kayıt ve her türlü vergi ve benzeri masraflar için ödenek), banka transferlerinden kaynaklanan masraflar için ödeneği kapsamaktadır.

Son başvuru tarihi **19 Kasım 2012** olup başvuru şartları ve evrakı ile ilgili ayrıntılı bilgi Jean Monnet Burs Programı web sayfasında (www.jeanmonnet.org.tr) yer almaktadır. Sorularınız için info@jeanmonnet.org.tr adresine mail atabilirsiniz.

Bu proje Avrupa Birliği tarafından finanse edilmektedir

Jean Monnet Burs Programı 20 yaşında...

RESMİ GAZETE'DEN SEÇTİKLERİMİZ

*Hazırlayan : Nigar GÖRGÜN
TBB Avukat*

TEMMUZ-AĞUSTOS

KANUNLAR

R.G. Tarih-No	05/07/2012- 28344 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120705-2.htm
Kanun Tarih ve No Adı	02/07/2012- 6352 Yargı Hizmetlerinin Etkinleştirilmesi Amacıyla Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Basın Yayın Yoluyla İşlenen Suçlara İlişkin Dava ve Cezaların Ertelenmesi Hakkında Kanun
R.G. Tarih-No	11/07/2012- 28350 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120711-1.htm
Kanun Tarih ve No Adı	29/06/2012- 6338 Bütçe Kanunlarında Yer Alan Bazı Hükümlerin İlgili Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelere Eklenmesine Dair Kanun
R.G. Tarih-No	12/07/2012- 28351 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120712-11.htm
Kanun Tarih ve No Adı	04/07/2012- 6353 Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun
Özü	• 5378 sayılı Özürlüler ve Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun, • 5779 sayılı İl Özel İdarelerine ve Belediyelere Genel Bütçe Vergi Gelirlerinden Pay Verilmesi Hakkında Kanun, • 3713 sayılı Terörle Mücadele Kanunu, • 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nda değişiklik yapılmıştır.

BAKANLAR KURULU KARARLARI

R.G. Tarih-No	05/07/2012- 28344 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120705-3.htm
B.K.K. Tarih ve No Adı	06/06/2012- 2012/3310 Bazı Mahalli İdare Birliklerinin Kurulmasına İzin Verilmesi Hakkında Karar
Özü	Antalya İl Finike İlçesi Hasyurt Beldesinde Finike Belediyeleri Hal Birliği (FİNHAL), Giresun İl Merkezinde Giresun Turizm Altyapı Hizmet Birliği (GİRTAB), Kars İl Delim İlçesinde Selim İlçesi Baykara Grubu İçmesuyu Birliği kurulmasına ilişkin karar.
R.G. Tarih-No	05/08/2012- 28375 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120805-6.htm

B.K.K. Tarih ve No	16/07/2012- 2012/3432
Adı	Eskişehir 2013 Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansı ve Organlarının Teşkili ile Çalışma Usul ve Esasları Hakkında Karar.

YARGI KARARLARI

R.G. Tarih-No	06/07/2012- 28345 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120706-11.htm
Mahkeme	Anayasa Mahkemesi
Karar T. ve no	22/02/2012- 2011/53 E., 2012/27 K.
Özü	6172 sayılı Sulama Birlikleri Kanunu'nun "Birliğin Tüzel Kişilik Kazanması ve Birliğe Üyelik" başlıklı 4'üncü maddesinin birlik üyelerinin haklarını düzenleyen sekizinci fıkrasının (b) bendinde yer alan "... birlik üyesi seçmek..." ibaresi, Anayasa'nın 2'nci maddesine aykırılığı nedeniyle Anayasa Mahkemesinin 22/02/2012 tarih ve 2011/23 E., 2012/27 K. sayılı kararı ile iptal edilmiştir.
R.G. Tarih-No	21/07/2012- 28360 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120721-24.htm
Mahkeme	Anayasa Mahkemesi
Karar T. ve no	26/01/2012- 2011/6 E., 2012/16 K.
Özü	2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 23'üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde yer alan "... % 10'dan aşağı olmayacak nispetinde" ibaresi Anayasa Mahkemesinin 26/01/2012 tarih, 2011/6 E., 2012/16 K. sayılı kararı ile iptal edilmiştir.
R.G. Tarih-No	21/07/2012- 28360 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120721-33.htm
Mahkeme	Anayasa Mahkemesi
Karar T. ve no	24/05/2012- 2011/110 E., 2012/79 K.
Özü	3213 sayılı Maden Kanunu'nun Ek 1'inci maddesinin dördüncü fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "...bu Kanun'un 7'nci maddesinde belirtilen hükümler ile..." ibaresi Anayasa Mahkemesinin 24/05/2012 tarih, 2011/110 E., 2012/79 K. sayılı kararı ile iptal edilmiştir. İptal hükmü Resmi Gazete'de yayımlandığı tarih olan 21/07/2012 tarihinden başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girecektir.
R.G. Tarih-No	11/08/2012- 28381 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120811-3.htm
Mahkeme	Danıştay 10. Dairesi
Karar T. ve no	11/04/2012- 2008/11336 E., 2012/1405 K.
Özü	"Turizm Haftası" etkinlikleri çerçevesinde Karadeniz Bölgesi illerinde düzenlenen "En Güzel Cephe/Ön Görünüm" yarışmasında il birincisi olan davacıya ödülün verilmemesinin yarışma ile hedeflenen amaca ve yürütülen hizmetin gereklerine uygun olmadığı, idareye güven ilkesi uyarınca düzenlenen yarışmaya katılan, yarışma sonucunda verilecek ödülü birinci olması halinde almak için haklı beklentiye giren davacının, ödülün verilmemesinden kaynaklanan zararının idarece tazmin edilmesi gerektiği hakkında Danıştay 10'uncu Dairesi'nin 11/04/2012 tarih ve 2008/11336 E., 2012/1405 K. sayılı kararı.

YÖNETMELİKLER

R.G. Tarih-No	01/07/2012- 28340 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120701-3.htm
Yayımlayan Adı	Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Elektrik Mühendisleri Odası Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Elektrik Mühendisleri Odası Yapı Elektronik Sistemleri ve Tesisatlarına Ait Mühendislik Hizmetleri Yönetmeliği
R.G. Tarih-No	07/07/2012- 28346 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120707-21.htm
Yayımlayan Adı	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı
Özü	Asgari Ücret Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik Asgari Ücret Yönetmeliğinin "İşverenin Sorumluluğu" başlıklı 12'nci maddesinin "İşverenler yayımlanan asgari ücretleri işyerlerinde işçilerin kolayca görebilecekleri bir yerde ilan etmek zorundadır." hükmünü içeren 3'üncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.
R.G. Tarih-No	07/07/2012- 28346 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120707-26.htm
Yayımlayan Adı	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Özü	Sebze ve Meyve Ticareti ve Toptancı Halleri Hakkında Yönetmelik Sebze ve meyve ticaretinin kaliteli, standartlara ve gıda güvenirliliğine uygun olarak serbest rekabet şartları içinde yapılmasını sağlamak, toptancı hallerini modern bir yapıya kavuşturmak, toptancı hali içinde veya dışında işlem gören sebze ve meyvelere ilişkin bilgileri elektronik ortamda tutmak, izlemek ve duyurmak, meslek mensupları ile diğer ilgilileri kayıt altına almak, bunlara yönelik veri tabanını oluşturmak, toptancı halleri arasında ortak bilgi paylaşımını ve iletişimi temin etmek, üretici ve tüketicilerin hak ve menfaatlerini korumak ve meslek mensuplarının faaliyetlerini düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır.
R.G. Tarih-No	07/07/2012-28346 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120707-28.htm
Yayımlayan Adı	Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Kanunu'nun 16'nci Maddesinin Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
R.G. Tarih-No	07/07/2012-28346 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120707-29.htm
Yayımlayan Adı	Orman ve Su İşleri Bakanlığı Orman Kanunu'nun 17 ve 18'inci Maddelerinin Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
R.G. Tarih-No	08/07/2012- 28347 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120708-10.htm
Yayımlayan Adı	Bakanlar Kurulu- 2012/3327 Vekâlet Ücretlerinin Dağıtımına Dair Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik
R.G. Tarih-No	11/07/2012- 28350 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120711-7.htm
Yayımlayan Adı	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Genel Sağlık Sigortası Verilerinin Güvenliği ve Paylaşımına İlişkin Yönetmelik
R.G. Tarih-No	11/07/2012- 28350 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120711-8.htm

Yayımlayan Adı	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Hal Hakem Heyeti ve Toptancı Hal Konseyi Hakkında Yönetmelik
R.G. Tarih-No	12/07/2012- 28351 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120712-13.htm
Yayımlayan Adı	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı
Özü	Pazar Yerleri Hakkında Yönetmelik Semt ve üretici pazarlarını modern bir yapıya kavuşturmak, bu yerlerde sebze ve meyveler ile belediyece müsaade edilen diğer gıda ve ihtiyaç maddelerinin ticaretinin kaliteli, standartlara ve gıda güvenilirliğine uygun olarak serbest rekabet şartları içinde yapılmasını temin etmek, tüketicilerin hak ve menfaatlerini korumak ve üreticiler ile pazarcılarının faaliyetlerini düzenlemek amacıyla hazırlanmıştır.
R.G. Tarih-No	15/07/2012- 28354 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120715-2.htm
Yayımlayan Adı	Kamu İhale Kurumu Danışmanlık Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
R.G. Tarih-No	15/07/2012- 28354 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120715-3.htm
Yayımlayan Adı	Kamu İhale Kurumu Hizmet Alımı İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
R.G. Tarih-No	19/07/2012- 28358 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120719-2.htm
Yayımlayan Adı	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
Özü	Ölçü ve Ölçü Aletleri Muayene Yönetmeliğinin 22/A maddesinden sonra gelmek üzere, ölçü ve ölçü aletlerinin periyodik ve stok muayene müracaatlarını ve/veya söz konusu muayenelerin yapılmasını engelleyecek yangın, deprem, sel gibi mücbir sebeplerin ortaya çıkması durumunda bu işlemlerin Bakan onayı ile ertelenebileceğine ilişkin madde Yönetmeliğe eklenmiştir.
R.G. Tarih-No	19/07/2012- 28358 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120719-3.htm
Yayımlayan Adı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Korunan Alanların Tespit, Tescil ve Onayına İlişkin Usul ve Esaslara Dair Yönetmelik
R.G. Tarih-No	31/07/2012- 28370 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120731-6.htm
Yayımlayan Adı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Plan Yapımına Ait Esaslara Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
R.G. Tarih-No	04/08/2012- 28374 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120804-7.htm
Yayımlayan Adı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Afet Riski Altındaki Alanların Dönüştürülmesi Hakkında Kanun'un Uygulama Yönetmeliği

R.G. Tarih-No	04/08/2012- 28374 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120804-9.htm
Yayımlayan Adı	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Sebze ve Meyve Üretici Örgütleri Hakkında Yönetmelik
R.G. Tarih-No	10/08/2012- 28380 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120810-2.htm
Yayımlayan Adı	Sosyal Güvenlik Kurumu Sosyal Güvenlik Kurumu Taşınmazlar Yönetmeliği
R.G. Tarih-No	13/08/2012- 28383 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120813-2.htm
Yayımlayan Adı	Kamu İhale Kurumu Yapım İşleri İhaleleri Uygulama Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik
R.G. Tarih-No	23/08/2012- 28390 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120823-3.htm
Yayımlayan Adı	Orman Genel Müdürlüğü Ağaçlandırma Yönetmeliği

TEBLİĞLER – TALİMATLAR – GENELGELER

R.G. Tarih-No	02/07/2012- 28341 (Mükerrer) http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120702M1-1.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Emlak Konut Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Anonim Şirketi 5939 sayılı Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun ve Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına İlişkin Yönetmelik ile 5664 sayılı Konut Edindirme Yardımı Hak Sahiplerine Ödeme Yapılmasına Dair Kanun'a 662 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 73'üncü maddesi ile eklenen hükme göre tespit edilen hak sahipleri listesi
R.G. Tarih-No	03/07/2012- 28342 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120703-17.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji Verimliliği Destekleri Hakkında Tebliğ
R.G. Tarih-No	04/07/2012- 28243 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120704-20.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Kamunun Mülkiyetinde veya Kullanımında Olan Yerlerde Kentsel Dönüşüm ve Gelişim Alanı İlân Edilmesinin Usul ve Esaslarına İlişkin Tebliğ
R.G. Tarih-No	04/07/2012- 28343 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120704-23.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Maliye Bakanlığı Milli Emlak Genel Tebliği (Sıra No: 345)
Özü	6831 sayılı Orman Kanunu'nun 2'nci maddesinin (B) bendine göre Hazine adına orman sınırları dışına çıkarılan ve çıkarılacak yerlerin değerlendirilmesine ilişkin esas ve usuller belirlenmiştir.

R.G. Tarih-No	07/07/2012- 28346 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120707-34.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Gümrük ve Ticaret Bakanlığı Sebze ve Meyve Ticareti ile Hal Kayıt Sistemi Hakkında Tebliğin (2011/1) Yürürlük- ten Kaldırılmasına Dair Tebliğ
R.G. Tarih-No	15/07/2012- 28354 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120715-5.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Kamu İhale Kurumu Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
R.G. Tarih-No	19/07/2012- 28358 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120719-13.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Elektrik, Su ve Gaz Sayaçları Tamir ve Ayar İstasyonlarına Dair Kriterler Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ
R.G. Tarih-No	25/07/2012- 28364 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120725-5.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Yapı Malzemeleri Yönetmeliği (89/106/EEC) Kapsamında, Yapı Malzemelerinin Yangına Tepki Sınıflarına, Yapı Elemanlarının Yangına Dayanıklılığına, Çatı ve Çatı Kaplamaalarının Dış Yangın Performansına Dair Tebliğ (Tebliğ No: MHG/2012-05)
R.G. Tarih-No	25/07/2012- 28364 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120725-7.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı Enerji Verimliliği Hizmetlerini Yürütecek Kurum ve Kuruluşlara Yetki Belgesi Veril- mesi Hakkında Tebliğ (Sıra No: 2012/4)
R.G. Tarih-No	04/08/2012- 28374 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120804-11.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Başbakanlık Myanmar Yardım Kampanyası (2012/17 Nolu Genelge)
R.G. Tarih-No	08/08/2012- 28378 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120808-29.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Proje ve Kontrollük İşlerinde Uygulanacak Fiyat Artış Oranları Hakkında Tebliğ
R.G. Tarih-No	10/08/2012- 28380 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120810-5.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları ve Toplu Sözleşme Kanunu Gereğince Kamu Görevlileri Sendikaları ile Konfederasyonların Üye Sayılarına İlişkin 2012 Ağustos İstatistikleri Hakkında Tebliğ
R.G. Tarih-No	13/08/2012- 28283 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120813-6.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Kamu İhale Kurumu Kamu İhale Genel Tebliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Tebliğ

R.G. Tarih-No	14/08/2012- 28384 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120814-15.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı Asansör Yıllık Kontrol Faaliyetlerinde Görev Alacak A Tipi Muayene Kuruluşlarınca Uyulacak Usul ve Esaslara Dair Tebliğ (SGM: 2012/15)
R.G. Tarih-No	14/08/2012- 28384 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120814-17.htm http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120814-18.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Proje ve Kontrollük İşlerinde Uygulanacak Fiyat Artış Oranları Hakkında Tebliğ
R.G. Tarih-No	15/08/2012- 28385 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120815-14.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	İçişleri Bakanlığı Yanan ve Yıkılan Yapılar Formu Kullanılmasına İlişkin Mecburi Standard Tebliği
R.G. Tarih-No	15/08/2012-28385 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120815-15.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	İçişleri Bakanlığı Yapı Ruhsatı ve Yapı Kullanma İzin Belgesi Kullanılmasına İlişkin Mecburi Standard Tebliğ
R.G. Tarih-No	15/08/2012- 28385 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120815-16.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Maliye Bakanlığı Vakıflara Vergi Muafiyeti Tanınması Hakkında Genel Tebliğ (Seri No: 1)'de Değişik- lik Yapılmasına Dair Tebliğ (Seri No: 2)
R.G. Tarih-No	23/08/2012- 28390 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/08/20120823-4.htm
Yayımlayan Tebliğ Adı	Başbakanlık Kuzey Marmara Otoyolu Projesine İlişkin Başbakanlık Genelgesi

KARARLAR

R.G. Tarih-No	30/07/2012- 28369 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120730-21.htm
Yayımlayan Karar Adı Özü	İçişleri Bakanlığı Sınır Tespit Kararı Rize İli Merkez İlçeye bağlı Çiftekavak ve Alipaşa Köyleri ile Gündoğdu Belediyesi- nin, tüzel kişiliklerinin kaldırılarak, Rize Belediyesi sınırları içine katılmasına ilişkin 2012/433 sayılı karar.
R.G. Tarih-No	30/07/2012- 28369 http://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2012/07/20120730-22.htm
Yayımlayan Karar Adı Özü	İçişleri Bakanlığı İdari Bağlılığın Değiştirilmesi Kararları Mersin İli Toroslar İlçe Belediyesi Yeşilçimen Mahallesi'nin, aynı ilin Akdeniz İlçe Be- lediyesine bağlanmasına ilişkin 2012/431 sayılı karar.

YARGI KARARI

Hazırlayan : Nigar GÖRGÜN
TBB Avukat

Yargıtay 5'inci Hukuk Dairesi 18/06/2012 tarih ve 2012/6866 E., 2012/13156 K. sayılı kararında havzanın mutlak koruma alanında kalan taşınmaz malın tarım arazisi niteliğinde kabulü ile olduğu gibi kullanılması halinde getireceği net geliri üzerinden bilimsel yolla değerinin tespit edilmesinde isabetsizlik olmadığı, ancak; 3194 sayılı İmar Kanunu'nun 18/10 maddesi uyarınca fiilen el atılmayan parsel üzerindeki ağaçlar ve yapıların bedelinin ödenmemesi gerektiğinden, ağaçlar ve yapılar yönünden davanın reddedilmesi gerektiğine hükmetmiştir.

Yargıtay 5'inci Hukuk Dairesi 11/06/2012 tarih ve 2012/6659 E., 2012/12424 K. sayılı kararında arsa niteliğindeki taşınmaza emsal karşılaştırması yapılarak değer biçilmesinde isabetsizlik olmadığı, ancak; dava konusu taşınmaz üzerinde bulunan kuyu, yapı ve ağaçlara davalı idarece fiilen el atılması sebebiyle bunların bedelinin tahsil edilemeyeceğine hükmetmiştir.

GENELGELER

*Hazırlayan : Yasemin SEZGİN
TBB Avukat*

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü

Sayı : B.07.0.BMK.0.22.115913 7388
Konu : Mali ve Sosyal Haklar

03/07/2012

GENELGE

Bilindiği üzere, 01/06/2012 tarihli ve 28310 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanmış olan 29/5/2012 tarihli ve 2012/1 numaralı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı'yla kamu görevlilerinin mali ve sosyal haklarına ilişkin bazı kararlar alınmıştır. Buna göre;

1) 01/07/2012-31/12/2012 döneminde geçerli olmak üzere, Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı'nın 4'üncü maddesinin ikinci fıkrasıyla;

a) 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 154'üncü maddesi uyarınca aylık gösterge tablosunda yer alan rakamlar ile ek gösterge rakamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak aylık katsayısı (0,071589), memuriyet taban aylığı göstergesine uygulanacak taban aylık katsayısı (0,9579), iş gücü, iş riski, temininde güçlük ve mali sorumluluk zamlarının aylık tutarlara çevrilmesinde uygulanacak yan ödeme katsayısı ise (0,0227) olarak belirlenmiştir.

b) 399 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 3'üncü maddesinin (c) bendi uyarınca sözleşmeli olarak çalıştırılan personelin ücret tavanı 3.755,96 TL'ye yükseltilmiştir.

c) 06/06/1978 tarihli ve 7/15754 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Sözleşmeli Personel Çalıştırılmasına İlişkin Esasların 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan ücret tavanı 3.330,68 TL'ye yükseltilmiştir.

ç) 30/11/1984 tarihli ve 84/8813 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla yürürlüğe konulan Başbakanlıkta Çalıştırılacak Sözleşmeli Personel Hakkında Hizmet Sözleşmesi Esaslarının 8'inci maddesinde yer alan Başbakanlık Müsteşarının aylık sözleşme ücret tutarı 3.874,83 TL'ye yükseltilmiştir.

d) Mevzuatı uyarınca istihdam edilen sözleşmeli personelin hizmet sözleşmesi esaslarında yer alan ve 29/05/2012 tarihli ve 2012/1 numaralı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı'nın 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (d) bendi ile yükseltilmiş bulunan taban ve tavan ücretleri %4 oranında artırılmıştır.

e) Mevzuatı uyarınca vize edilmiş sözleşmeli personel pozisyonlarının, 2012/1 numaralı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı'nın 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (e) bendi ile yükseltilmiş bulunan taban ve tavan ücretleri %4 oranında artırılmıştır.

f) Çeşitli statülerde sözleşmeli olarak çalıştırılanların, 2012/1 numaralı Kamu Görevlileri Hakem Kurulu Kararı'nın 4'üncü maddesinin birinci fıkrasının (f) bendi ile artırılmış olan mevcut brüt sözleşme ücretleri %4 oranında artırılmıştır.

2) Aylık ve ücretlerin hesaplanması, yukarıda belirtilen açıklamalar dikkate alınmak suretiyle gerçekleştirilecek olup, 01/07/2012-14/7/2012 tarihleri arasındaki fark tutarları ise hesaplanmalarını müteakiben ödenecektir.

3) 01/07/2012 tarihinden itibaren işçilere ödenecek kıdem tazminatının yıllık tavan tutarı 3.033,98 TL'dir.

4) 19/04/1990 tarihli ve 3628 sayılı Kanun uyarınca yürürlüğe konulan Mal Bildiriminde Bulunulması Hakkında Yönetmeliğin 8'inci maddesi uyarınca Bakanlığımızca ilan edilmesi gereken genel idare hizmet-

leri sınıfında birinci derecenin birinci kademesindeki şube müdürüne ödenen her türlü zam ve tazminatlar dahil net aylık tutarı, 01/07/2012 tarihi itibarıyla 2.963,59 TL'dir.

Gereğini arz / rica ederim.

Mehmet ŞİMŞEK
Maliye Bakanı

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.02.01.00-349-18017
Konu : 442 Sayılı Köy Kanunu

05/07/2012

Bakanlığımıza çeşitli şekillerde intikal eden müracaatlardan; belediye mücavir alanlarındaki köy yerleşme planlarının 442 sayılı Köy Kanunu'nun Ek 14'üncü maddesine aykırı olarak Çevre ve Şehircilik Bakanlığının onayına sunulmadan belediyelerce yetkisiz olarak onaylandığı, bu durumun hukuki sorunlara yol açtığı ve vatandaşların mağduriyetlerine sebep olduğu anlaşılmaktadır.

442 sayılı Köy Kanunu'nun Ek 14'üncü maddesinde "... Bu Kanun'un hükümleri, belediye mücavir alanında bulunan köyler için, valinin teklifi ve Bayındırlık ve İskan Bakanlığının onayı ile uygulanır" hükmü, 644 sayılı Çevre ve Şehircilik Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Karamame'nin 37'nci maddesinde "Mevzuatta Bayındırlık ve İskan Bakanlığına yapılmış olan atıflar Çevre ve Şehircilik Bakanlığına, ... yapılmış sayılır..." hükmü yer almaktadır.

Buna göre, belediyelerin mücavir alanlarında bulunan köylerde ilgili belediyesince yapılan köy yerleşme planlarının uygulanması için, valinin teklifi ve Çevre ve Şehircilik (Bayındırlık ve İskan) Bakanlığının onayının alınması gerekmektedir.

Bilgi edinilmesi ve konunun iliniz dâhilindeki belediyelere duyurulması hususunda gereğini arz ve rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.050.MAH.0.11.01.00-250-18530
Konu : Su ve Kanalizasyon Hizmetleri

11/07/2012

Belediye Su ve Kanalizasyon Hizmetlerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik, 03/04/2012 tarih ve 28253 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

Söz konusu Yönetmelik ile Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelikte öngörülen amaçlara paralel olarak belediye veya bağlı kuruluşlarının sunduğu su ve kanalizasyon hizmetlerinde e-belediyecilik uygulamalarının yaygınlaştırılarak bu hizmetlerin vatandaş beyanına dayanan hızlı, basitleştirilmiş ve düşük maliyetli bir şekilde yerine getirilmesi amaçlanmaktadır.

Yönetmelik ile getirilen düzenlemeler çerçevesinde;

1) Su ve kanalizasyon hizmetleri için yapılan müracaatlarda istenilen bilgi ve belgelerde başvuru sahiplerinin beyanı esas alınacak; vergi levhası, ticaret sicil gazetesi, nüfus cüzdanı fotokopisi, nüfus cüzdanı onaylı sureti veya kimliğe ilişkin herhangi bir belge talep edilmeyecektir.

2) İlk su aboneliği, ilk atık su aboneliği ile bu aboneliklere ilişkin devir ve kapama işlemleri ile diğer su ve kanalizasyon hizmetlerine ilişkin işlemler sırasında başvuru sahiplerinden mülkiyet ve kira sözleşmesine ilişkin bilgiler belediye veya bağlı kuruluşla yapılan sözleşmede belirtilecek, başvuru sahiplerinden

mülkiyete ilişkin kira sözleşmesi veya tapu sureti istenmeyecektir. Başvuru sahiplerinin ticari faaliyet göstermesi halinde, vergi dairesi, vergi kimlik numarası, ticaret unvanı, sicil numarası ve kayıtlı olduğu ticaret sicil memurluğu veya esnaf sicil memurluğuna ilişkin hususlar sözleşmede belirtilecek, yetkili idarelerce söz konusu belgeler gerek görülmesi halinde kamu kurum ve kuruluşları tarafından açılan sistemler üzerinden ulaşılmak suretiyle teyit edilecektir.

Mevzuat kapsamında talep edilen belgelerden asıl olanların aslına uygunluğu görevlilerce kontrol edildikten sonra onaylanarak başvuru sahiplerinden belgelerin asılları veya noter onaylı suretleri istenmeyecektir.

3) İlk su abonelik işlemi için yapı kullanma izni ve harcamalara katılım payı ödenmesi dışında başkaca bir şart aranmayacaktır.

4) Ön ödemeli sayaç kullanan abonelerden güvence bedeli istenmeyecektir.

5) Su ve kanalizasyon hizmetleri için yapılan müracaatlarda belediye veya bağlı kuruluşun kendi bünyesinde bulunan bilgi ve belgeler için başvuru sahiplerinden ayrıca bilgi ve belge talep edilmeyecektir.

6) Su ve kanalizasyon hizmeti için yapılan müracaatlarda başvuru sahibinin belediye veya bağlı kuruluşa gerçeğe aykırı beyanda bulunması veya usulsüz belge vermesi halinde yapılan sözleşme iptal edilecek ve ilgililer hakkında yasal işlem yapılacaktır.

7) Belediye veya bağlı kuruluşu tarafından sunulan su ve kanalizasyon hizmetleri elektronik ortamda tutularak talep eden diğer kamu kurum ve kuruluşları ile paylaşılacak, ilk abonelik başvurusu, devretme, kapatma ve ödeme işlemlerinin internet yoluyla yapılması ve ilgisine elektronik ortamda iletilmesine yönelik teknik ve idari tedbirler yetkili idarelerce alınarak e-Devlet Kapısına entegrasyon sağlanacaktır.

8) Belediye veya bağlı kuruluşları, Belediye Su ve Kanalizasyon Hizmetlerinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ile getirilen idari, teknik ve hukuki düzenlemeleri 3 Ekim 2012 tarihine kadar gerçekleştirecektir.

Bilgilerinizi ve konunun iliniz dâhilindeki belediyelere duyurularak uygulamanın takibini rica ederim.

Seyfullah HACİMÖFTÜOĞLU
Bakan a.
Vali-Müsteşar

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.050.MAH.O.11.01.00-250-18531

11/07/2012

Konu : İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik

İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmelik'te 05/04/2012 tarih ve 28255 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan Kamu Kurum ve Kuruluşlarına İşçi Alınmasında Uygulanacak Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik ve Bazı Yönetmeliklerde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik ile çeşitli değişiklikler yapılmıştır.

Söz konusu Yönetmelik değişikliği ile Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul ve Esaslara İlişkin Yönetmelikte öngörülen amaçlara paralel olarak mahalli idarelerce düzenlenen işyeri açma ve çalışma ruhsatlarının vatandaş beyanına dayalı olarak şeffaf, hızlı, kaliteli, basitleştirilmiş ve düşük maliyetli bir şekilde verilmesi amaçlanmaktadır.

Yönetmelik ile getirilen düzenlemeler çerçevesinde;

1) Birden fazla işyerinin bulunduğu işhane, çarşı ve benzeri işyerlerinin yangına karşı gerekli önlemlerin alındığını gösteren İtfaiye raporu bina yönetimi tarafından alınacak, yapıda yangın tedbirlerini etkileyecek şekilde değişiklik yapılmaması kaydıyla bu türden işyerleri için münferit itfaiye raporu istenmeyecektir, Yapıda değişiklik yapılması halinde ise yalnızca yapısında değişiklik yapılan işyeri için münferit itfaiye raporu istenecektir.

2) Sıhhi işyerlerinin adresleri değişmeksizin faaliyet konusunda değişikliğe gitmeleri ve İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına İlişkin Yönetmeliğin EK-1 listesinde yer alan yeni faaliyet konusu ile ilgili aranan şartları taşımaları kaydıyla, dosyadaki bilgi ve belgeler esas alınarak başvuru sahibi adına ruhsat düzenlenecektir.

3) Birinci sınıf gayrisıhhi müesseseler ile umuma açık istirahat ve eğlence yerleri için yetkili idareye ruhsat başvurusu sırasında başvuru sahiplerinden sorumlu müdür sözleşmesi istenmeyerek beyana tabi olarak işlemler sonuçlandırılacak ancak, yapılacak denetimlerde söz konusu sözleşmenin işyerlerinde bulunup bulunmadığı kontrol edilecektir.

4) Başvuru sırasında umuma açık istirahat ve eğlence yerlerinde çalışacak kişilerin adı soyadı, Türkiye Cumhuriyeti kimlik numaraları, adli sicil durumları ile bulaşıcı hastalığı olmadığına dair beyanları alınarak başvurular sonuçlandırılacak, ancak yapılacak denetimlerde bu hususlar kontrol edilecektir.

5) İşyerlerinin ruhsatlandırılması esnasında mevzuat kapsamında talep edilen belgelerden asıl olanların aslına uygunluğu görevlilerce kontrol edildikten sonra onaylanarak başvuru sahiplerinden belgelerin asılları ile noter onaylı suretleri istenmeyecek, yetkili idarelerin kendi birimlerinde bulunan veya bulunması gereken bilgi ve belgeler için ayrıca başvuru sahiplerinden bilgi ve belge talep edilmeyecektir.

6) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı alma başvurusunda bulunanların kimlik bilgileri Kimlik Paylaşım Sistemi sorgulamasıyla, mülkiyet bilgileri Tapu ve Kadastro Bilgi Sistemi (TAKBİS) sorgulamasıyla, vergi dairesi ve vergi kimlik numarası bilgileri e-vergi levhası sorgulanmasıyla, ticaret sicil gazetesi bilgileri ise Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi Müdürlüğü'nün kurumsal internet sayfası üzerinden yapılacak sorgulama ile teyit edilecektir.

Bilgilerinizi ve konunun il özel idaresi ile iliniz dahilindeki belediyelere duyurularak uygulamanın takibini rica ederim.

Seyfullah HACİMÜFTÜOĞLU
Bakan a.
Vali-Müsteşar

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.08.02.00-000-18477
Konu : KPSS Online Talep

11/07/2012

Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmelik uyarınca yapılacak atamalarla ilgili olarak kurumların personel yerleştirme taleplerinin on-line olarak alınacağına ilişkin Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Devlet Personel Başkanlığının 03/07/2012 tarihli ve 12083 sayılı yazısı ilişikte gönderilmiştir.

Konunun Özel İdaresi ile iliniz dahilindeki belediyelere ve bağlı kuruluşlara duyurulmasını önemle rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

T.C
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Devlet Personel Daire Başkanlığı

Sayı : B.13.1.DPB.0.16.01.304.00.00-12083
Konu : KPSS Online Talep

03/07/2012

İÇİŞLERİ BAKANLIĞINA

Kamu Görevlerine İlk Defa Atanacaklar İçin Yapılacak Sınavlar Hakkında Genel Yönetmeliğin "Atama yapılacak kadroların belirlenmesi" başlıklı 20'nci maddesi hükmü çerçevesinde, kurumlar tarafından mer-

kezi yerleştirmeye ilişkin personel talepleri, EK-2 form doldurulup CD ortamına aktararak üst yazı ekinde Devlet Personel Başkanlığına bildirilmektedir.

Kamu kurum ve kuruluşları arasında uygulamada birliğin sağlanması amacıyla, "2012 KPSS Takviminde belirlenen KPSS 2. yerleştirme işlemlerinden itibaren kurumların personel yerleştirme talepleri on-line olarak, Devlet Personel Başkanlığının resmi internet sitesindeki "DPB e-Uygulama" kısmının "KPSS Talep" bölümü üzerinden alınacaktır.

Kurum ve kuruluşlar, on-line olarak yerleştirme talebinde bulundukları boş kadro ve pozisyonlara ilişkin nitelikleri, "Nitelik-Kod Kılavuzundaki niteliklere göre belirleyecektir. Bu kadrolar için ilave veya yeni nitelik belirlenmeyecektir. Bilgilerin on-line olarak girişinin yapılmadan gönderilmesi halinde kurum ve kuruluşların talepleri dikkate alınmayacaktır.

Bu uygulama kapsamında, kamu kurum ve kuruluşlarınca;

1) KPSS Merkezi Yerleştirmeye ilişkin personel taleplerini, "KPSS Yerleştirme Yapılması Talep Edilen Kadrolara İlişkin Bilgi Formundaki bilgi alanlarının eksiksiz doldurulması suretiyle o yılın ocak ayında açıklanacak yerleştirme takviminde belirlenen süreler içinde,

2) Boş kadro veya pozisyonlarına yerleştirilmiş olan adaylardan; atama sonucu göreve başlatılanlara, ataması yapıldığı halde göreve başlamayanlara, niteliği uymadığı gerekçesi ile ataması yapılamayan veya ataması iptal edilenlere ilişkin bilgileri, "Yerleştirme Sonrası Memur Atamalarına İlişkin Bilgi Formu"ndaki alanların eksiksiz doldurulması suretiyle, atamaya ilişkin işlemlerin sonuçlandığı tarihten itibaren 15 günlük süre içinde,

"Web Sorumlularının belirleyeceği kullanıcılar aracılığıyla Devlet Personel Başkanlığı sistemine girişi yapılacak ve on-line olarak gönderilecektir. Ayrıca, girişi yapılan bilgilere ilişkin çıktılar adı geçen Başkanlığa yazı ile de gönderilecektir.

Kurum ve kuruluşların "Web Sorumlusu" bulunmaması halinde, bahsi geçen bilgilerin on-line olarak gönderilme işleminin gerçekleştirilebilmesi için yerleştirme talebinde bulunmadan önce kurum ve kuruluşların "Web Sorumlusu"na ilişkin bilgileri Devlet Personel Başkanlığına ait http://euygulama.dpb.pov.tr/DPB_yetki/DPB_Kullanici_Basvuru.aspx internet adresindeki, bilgi alanlarının doldurulması suretiyle online olarak bildirerek web sorumlularını belirlemesi ve yazı ile de Devlet Personel Başkanlığına göndermeleri hususlarında gereğini bilgilerinize arz / rica ederim.

Faruk ÇELİK
Bakan

T.C
İÇİŞLERİ BAKANLIĞI
Mahalli İdareler Genel Müdürlüğü

Sayı : B.05.0.MAH.0.08.02.00-900-18990

16/07/2012

Konu : Sosyal Denge Tazminatı

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı Çalışma Genel Müdürlüğünün 06/07/2012 tarihli ve 8825 sayılı yazısında;

4688 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nda değişiklik öngören 04/04/2012 tarihli ve 6289 sayılı Kamu Görevlileri Sendikaları Kanunu'nda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'la, kamu görevlileri sendikalarına toplu sözleşme hakkı tanınmış olduğu; yerel yönetim hizmetleri hizmet kolunda da ayrıca sosyal denge tazminatının belirlenmesine yönelik sözleşme yapılabileceğinin öngörüldüğü;

Aynı Kanun'un "Mahalli idarelerde sözleşme imzalanması başlıklı 32'nci maddesinde 27/06/1989 tarihli ve 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 15'inci maddesi hükümleri çerçevesinde sosyal denge tazminatının ödenmesine belediyelerde belediye başkanının teklifi üzerine belediye meclisince, il özel idaresinde valinin teklifi üzerine il genel meclisince karar verilmesi halinde, sözleşme döneminde verilecek sosyal denge tazminatı tutarını belirlemek üzere ilgili mahalli idarede en çok üyeye sahip sendikaların genel başkanı veya sendika yönetim kurulu tarafından yetkilendirilecek bir temsilcisi ile belediyelerde belediye başkanı, il özel idaresinde vali arasında toplu sözleşme sürecinin tamamlanmasını izleyen üç ay

içerisinde sözleşme yapılabileceği, bu sözleşmenin bu Kanun'un uygulanması bakımından toplu sözleşme sayılamayacağı, yapılacak sözleşmenin, toplu sözleşme dönemi ile sınırlı olarak uygulanacağı ve sözleşme süresinin hiçbir şekilde izleyen mahalli idareler genel seçimi tarihini geçemeyeceğinin hükme bağlandığı belirtilmekte olup;

Sendikal örgütlenmenin bulunmadığı kurumlarda sosyal denge sözleşmesinin imzalanamayacağı bildirilmektedir.

Bilgilerinizi ve konunun iliniz dâhilindeki mahalli idarelere duyurulmasını rica ederim.

Yavuz Selim KÖŞGER
Bakan a.
Genel Müdür

ENERJİ VERİMLİLİĞİ

Aynı aydınlanma konforunda
Binalarda kullandığımız enerjinin
Binalarınızı yalıtın

Enerji etiketi
Elektrik harcamalarınızı

EN AZ

%80 enerji tasarrufu sağlayın.

%80 'nini ısınmaya harcıyoruz.
%50 yakıt tasarrufu sağlayın.

A sınıfı beyaz eşyaları tercih edin.
%40 azaltın.

TÜRKİYE BELEDİYELER BİRLİĞİ

Atatürk Bulvarı No:229
Kavaklıdere/ANKARA
Tel:(0312) 419 21 00
Faks:(0312) 419 21 30
www.tbb.gov.tr